

כוונות קדיש

2	<p>ב' בחי' כ"ה, ומ"ב שבקדיש - 2, קדיש שבין תיקון כל עולם ועולם - 2, קדיש קודם הודו - 3, בחי' י' וי"ג בכל ד' עולמות אבי"ע - 3, למה יש קדיש בין כל חלק תפילה המתייחס לעולם אחר חוץ מבריאה ואצילות - 5, הקדיש מחבר בין עולמות כקל"י נונה - 6, אופן עליית העולמות - 6, קדיש דברכו - 7, קדיש לאחר עמידה 8, קדיש אחרי ובא לציון - 8, מנהג שנה אבילות - 8, שונה עליית עולמות בין שבת ליום חול - 9, כוונת הקדיש בעצמו - 9, שורש ענין הקל"י וקדיש - 10, עוד בב' פעמים י"ד ב' פעמים כ"ח ב"פ מ"ב - 12, מוחין דנה"י דאו"א והמלוכשים בהם - 14, שמיה רבא - 15, רשימה הנשאר אחר סילוק מוחין דגדלות - 16, הגדלה שני ב"יהא שמיה" - 18, רבא באר - 19,</p>	קדיש א
---	---	--------

כוונות קדיש

דרושי הקדיש דרוש א

סדר הקדיש בע"ה

ועתה נבאר סדר הקדיש של קודם הודו לה' קראו בו, ואנב נבאר סוד כל הקדישים בעזרת האל יתברך.

¹דע כי הנה עד עתה נכללת העשיה ביצירה, אבל עדיין לא קבלו הג"ר דעשיה מן היצירה אלא בחי' נפש של היצירה, ואנו צריכים לתת להם עוד בחי' רוח ממש של היצירה, וזה נעשה ע"י הקדיש שאומרים קודם הודו לה'. וצריך לכוין בזה הקדיש כי יש בו ב' פעמים כ"ח וב' פעמים מ"ב, והכ"ח ומ"ב הראשונים הם של אותיות, ²כי כ"ח אותיות הם מן יהא שמייה רבא מברך בו' עד מלת עלמיה, שהם ז' תיבות, ובהם כ"ח אותיות. והמ"ב אותיות הם גימ' של ז' אותיות, והם ז' וויין שבר"ת וישתבב ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שעולים מ"ב. ותכוין בשם הוייה במילוי אלפין דמ"ה שהוא בעולם היצירה, שיש בו בחינת כ"ח אותיות דמילוי המילוי, וגם יש בו מ"ב אותיות בכל כללותו, שהם ארבע אותיות הפשוט, ועשרה דמילוי, וכ"ח דמילוי המילוי. וע"י זה הכ"ח והמ"ב תכוין להמשיך רוח דיצירה אל ג"ר דעשיה שעלו שם.

ואח"כ תכוין עוד בכ"ח של תיבות, שהם כ"ח תיבות שיש מן יהא שמייה רבא בו' עד דאמירן בעלמא ואמרו אמון. ותכוין גם במ"ב דתיבות, והם ז' תיבות עצמם של וישתבב בו' עד ויתהלל, ובכל תיבה מהם יש בה ז' אותיות, הרי מ"ב. והנה אלו המ"ב והכ"ח האחרים תכוין אל הוי"ת ס"ג שיש בעולם הבריאה, שיש בו כ"ח ומ"ב כנ"ל בהוייה דמ"ה דאלפין. ומעם כוונה זו עתה היא, לפי שכונתנו עתה הוא להמשיך כח בחי' הרוח דיצירה ³עד סוף כל העשיה, ולכן צריכין אנו להאיר אור גדול עליון משם ס"ג דבריאה, מן הכ"ח והמ"ב דבריאה אל ג"ר דעשיה, כדי שיעי"ז יוכלו לתת אח"כ כח רוח יצירה בכל העשיה כנז'.

ונבאר כל הקדישים שיש בתפלת שחרית, ואנב יתבאר לך שאר הפרטים של התפלה. ⁴הנה נת"ל כי מן התחלת התפלה ⁵עד ברוך שאמר הוא בעולם העשיה, ומשם עד יוצר אור ⁶הוא עולם היצירה, ומשם עד תפלת י"ח הוא עולם הבריאה, ותפלת י"ח הוא עולם האצילות. ואח"כ אלו יורדים מעילא לתתא, לפי שבימי החול אין בנו כח להעמיד כך, רק ליחדם לפי שעה, ותיכף חוזרים למקומם. הנה מן אשרי עד תפלה לדוד הוא עולם הבריאה, ומשם עד אין קדוש כה"ז בו', הוא עולם היצירה, ומשם עד עלינו לשבח ⁸, הוא עולם העשיה. ולכן ⁹תקנו קדיש אחד בכל שינוי עולם ועולם ¹⁰.

מאיר הכוונה

¹ שער הקדישים (פע"ח לא ע"א).

² זה לא מוצא בפע"ח כאן אלא ל ע"א אבל מוצא בפע"ח לקמן, לכן לא הבאתי לשונו כאן. {}

³ אל שאר היכלות (נוסף בפע"ח).

⁴ פע"ח ל ע"ג.

⁵ הזכרות (פע"ח).

⁶ "יוצר אור" נמחק בפע"ה, ובמקומו איתא "סוף ישתבח".

⁷ "אין קדוש כה" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "פטום הקטורת".

⁸ "ומשם עד עלינו לשבח" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "וקטורת ענמה הוא".

⁹ והנה (פע"ח).

¹⁰ ומעם הדבר יתבאר לך בהקדמה אחת ונתבאר בענין מיעוט הירח מה ענין המיעוט וסם נתבאר (נוסף בפע"ח).

כוונות קדיש

¹¹ונתחיל מן הראשון, שהוא הקדיש שקודם הודו לה' כו', והנה כבר הקדמנו לך הקדמה אחת בענין מיעוט הירח¹³¹², כי הכונה היא כי בתחילה היתה נוקבא דז"א במקום שהוא מאחורי ז"א מן החוזה ולמטה, ושיעור קומתה מראשה ועד רגליה הם כשיעור נה"י דז"א. גם ביארנו¹⁴ כי אור כל הספירות דאצילות מתנוצץ בג' עולמות ב"ע, ואינם הם עצמם רק אור המתפשת מהם ולמטה¹⁵. ואמנם המלכות עצמה דאצילות, שהיתה בתחילה במקומה למעלה בנה"י דז"א, היא עצמה בעת מיעוט הירח נתמעטה וירדה למטה בהיכל ק"ק דבריאה, ושם בהיכל ההוא נכללו כל חלקיה וכל שיעור קומתה הראשונה¹⁶ שהיתה בתחילה באחורי נה"י דז"א דאצילות, הם עתה בזה ההיכל¹⁷ הכולל ג"ר בעולם הבריאה.

והרי הם שלשה כנגד שלשה, כי תמורת שלשה ספירות נה"י¹⁸ דז"א, לוקחת עתה ג"ס¹⁹ ראשונות דבריאה. ומכאן נקיש אל שאר העולמות, כי כן המלכות דבריאה היא בהיכל ק"ק דיצירה, והמלכות דיצירה היא בהיכל ק"ק דעשיה²⁰.

²¹יצריך שנקדים לך עוד הקדמה א', וגם בזה יובן מה שיתבאר לקמן בע"ה בענין עזרת אבותינו, וד' אמת שנתקנו בו, ע"ש (לקמן ק"ש ה), ובו יתבאר לך איך בהיכל הרצון יש בתוכו ששה היכלות אחרים²², והיכל ק"ק יש בו ד' היכלות. והנה נתבאר במ"א (לעיל יג ע"ב) כי ארבע עולמות הם הנקראים אבי"ע, וכל א' מהם הוא בחי' עשרה ובהי' י"ג.

ונתחיל מן הבריאה, והנה הבריאה (יד ע"ד) היא מי"ס, והם נק' שית דרגין דכורסיא, וארבע רגלין דכורסיה הרי הם עשרה כו', כנז' פרשה בא ברע"מ²³ (דף מא מג ע"א²⁴) דשית דרגין וארבע רגלין אית לכורסיא, וכולם הם עשרה, וכלא איהו כורסיא. וצריך להבין המאמר הזה, שאם בחינת הי"ס הם הרגלין והדרגין, א"כ הכסא²⁵ עצמו מי הוא.

מאיר הכוונה

¹¹ פע"ח זה גם צפע"ח כאן וגם לקמן לא ע"ג וגם לא ע"ג.

¹² שאמר לה לכי ומיעטי את עלמך (נוסף צפע"ח).

¹³ ירידתה בעת הפגם, שאז יורדת בכל כללותה, וכמ"ש בשער סדר אבי"ע (פרק ו) ובשער כסא הכבוד (פרק ב) (ביאורים ח"א כז ע"א).

ע"י ע"ח שער לו פרק ב.

¹⁴ ע"י ע"ח שער מו פרק ה.

¹⁵ וכבר נודע כי מן תנה"י דז"א נתהווה אור ד' מוחין לנוקבא דז"א עליונה אשר באצילות וכל מציאות הי"ס שבה ולעולם שיעור קומתה הוא דז"א כלכל לכן נקראת ד' כנודע וגם ממנה נתהווה אור א' כלול מד' אורות וד' אורות אלו נתהוו מתנה"י שבה ואלו יורדין ומתלבשין בהיכל העליון הנז' בז' היכלות אשר בו כנז"ל ואל תחשוב כי תנה"י עצמן למלכות לאצילות הם נעשין מוחין למטה רק שמאירים הד' אורות הנז' והם יורדים למטה בהיכל הנז' והם הנקראים כסא כבוד (נוסף צפע"ח).

¹⁶ ר"ל המלכות עצמה אשר ירדה באותן הד' אורות שנתהוו מתנה"י שלה היא נעשה נשמה לאותן הד' אורות ואותן הד' אורות הם נקרא כסא והם נשמה להבריאה ונמצא כי המלכות עצמה היא נשמה לנשמה להבריאה (לש"ו על הפע"ח). {ע"י לש"ו בהערה הבא}

¹⁷ אמנם אינה עומדת בזה ההיכל אלא רק ע"י שמתלבשת בהכסא שהיא הנשמה דההיכל הנעשה מהאורות שנתפשטו מהתנה"י שבה והם הכסא והנשמה דההיכל ובתוך אותה הכסא שם מתלבשת המלכות עצמה אחר שירדה שם בעת המיעוט (לש"ו). {ע"י לש"ו בהערה הקודמת.}

¹⁸ תנה"י (פע"ח).

¹⁹ כחצ"ד (פע"ח).

²⁰ ע"י עוד פרט בענין לקמן יד סע"ד { }.

²¹ פע"ח לז ע"א.

²² ע"י עוד בענין שער מו פרקים א, ב, ה.

²³ כו', כנז' פרשה בל ברע"מ" נמחק צפע"ח, וכמוקומו איתא "והנה בזה תבין מ"ס בזהר פ' בל".

²⁴ ע"י עיונים אות א עמוד 894.

²⁵ ע"י ביאורים ח"ב סו ע"ד: אותו הד' הנמשך מן הבינה, הנה הוא רק בסוד הכסא, וכמו שהוא באצילות שמתפשטים ונמשכים ד' אורות מהד"ת דהמלכות דאצילות להעשות לסוד כסא, והמלכות עצמה הוא האדם היושב על הכסא ומתלבש שם להנהיג את העולמות ב"ע, ע"י שער כסא הכבוד (פרק ה סמוך לסופו).

כוונות קדיש

אבל העניין הוא, כי השית דרגין לכורסייא הם ששה היכלות שיש מן לבנת הספיר עד היכל הרצון מתתא לעילא²⁶, וארבע רגלין דכורסיא הם ארבע היכלות שיש בהיכל ק"ק, וזה ההיכל עצמו נקרא ארבע רגלין דכורסיא. והרי נשלמו י"ם דבריאיה.

האמנם ענין הכסא הוא ענין ג' אורות שנמשכין ויורדין מן אימא²⁷ דמקננא בכורסיא בג"ם כנו' בתיקונים (כד ע"ב)²⁸, ואותם השלש אורות הם נשמת הבריאה, והם הנק' כסא הכבוד, והם נקראים קודש קדשים, קדש חד, קדשים תריין, הא תלת²⁹. ואלו הג' אורות הנז' הנק' קה"ק מקננא ומתלבשן בזה ההיכל העליון דבריאיה, הכולל ד' היכלין בתוכו, הנקרא ד' רגלין דכורסיא כנו', וע"כ נק' ההיכל הזה קה"ק, ר"ל בהיכל שבו מתלבשין ג' אורות עליונין הנקרא ק"ק. והרי נתבאר כי עולם הבריאה עצמו הוא עשר היכלות הנז', והג' אורות עליונים שהם נשמה להם, הם הנק' כסא, והרי איך הבריאה היא עשרה והיא י"ג, והבן היטב כל זה.

והנה אלו הד' היכלות הנכללין בזה ההיכל העליון דבריאיה הנק' ד' רגלין דכורסיא, הלא הם כחב"ד דעולם הבריאה, ובאלו הד' ראשונות דבריאיה מתלבש בחי' הכסא הנז', שהוא כולל ג' אורות, שהם אימא עילאה מקננא בכורסיא כנו'. וזה ענינם, כי המלכות עליונה דאצילות, הנה ה"ם ד' כנודע³⁰, והטעם הוא³¹ לפי ששיעור קומתה הוא ד"ס דז"א שהם תנה"י כנ"ל, והנה מן שיעור קומתה הנז' מתאצל אור אחד, והוא בסוד ד' אורות לסיבת הנז', ונגזזים בד' היכלי הבריאה העליונים הנק' כולם יחד בשם היכל א', הנק' היכל ק"ק.

והנה בזה תבין, כי כמו שהמוחין דז"א דאצילות הם ד', והם בחי' התנה"י דבינה העליונה, כן המוחין דמלכות דאצילות, נוקבא דיליה, הם ד', והם תנה"י דז"א דאצילות. וכן המוחין דעולם הבריאה הם ד' תנה"י דמלכות דאצילות. ונמצא כי ד' אורות האלו הם הם הכסא, והם הם ד' המוחין דבריאיה, והם הם נשמת הבריאה, כי המוחין סוד נשמה הם, והבן זה היטב. ותכוין איך כל המדרגות והעולמות הם בסדר א' שוה. ואע"פ שבתיקונים אמרו דאימא מקננא בכורסיא בג"ם, ואנו אמרנו שהם ד', הענין הוא, כי ספי' הדעת איננה נכנסת לעולם בחשבון הי"ם כנודע (שער כסא הכבוד ו), לפי שהוא נעלם מאד ונגזז בין החכמה והבינה, ולכן לא הזכירו שם רק ג"ם בלבד, אבל ד' הם.

גם אל תחשוב כי התנה"י עצמן דמלכות דאצילות, הם הם היורדין ומתלבשים בסוד כסא³² בהיכל ק"ק דבריאיה, אמנם הם אורות נמשכין מהן, ונעשין מוחין בעולם דבריאיה כנו'. והרי איך מן התנה"י דז"א בה דאצילות³³ נתהוו ד' אורות מוחין דנוקבא, וכל מציאות הי"ם אשר בה, ולפי שלעולם הוא שיעור קומתה בד' ספי' הנזכרות, לכן גם ממנה נתפשטו ונתהוו מתנה"י שבה ארבע אורות ונתלבשו בהיכל ק"ק דבריאיה, ונעשו שם בחי' הכסא³⁴ שהיא נשמת הבריאה כנו'. ואלו הד' אורות מאירים בד' ההיכלות שבהיכל ק"ק אשר הי"ם ד' מוחין של בריאה.

והנה הו"ק דבריאיה הם הו' היכלות תחתונים, שהם מלבנת הספיר עד היכל הרצון כנ"ל. ודע כי היכל לבנת הספיר איננו רק בחי' היסוד בלבד³⁵, המכריע וכלול מן נו"ה, וזהו לבנת הספיר, לובן

מאיר הכוונה

²⁶ עי' זהר ח"א מא ע"ב עד מה ע"א, וח"ב רמה ע"א עד רנד ע"א.

²⁷ עילאה הוא מלכות לאצילות (נוסף צפע"ח).

²⁸ עי' לשונו בעיונים אות. עי' ע"ח בסדר אב"ע סוף פרק ה וכסא הכבוד שם פרק א' (הגהות הלש"ו על הפע"ח).

²⁹ ואלו הם נקראים ק"ק שהם מתלבשים בהיכל זה הכולל ד' (דרגין) [רגלין - לש"ו] פע"ח.

³⁰ עי' ספר הדעה ח"א ד ע"ג י"א טעמים מ"ט נוק' מכונה באות ד'.

³¹ כנודע, והטעם הוא" נמחק צפע"ח.

³² ר"ל שאל תחשוב שהם עצמן נעשין הכסא (לש"ו).

³³ "כה לאצילות" נמחק צפע"ח.

³⁴ והרי הוה הכסא רק אותן ארבע אורות אשר נתפשטו מתנה"י שבה ובעת המיעוט הנה ירדה המלכות עצמה כנ"ל ונתלבשה באותה הכסא (לש"ו).

³⁵ עי' שער מו פרק ד: דע כי ז' היכלות דבריאיה אין המלכות דבריאיה בכללן, כי המלכות נקודה בכתר דיצירה, בהק"ק, וכן הוא בשאר עולמות. והנה ההיכל הא' הוא היכל לבנת הספיר, והוא ביסוד דבריאיה, וז"ש (שמות כד י) ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, כי רגליו הם נו"ה, ותחתיהן הוא היסוד. וז"ש פרשה בראשית (דף מה ע"א) יוסף הצדיק נטל היכל לבנת הספיר, ואף על גב דכתיב ותחת רגליו בגין יקרא דמלכא. פי' כי

כוונות קדיש

וספיר. ואיננו כאשר טעו רבים והשבו שהיכל זה כולל יסוד ומלכות, כי המלכות דבריאה איננה עומדת בעולם הבריאה, אבל היא בהיכל ק"ק דיצירה כמש"ל, כי סדר כל העולמות הוא כך, כי מלכות העולם העליון היא בכתר העולם שלמטה ממנה, כי כל זה הוא בסוד מעוט הירח, וירידתה למטה³⁶ להיות ראש לשועלים³⁷ לעולם שלמטה ממנה. אמנם דע כי יש חילוק א' בד' עולמות אבי"ע, והוא כי המלכות דאצילות, כל כללותה בכל הי"ס שבה³⁸, הם מתלבשים באותם הד' אורות הנמשכים ממנה הנק' כסא הכבוד בראש הבריאה. ונמצא כי המלכות מתלבשת בכסא הכבוד, והכסא מתלבש בהיכל ק"ק, אבל אין הדבר כן בשאר העולמות, כי המלכות דבריאה אין כל הי"ס שבה מתלבשים בכסא אשר בראש היצירה, אמנם החלק העשירי שבה בלבד, היא היורדת ומתלבשת בהיכל ק"ק דיצירה, וכן מיצירה לעשיה.

ובזה תבין למה בין כל עולם ועולם תקנו לומר קדיש א', חוץ מן עולם הבריאה לעולם האצילות, שהוא בין גאולה לתפלה, לפי (טו ע"א) שכל כללות מלכות דאצילות היא בראש הבריאה, ואין לך סמיכות גדול מזה, ואין צורך להעלות הבריאה באצילות, כי כבר הבריאה קשורה קשר אמיץ עם המלכות דאצילות בתכלית האחרון. וזהו טעם מאמרם ז"ל (&) שצריך לסמוך גאולה לתפלה³⁹, שהיא הבריאה במלכות דאצילות.

ובזה תבין מה שאמר הכתוב (&) שבעה בשבעה מוצקות, מוצקים לא כתיב אלא מוצקות, וז"ס מ"ש ב' פקודי (דף רסא ע"א) לאעלאה שביעאה בשביעאה⁴⁰, ונקרא⁴¹ ז' ימים וז' ימים⁴². והענין הוא כי כל אלו הי"ד הם נוקבין, לפי שהם ז' דבריאה וז' דמלכות דאצילות, והוא כי הנה בזה ההיכל

מאיר הכוונה

היסוד הוא ענין שצריך להיותו מכוסה ונעלם, ולכן בגין יקרא דמלכא לא פרסמו בשמא רק ברמז ביאר את מקומו שהוא נתון תחת רגליו כנ"ל. והנה היסוד הוא זכר ונקבה לפי (שיש בחי' עטרה שבו כי) אין בחי' העטרה בחי' מלכות עצמה רק כללות מל' הזכר שיהיה כלול מ"ס, כי המלכות האמיתית היא רחל אשת יעקב ואיננה העטרה שביסוד, ואמנם מבשרי אחזה אלוה. לכן נקרא לבנת הספיר, לבנת עטרה נוקבה, הספיר יסוד זכר.

³⁶ עי' ביאורים ח"א כז ע"א: בשער או"א (סוף פרק ח וסוף פרק ט) ובמוחין דצלם (סוף פרק ד) ובפרטי עי"מ (סוף פרק ד), שרק המלכות דמלכות של המלכות דאצילות (והוא המלכות הג' ממנה הוא אשר) מתלבש בבריאה, וכן בכל ספירה וספירה כן והכוונה הוא על ההארה הנז', שהוא בחי' המלכות הג' שאמר. ³⁷ עי' עיונים אות ב עמוד 895.

³⁸ עי' ע"ח שער ג סוף פרק א שזה רק ז"ת ועי' לש"ו ביאורים ח"א טז ע"ב וע"ג: באמת לאמיתה אין התלבשות של ספירות כל עליון בתחתון, וכל עולם ועולם הוא עומד בפני עצמו הן בעיגוליו והן ביושר שלו. אלא שההתלבשות היא בטפה הזרעית הנמשכת מהנה"י דכל עליון [עי' ע"ח שער כג סוף פרק ד], הרי הם כלל חלקי הפרצוף העליון הכלולים בטיפה הזרעית (דהיינו שעל אף שהטיפה נמשכת מכל הקומה, עיקר גילוייה והתהוותה נגמרת בנה"י), והן נעשות בתחתון לעצם מעצמיו.

יש מקומות בדברי רבינו שכתוב שהתחתון מלביש על הנה"י דעליון, ויש מקומות שכתוב שהתחתון מלביש על ב' שלישי ת"ת, ויש מקומות שכתוב שהוא מלביש על כל הז"ת. והנה הסדר של הדברים לאמיתם הוא כדלהלן: כל המציאות דהתחתון הוא רק מהנה"י דהעליון ובאופן זה: ג' פרקי הנצח דעליון המה שורש לחח"ן דהתחתון, וג' פרקי ההוד דעליון המה שורש לבג"ה דהתחתון וג' פרקי היסוד המה שורש לדת"י דתחתון. ושני שלישי הת"ת דעליון המה שורש לכתר דתחתון, והכתר נחלק לרדל"א גלגלתא ומו"ס, והגלגלתא נחלק לגלגלתא ואוירא, ובד' בחי' הכתר האלה נחלקו בדברי הרב עד היכן הם מתלבשים, שכן הרדל"א מתלבשים על השליש העליון דהת"ת, ואז התחתון כולל את כל הז"ת דהעליון, אך כללות הרישא תניינא (הרי הוא גלגלתא ואוירא) נמשכת מהשליש האמצעי דת"ת דעליון. ואז ההתלבשות היא מהחזה ולמטה, והרישא תניינא נחלק לב' והם גלגלתא ואוירא. לכן יש מקומות שנאמר שההתלבשות היא עד חצי הת"ת שהוא רק האוירא דהתחתון, וכללות רישא תליתאה הוא המו"ס, והוא מתחיל ונמשך מטבורא דגופא דעליון הרי הוא השליש התחתון דת"ת (ביאורים ח"ב פט ע"ד, כן דע"ה ח"ב צו ע"ד).

³⁹ עי' לקמן כח ע"ג.

⁴⁰ עי' עיונים אות ג עמוד 896.

⁴¹ ונלמך (פע"ח).

⁴² עי' עיונים אות ד עמוד 898.

שכחתי עניינם (ע"ח שער מו פרק ב). עוד נשאר ז' ספירות עליונות דמלכות דאצילות שהם כחב"ד חג"ת, זהו הנקרא אדם יושב על הכסא, הרי ז' מתלבשות (בז' אלו) (ע"ח שם פרק ה).

כוונות קדיש

העליון דבריאה הנק' היכל קה"ק, יש בו ד' היכלות שהם כחב"ד דבריאה כנ"ל, ובתוכם מתלבשים ג' אורות הנק' כסא, וגם נק' ק"ק כנ"ל, והם הם ז' דבריאה, וגם המל' דאצילות היא ז' לפיכך⁴⁴.

⁴⁵ונחזור לענין הקדישים שבתפלת שחרית. הנה מן התחלת התפלה עד הודו לה' כו' הוא בחי' ו' היכלות התחתונים דעשיה. ומן הודו עד ברוך שאמר הוא בחי' היכל ק"ק דעשיה, שמתהפך וחוזר להיות יצירה ממש ע"י המלכות דיצירה העומדת בהיכל הזה כנ"ל. וז"ס תוספת שבת בסוד⁴⁶ קלי' נוגה, שלפעמים נהפכת לקלי' ופעמים לקדושה⁴⁷.

ונמצא כי בד' עולמות אבי"ע יש שני מציאות: הא', היא בחי' הו' היכלות שיש בכל עולם מהם, כי אלו הם נכללים למעלה זב"ז בחי'⁴⁸ כללות בלבד⁴⁹. והב', הוא בחי' ההיכל הז' העליון שנקרא היכל ק"ק, אשר הוא נכלל למעלה, וחוזר ונהפך להיותו במציאות העולם שלמעלה ממנו, משא"כ בו' היכלות התחתונים כנז'. וזהו טעם הדבר שאנו אומרים הודו לה' כו' בעולם העשיה, עם היות שכל המזמורים הם ביצירה⁵⁰, אבל הטעם לפי שזה ההיכל הז' דעשיה חוזר להיות ממש בחי' יצירה.

ובזה תבין, כי אחר שנכללו ו' היכלות התחתונות דעשיה זב"ז וזב"ז, בתיקון התפלה שיש מן התחלת התפלה עד הודו לה' כו' כנ"ל, אז אנו צריכין להעלות אותם בסוד עמוד א' שיש בין כל עולם ועולם, ובאמצע⁵¹ כל היכל והיכל, ודרך העמוד הזה עולה כל היכל והיכל בחיבורו שלמעלה ממנו ונכלל בו, כנז' בפ' פקודי (רמו ע"ב⁵²). והנה סוד הקדיש הזה הוא בחי' העמוד הנז' אשר באמצעות עולם העשיה⁵³.

ואמנם אופן העלאתו אל עולם היצירה כבר נתבאר, איך יש בקדיש ב' בחי' כ"ח וב' בחי' מ"ב. והענין הוא כי יש כ"ח אותיות בז' תיבות של יהא שמיה רבה מברך לעלם ולעלמי⁵⁴ עלמא, גם יש כ"ח תיבות מן אמין יש"ר מברך כו' עד דאמירן בעלמא, וע"י כ"ח אותיות הנז' אנו מעלים הו' היכלות התחתונים דעשיה זב"ז, לפי שכל בחי' אותיות הם בגבורה, כנודע בענין שם ע"ב שיש בו

מאיר הכוונה

⁴³ הרי ז' צ"ז (פע"ח שער הקדישים פרק א').

⁴⁴ שגם בהמלכות דאצילות יש גם כן ז' היכלות כי היכל ק"ק דילה כולל ג"כ ד"ס והששה היכלות התחתונים שלה הרי הם י"ס דמלכות דאצילות ונחלקים ג"כ לז' היכלות הרי כו' (כצ"ל מהגהת הר"ש שרעבי שללה"ה בשער הכוונות טו ע"א) ועי' בע"ח שער כסא הכבדו פ"ה ושם פ"ב (לש"ו שם).

⁴⁵ פע"ח לא ע"ג, וכן ל' ע"ג.

⁴⁶ ע"י (פע"ח).

⁴⁷ עי' עיונים אות ה עמוד 899.

⁴⁸ דרך (פע"ח).

⁴⁹ היינו באותו עולם שונה מהיכל ז' (ש"ש).

⁵⁰ עי' שער הגלגולים (הקדמה לט, וכן הוא בפע"ח קריאת התורה ה'): כל המזמורים הם בעולם היצירה, וכו', כי כל המזמורים הם בחי' גבורות כנודע. ועי' שער מאמרי רשב"י (&): תיקון דוד הע"ה שתיקן במזמורים הוא ביצירה הנקראים נופלים אבל בעשיה אינם נקראים נופלים כי שם הם עומדים ממש בתוך הקליפות והוא יותר ממדרגת נפילה. עי' זהר ח"ג רכג ע"ב שזמר היא בחי' הגבורה.

⁵¹ "שיש בין כל עולם ועולם, וצאמנע" נמחק צפע"ח, וצמקומו איתא "כנזכר בהיכלות דפקודי כי יש עמוד א' בין".

⁵² עי' עיונים אות ו עמוד 900.

⁵³ הגהה: וכריך שחדע מ"ש בסוד הקדיש עולה כל העשיה ביצירה וכל היצירה צצריאה וז"ל שאין עולים רק פנימיות העולמות לצדס אך החיצוניות לא עלו רק מה שהיו קודם הקדיש כלצד ורואיה שהיה העמוד שצין עולם לעולם כנקודה ואיך כל העולם יעלה דרך אותו העמוד אך יתורץ כנז' שאין עולים רק הנשמות דרך העמוד כנז' צזוהר ויחי וצפ' ויקהל (נוסף צפע"ח).

⁵⁴ עלמי (שער התפילה).

כוונות קדיש

ע"ב תיבין ורי"ו אותיות⁵⁵, שהם גימ' גבורה, אבל התיבות הם ע"ב כמנין חסד⁵⁶. ולכן ע"י כ"ח אותיות הגבורה⁵⁷, אנו מעלים הו' היכלות, וע"י כ"ח תיבות אנו מעלים את היכל הו' הנק' ק"ק למעלה ביצירה. וטעם הדבר הוא, כי אין שום עליה בעולמות אלא ע"י שם בן מ"ב⁵⁸, ושם זה של מ"ב הוא אשר מעלה כל העליות שיש בכל העולמות, משום דאיהו סליק ולא נחית כנו' פ' תרומה (קלב ע"ב)⁵⁹.

והנה בחי' הכ"ח הנזכר הוא הויה דמילוי מ"ה⁶⁰, כנודע כי שם הויה דמ"ה דמילוי אלפין בפשוטו ומילוי ומילוי מילוי הוא מ"ב אותיות, אך במילוי המילוי לבר אין בו רק כ"ח אותיות. נמצא כי גם הכ"ח הוא בחי' מילוי המ"ב, וגם לעולם אין עליה אלא בשם מ"ב. ולכן צ"ל הקדיש בנוסח זה כנ"ל: וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל, לפי יש בהם ז' ויין לרמוז אל שם מ"ב שהוא ז"פ ששה שמות, וכל שם מששה אותיות⁶¹, וכן תמצא ג"כ כי בכל תיבה מאלו של וישתבח כו' יש בה ששה אותיות⁶².

והרי נתבאר איך נרמז בזה כל שם מ"ב, ולכן אותם האומרי' ישתבח יתפאר ביודין טועים הם, לפי שאז יעלו ז' יודין⁶³ בחי' שם ע"ב, והנה אין עליה אלא בשם בן מ"ב, וגם כי לעולם כ"ח אותיות הם בסוד שם בן מ"ב⁶⁴.

והנה אחר אשר העלינו היכל הו' דעשיה למעלה ביצירה ע"י כ"ח תיבות של הקדיש, הנה אח"כ יכול הוא להתהפך ולהזור ולהיותו הוא עצמו בחי' יצירה, וכנגד זה אנו אומרים הודו לה' כו'. והנה כבר ידעת כי ארבע הויות הם בארבע עולמות אבי"ע, והם כסדרן מלמעלה למטה ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. והנה בנ' הויות ע"ב ס"ג מ"ה, יש בכל אחד עשרה אותיות, ולכן יש בכל אחד מג' הנז' במילוי מילוי כ"ח אותיות, אבל בהויה דב"ן, שאין במילוייה רק ט' אותיות, א"כ גם במילוי מילוי ג"כ לא יש בה כ"ח אותיות, ולכן אין בו שום עליה ע"י, אבל ע"י כ"ח אותיות של שם מ"ה דאלפין⁶⁵ אנו מעלין בתחילה את ששה היכלות התחתונים דעשיה אל היצירה, וע"י כ"ח תיבין (טו ע"ב) אנו מעלים אח"כ את ההיכל העליון הו' אשר הוא חוזר להיות יצירה ממש ע"י כ"ח דשם ס"ג אשר בבריאה, נמצא כי מקום הקדיש הזה הוא קודם הודו כו'.

כונת הקדיש השני שבין ישתבח ליוצר. הנה גם הוא דוגמת הקדיש הראשון שבעשיה בשני מיני הכ"ח, א' אל ששה היכלות, וא' אל היכל הו'. אבל הכ"ח אותיות הם משם ס"ג שבבריאה, והכ"ח תיבות הם משם ע"ב שבאצילות. ואחר שהעלינו היכל הו' דיצירה אל הבריאה, אז הוא חוזר להיותו בריאה ממש, כי גם בו נכללת מלכות דבריאה כנו', ולכן אחר הקדיש אנו אומרים ברכו, והוא כדוגמת מ"ש בהודו לה' כו'. וכבר נת"ל כי המזמורים הם ביצירה, ולהורות כי זה ההיכל הו'

מאיר הכוונה

⁵⁵ עי' זהר ח"א קח ע"ב שם ע"ב ויסע ויבא ויט.
⁵⁶ עי' תיקו"ז (כו ע"ב): דרועא ימינא ושמאלא ויעב"ר חסד וגבורה דסלקין לחושבן ע"ב תיבין ורי"ו אתון דע"ב שמהן ודא רזא דויעב"ר עיבור כלל תרוייהו.
ועי' שער מאמרי רשב"י בראשית ז ע"ב וזהו הרקיע שם שהר"ו הם מ"ן והע"ב הם מ"ד.
עי' בהגר"א בתז"ח (&): ומאלין תלת כו' ואמר בחושבן חסד כו'. מורה שהם כוללין שם ע"ב דחסד מורה על התיבין וגבורה על האתון שהם כלל ופרט וכלל דמים דרכן להתדבק וכל דבוק כגון קמח לעשות עיסה מתדבק במים ואש דרכו להתפרד שכל דבר שנשרף מתפרד וכן כל דבר לח
⁵⁷ נמחק צפע"ח.

⁵⁸.

⁵⁹ עי' עיונים הערה ז עמוד 901.

⁶⁰ "הויה למילוי מ"ה" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "מילוי למלוי קס מ"ב".

⁶¹ "שמות, וכל קס מששה אותיות" נמחק צפע"ח.

⁶² "הרי נרמז קס מ"ב צאותיות [צתיבות - לט"ו] נוסף צפע"ח.

⁶³ "ז' יודין" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ו' יודין וז' ויין".

⁶⁴ קס ע"ב נחית (נוסף צפע"ח).

⁶⁵ קצילירה (נוסף צפע"ח).

כוונות קדיש

דעשיה נהפך ליצירה, לכן אנו אומרים מזמור היצירה. וכן הענין כאן, כי כל בחי' ברוך הוא בבריאה, כי שם הוא נקרא ברוך בכל מיני ריבויים דברכאן כנודע⁶⁶. ולכן כאן אנו אומרים ברכו, לרמוז כי היכל השביעי דיצירה, חוזר להיות בריאה ממש. בין גאולה לתפלה, אע"פ שהם ב' עולמות בריאה ואצילות, לא תיקנו לומר בהם קדיש לסיבה הנ"ל (סוף יד ע"ד).

⁶⁷קדיש ג' שלאחר העמידה קודם אשרי יושבי ביתך, הכונה לפי שבתחלה העלינו כל העולמות למעלה, כדי שכל העולמות יוכלו בעולם האצילות, לעשות שם זיווג עליון דת"ת ומלכות לבדם, ושאר כל העולמות הם נעשים להם כדמיון כנפים החופפים ומכסים עליהם, בסוד (&) אגן הסהר הנז' במאמר הזוהר בכ"י הנקרא סתרי אותיות של ה' ית' (&)⁶⁸, וע"ש. ואחר הזיווג אנו צריכים לחזור להעלות העולמות שיקבלו השפע הנשפע מחמת הזיווג שנעשה אז, ולכן אומרים עתה זה הקדיש כדי לכלול פעם אחרת הבריאה באצילות לקבל שפע הזיווג ההוא, ולכן כוונת זה הקדיש ע"י שם ע"ב, הויה דיודין במ"ב אותיותיו בפשוט ומילוי ומילוי המילוי⁶⁹, ואח"כ הבריאה מקבלת תוספת קדושה בקדושת ובא לציון.

קדיש ד', לכלול היצירה עם הבריאה ע"י הויה דס"ג וע"ב, ואח"כ היצירה, תפלה לדוד. ואח"כ קדיש ה', להעלות העשיה אל היצירה ע"י הויות ס"ג ומ"ה, ואח"כ העשיה היא פטום הקטרת, והרי נשלמה התפלה.

אמנם קדיש בתרא אינו מכלל הקדישים הנז', לפי שכבר עלו כל העולמות, אמנם זה הקדיש נקרא קדיש יתמא, ר"ל קדיש שאומרים אותו היתומים, והענין הוא שהקדיש הזה הוא בעולם העשיה, ששם בחינת המיתה⁷⁰, כדי להעלות כל הנשמות והנפשות⁷¹ בסוד תחית המתים, וע"כ אומרים אותו היתומים על מיתת אב ואם.

⁷²ויש בקדיש הזה שם בן מ"ב, אלא שהוא באופן אחר, ונתבאר אצלינו בענין נטילת ידים, שה"ס יהוה אלהינו יהוה, כו"ז במוכס"ז כו"ז, יהוה, יוד הא ואו הא, שה"ס ג' ידות כנ"ל (ב ע"א), וע"ש. ודע כי ע"י שם במוכס"ז יהיה ענין תחית המתים⁷³, ולכן קדם אליו שם כו"ז שהוא גימ' מ"ל, והוא המ"ל שעתידי הקב"ה להחיות בו את המתים, כמ"ש חז"ל (&).

ונלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל שטוב לומר הקדיש הזה על מיתת אביו ואמו כל השנה כולה אפילו בשבתות ויו"ט, לפי שאין הטעם כפי מה שחושבים המון העם, שמועיל להציל נפש המת מדינא של גהינם לבד, כי הנה עוד יש תועלת א', והוא להכניסו לג"ע ולהעלותו ממדרגה למדרגה, וכפי זה גם בשבתות וי"ט יש לאמרו⁷⁴.

מאיר הכוונה

⁶⁶ עי' זהר ח"ב רסא ע"א, הובא בעיונים בסוף הספר אות ח עמוד 902.

⁶⁷ פנ"ח לא ע"א.

⁶⁸ עי' עולת תמיד (&): אגן הסהר חצי גורן עגולה ופניה למעלה לכסות ולהעלים הזיווג העליון מן החיצונים (כזה) כנזכר במאמר כתיבת יד של הזוהר בפ' בראשית הנקרא סתרי אותיות הש"ת (זוהר חדש א' ע"א) המתחיל ר"ש פתח מי ימלל גבורות ה' וכו' [הובא בעיונים אות ט עמוד 903].

⁶⁹ "ולכן כוונת זה הקדיש ע"י פס ע"ב, הויה דיודין במ"ב אותיותיו בפשוט ומילוי ומילוי המילוי" נמחק בפנ"ח.

⁷⁰ וזיאוורו הוא (נוסף בפנ"ח).

⁷¹ פנעולס העשיה (נוסף בפנ"ח).

⁷² פנ"ח לב ע"ב.

⁷³ בסוד חני אמית ואחיה כי פס זה בגזורה וזמה שהקב"ה ממית בו בעלמו מחיה (נוסף בפנ"ח).

⁷⁴ עי' עיונים אות י עמוד 905.

כוונות קדיש

ואני ראיתי למורי ז"ל שהיה אומר קדיש בתרא בכל שנה ושנה ביום שמת בו אביו בג' תפילות, והיה אומרו בנוסח קדיש של בני ספרד כמו שנעתיקו לקמן בע"ה, לא כמנהג המוסתערבים המוספים בו דברים אחרים ע"ד מ"ש בהרמב"ם ז"ל.

⁷⁵ודע כי בשבת נמשכת תוספת הקדושה כל היום, משא"כ בחול שאין תוספת קדושה אלא בשעת תפלה לבד, וזהו הטעם שאין תוספת נשמה רק בשבת בלבד, אבל עכ"ז ליראי ד' ולחושבי שמו, יש להם איזה קצת הארת קדושה גם בימי החול בשעת התפלה.

גם יש חילוק אחר, והוא כי בשבת נמשכת תוספת קדושה מעצמה כל⁷⁶ מה שנעשה ע"י תפלתינו בימי החול, ולכן יש תוספת נשמה בשבת. גם יש חילוק אחר, והוא כי בשבת עולים כללות כל העולמות⁷⁷, משא"כ בחול שאין עולים בעת התפלה רק בחינת נשמות לבד, שעולים עם השכינה להיות לה בסוד מ"ן כנודע. גם דע בענין תפלת החול, שענין העלאתם צריכה להעשות על ידינו קודם התפלה, אבל אחר שכבר קבלו השפע העליון, אין אנו צריכין להורידן, כי מעצמם הם יורדין אחר עלינו לשבח⁷⁹⁷⁸.

[טו ע"ג] ⁸⁰ונבאר כוונת הקדיש בעצמו.

הנה הקדיש נתקן בלשון תרגום וכנו' בזוהר פ' תרומה (קכט ע"ב)⁸¹ וז"ל דאיהו מתבר שלשלאין דפרזלא כו', והענין הוא במה שהודעתך בשער המצות בפרשת ואתחנן⁸² איך התרגום

מאיר הכוונה

⁷⁵ פע"ח לז ע"ב.

⁷⁶ מכל (פע"ח).

⁷⁷ עי' לעיל יא ע"ד ולקמן נט ע"ב סח ע"א ובע"ח שער מ דרוש ג' ה' טו ושער נ פרק ו. (לש"ו).

⁷⁸ והנה ע"ד שביארנו צאלו הקדישים של תפלת השחר כך הם הקדישים של תפלת מנחה וערבית כמ"ס במקומו ויש עוד קדישים שהם צאלמע היום דכריאת ס"ת ועל הדרכה והוא נקרא קדיש דאגדתא וגם ענינו ע"ד הנז' אצל יש בו חילוק כי אם הקריאה היתה ציוס דמקרא שהוא דעשיה לכן הקדיש יהיה זכוונת ז' מ"ב וז' כ"ח א' של מ"ה דיצירה וא' של ס"ג דכריאה ואם הקריאה היתה של משנה ואגדה או הלכה שהם דיצירה וזכריאה הקדיש יהיה זכוונת ז' מ"ב וז' כ"ח א' של ס"ג וא' של ע"ב שהם מזכריאה ואכילות ואם הקריאה היא של קבלה שהם זאלילות הקדיש יהיה זכוונת ז' מ"ב וז' כ"ח א' של ע"ב דנוקבא זאלילות וא' של ע"ב דכורא זאלילות שהוא ז"א (פע"ח לא ע"ב).

⁷⁹ עי' עולת תמיד (&): אח"כ אנו כוללין פעם אחרת עשיה עם היצירה ואז מקבלת שפע העשיה מן היצירה, וזה נעשה מן קוה אל ה' חזק וכו' אין קדוש כה' וכו' עד עלינו לשבח. ואח"כ בעלינו לשבח יורדים כל העולמות למטה כל א' וא' במקומו.

⁸⁰ פע"ח לא ע"א.

⁸¹ עי' עיונים אות יא עמוד 908.

ועי' זהר ח"א קכו ע"א: אמר ליה כל הני עובדין וכל מה דידיע בלעם מאן אתר אוליף ליה א"ל מאבוי אבל באינון הררי קדם דאיהו ארץ קדם אוליף כל חרשין וכל זיני קוסמין בגין דבאינון טורי אינון מלאכי עז"א ועזא"ל דאפיל לון קב"ה מן שמיא ואינון קטירין בשלשלאי דפרזלא ואודיעין חרשין לבני נשא ומתמן הוה ידע בלעם כמה דאת אמר (שם כג ז) מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם

תרגום: אמר לו, כל המעשים הללו וכל מה שידע בלעם, מאיזה מקום למד אותם. אמר לו, מאבוי. אבל באותם הררי קדם, שהיא ארץ קדם, למד כל הכשפים וכל מיני קסמים, משום שבאותם ההרים הם המלאכים עז"א ועזא"ל שהקב"ה הפיל אותם מן השמים, והם קשורים בשלשלאות של ברזל, ומודיעים כשפים לבני אדם. ומשם היה יודע בלעם, כמו שנאמר "מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם".

⁸² לו ע"א: מצות ת"ת כבר ביארתי ענין כונה שמר"ת וע"ש כי שנים מקרא הם הת"ת ויסוד וא' תרגום הוא באחוריים שלהם, ושמעתי מזולתי באופן אחר והוא כי א' תרגום הוא בנוק' דז"א כי היא בחינת האחורים שלהם היושבת באחורי ז"א כנודע.

ונבאר עתה ענין כונת התרגום דע כי בכל פעם ופעם שתקרא איזה מקרא אפילו בשאר ימי השבוע צריך לקרותו שמו"ת והכונה היא כי המקרא הוא בחינת פנים דהו"ה של ב"ן ותרגום הוא אחוריים שבקדושה. והענין הוא כי תרגום בגי' תרדמה כאשר הנביאים אינם מוכנים לדבר עמהם בלשון הקדש אלא בלשון תרגום אז נופלת עליהם תרדמה כמ"ש היה דבר ה' אל אברם במחזה וכו' וכתוב בתריה ותרדמה נפלה על אברם. הרי כי במחזה שהוא תרגומו של במראה בו נגלה עליו ואז נפלה עליו תרדמה.

כוונות קדיש

ה"ם אחוריים דקדושה, והוא קדושה⁸³ ג"כ, אלא שהחיצונים יונקים משם. וכבר נתבאר שהקדיש נתקן להעלות את העולמות למעלה ממדרגתם, כגון העשיה ביצירה וכיוצא. והנה אנו מתייראים פן ח"ו ע"י עליית העולמות יעלו גם הקליפות⁸⁴ עמהם, ויתאחזו בהם ויינקו שפע מהם⁸⁵, ולכן נתקן בלשון תרגום, דאיהו לישנא דלא משתמע למלאכין עלאין, כנו' בזהר פ' נח (דף עה ע"ב)⁸⁶ ובפ' לך לך (דף פט ע"א)⁸⁷. והטעם הוא לפי שהם מצד הפנים, והם מדברים בלשון הקדש שהוא בחינת הפנים. אך הקליפות הם נאחזים באחוריים והם⁸⁸ מבינים בלשון תרגום שהוא אחוריים, ובהיותנו אומרים השבח הגדול והקדוש הזה של הקדיש בלשון תרגום שהם מבינים אותו, אז הם נכנעים ואינם עולים למעלה⁸⁹.

⁹⁰ והנה הקליפות הם⁹¹ כולם נמשכים מסוד י"א סממני הקטרת⁹², שהם סוד עשתי עשרה יריעות עזים⁹⁴⁹³, אשר סודם הם שני אותיות אחרונות דשם הויה, שהם ו"ה, שהם בגימ' י"א. והענין הוא במה שהודעתך, כי י"א סמנים הם אחוריים שלמעלה שירדו בעת מיתת המלכים וביטולם, וירדו אחוריים דאו"א במקום זו"ן⁹⁵, שהם ז"ס האחרונות, וגם הם בחינת שני אותיות ו"ה הנז' של שם הויה. ואלו האחוריים נכללין בכלל זו"ן, ולכן תמצא כי אין שום פגם תחתון מגיע אלא בזו"ן ולא באו"א, ולכן תקנו י"א אותיות בשני תיבות יתגדל ויתקדש כנגד הי"א הנז'. עוד ירצה, כי כבר ביארנו, כי יתגדל ויתקדש יש בהם אחת עשרה אותיות כנגד י"א סממני הקטרת⁹⁶.

וסוד הענין הוא כי שם הויה נרמז בה ענין שני היבורים דאו"א וזו"ן בד' אותיותיה. והנה בזמן הגלות, כביכול אין השם שלם (&), ואינו נק' אלא בשם י"ה, כמ"ש (&) כי יד על כס יה כו'. והענין הוא, כי הנה כל הקל"י יצאו מן הביורורים דז' מלכי אדום, והנה הם סוד י"א, לפי שה"ס זו"ן, שהם בחי' ז' מלכים דמיתו כנודע. אמנם באו"א לא היה בהם בחי' מיתת המלכים, והנה זו"ן ה"ם שני אותיות אחרונות של שם הויה, שהם ו"ה, שהם בגימ' י"א כנגד הקליפות שנתבררו ויצאו משם, ומן ב' אותיות אלו נמשכת להם הארה ומזון, להיות שרשם משם כנו'. וזהו הטעם שאין אחיזה לקל"י בשני אותיות י"ה הראשונים, שהם או"א, רק בשני אותיות ו"ה האחרונות שהם זו"ן. וזהו הטעם שאין

מאיר הכוונה

⁸³ קדוש (פע"ח).

⁸⁴ החילוניות (פע"ח).

⁸⁵ ויתאחזו בהם ויינקו שפע מהם" נמחק צפע"ח.

⁸⁶ עי' עיונים אות יב עמוד 909.

⁸⁷ עי' עיונים אות יג עמוד 910.

⁸⁸ "הקליפות הם נאחזים באחוריים והם" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "החילונים שיונקין מן האחוריים לכן הם".

⁸⁹ עם העולמות (נוסף צפע"ח).

⁹⁰ פע"ח לא ע"ב.

⁹¹ י"א בחי' (נוסף צפע"ח).

⁹²

⁹³

⁹⁴ והם י"א ארוכים הנזכר צפרקת כי תצא (נוסף צפע"ח שער עולם העשיה ד).

⁹⁵ עי' ע"ח שער ט פרק ב שפשטות הלשון היא שאחוריים דאו"א ירדו למקום הזו"ן באצילות, אמנם עי' מבו"ש נו ע"ד: ועיקר הדבר איך היו ז' ונעשו י"א הוא כי ד' אחוריים נשברו מן חו"ב וישסו"ת ונתחברו למעלה משבעה מלכים אלו עמהם והיו י"א. ואל תתמה איך מחו"ב כו' היו קליפות כי זהו מבחי' שמתלבשת בזו"ן למטה להיות להם מוחין ובאותה הבחי' נחשבת כזו"ן ממש וכמו שנעשו ראש לז"א כן נעשו סיגיהם ראש אל ז' מלכים והיו י"א סמני הקטרת כי כיון שירדו למקום זו"ן בעת שבירתם א"כ יחשבו כזו"ן ממש כמבואר בסוד הקדיש ועיין בפרק שלאחר זה פירוש אחר.

⁹⁶ עי' עיונים אות טו עמוד.

כוונות קדיש

הקליפות יכולין לעלות מן בינה דאצילות ולמעלה⁹⁷, כי בבי"ע ודאי שמתאחזים הקלי' בכל הי"ם שלהם⁹⁸, אבל באצילות אין להם אחיזה מבינה ולמעלה, לפי שאין שרשם ומקורם משם. וז"ס מ"ש רו"ל (&) אין השם שלם ואין הכסא שלם, והוא לפי שחציו הראשון שהוא י"ה, שהם או"א, אין לקליפות אחיזה בהם, ונשארים למעלה. אבל שני אותיות האחרונות ו"ה, נאחזות הקליפות בהם, ויש להם אותו הרוחניות, שהם י"א סממני הקמרת הנמשך להם משם. והנה כוונת הקדיש הוא לסלק ולהסיר אותו הרוחניות שהם הי"א סממנים משם, וזה נעשה ע"י העלאה¹⁰⁰⁹⁹ ב' אותיות ו"ה עד או"א, שהם י"ה, ואז יתחברו עמהם¹⁰¹, ועי"כ יתבטלו הקליפות. וזמ"ש יתגדל ויתקדש שמייה רבא, פי' כי השם של י"ה, הרמוז במלת שמייה, ר"ל שם י"ה, שהם או"א, יהיו שם י"ה רבא, וזה ע"י שנתחברו עם שני אותיות אחרונות ו"ה, ועי"כ יהיה השם גדול ושלם, כי בעוד שהאותיות אלו נפרדות זו מזו ח"ו, אין השם שלם וגדול¹⁰². ולכן יתגדל שמו של י"ה, ויעשה רבא¹⁰³, ולכן יש י"א אותיות בב' תיבות ראשונות יתגדל ויתקדש, להורות על¹⁰⁵ שני אותיות ו"ה, שהם גימ' י"א, שיעלו עד שני אותיות י"ה, ויתחברו ויהיו שם א' גדול ושלם. ואז בעלותם שם, לא יהיה כח בקלי' לעלות עד שני אותיות י"ה. עוד ירצה, כי כבר נתבאר אצלינו כי י"א אותיות יש ביתגדל ויתקדש, לרמוז על ניצוץ א' של קדושה שיש בתוך י"ם דקלי' להחיותם. וכונתנו היא לסלקו משם, כדי להכניע הקליפות¹⁰⁶.

מאיר הכוונה

⁹⁷ שער יעקב ולא סוף פרק ב ושער ל"ר פרק ז (לש"ו). ז"ל שער ל"ר: המוחין דאבא הם הדוחין את החצונים מלהתאחז בחסדים של הבינה המגולין מן החזה ולמטה, אשר שם נקרא עץ הדעת טו"ר, שמשם יונקים החצונים וכו' בחי' בינה דוחה את החיצונים בסוד התכלת, אלא שאין כח הזה בבינה רק ע"י היותה יחד עם החכמה. אבל עתה שהיא לבדה בלתי חכמה אינו כן, ולסבה זאת ג"כ היא עתה דינא קשיא להיותה נפרדת מן החכמה.

אין להם [לקלי'] אחיזה בהג"ר ח"ו וכמ"ש הרב בשער הקליפות רפ"א אך הבינה אינה דוחה אלא מעצמה ר"ל שלא היא להם אחיזה ויניקה ממקום ומדרגת הג"ר אבל אחר שמתפשטת מהחזה ולמטה דז"א הנה יש להם אחיזה ויניקה משם וכנודע כי לכך אין להזו"ן אז הזווג דפב"פ העיקרי כדי שלא יינקו החיצונים מאחוריהם כי ע"י החטא דעץ הדעת נעשה אחיזה להחיצונים בהאר"ת החו"ג אשר מהחזה ולמטה כל זמן שאין להזו"ן המוחין דמצד אבא וכמ"ש הרב בשער לאה ורחל פ"ז ולכן אין לגרום זווג דפב"פ להזו"ן אלא רק ע"י המוחין דאבא דוקא וכנודע וכנז' וא"כ הרי נדב ואביהו כאשר גרמו ע"י הקרבת הקטורת זווג דפב"פ להזו"ן בלתי המוחין דאבא הרי גרמו עי"ז פגם גדול רח"ל כי הרי נתקרבו החיצונים לינק מהאר"ת הזווג הזה רח"ל והוא ענין האש זרה הנאמר עליהם ויקרבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם (דע"ה ח"ב קא ע"ג). אמנם מהחזה ולמעלה הנה גם אורות דאימא דוחין את החיצונים כנ"ל ביעקב ולא ספ"ב (הערת הלש"ו על הע"ח) {}.

אין לקלי' אחיזה באצילות עצמה בכלל שכתוב לא יגורך רע (ע' בהגר"א בסד"צ כו ע"א וענין הפרסה בשם הזהר בכ"מ), אלא כל החסרון היא היות שאין המאורות האצילות מאירים למטה מהם בכל פרטיהם, ונעשה מחיצה מבדלת ביניהם (פת"ש שער הקלי' פ"א). ועי' הגהות הלש"ו בע"ח שער מח פרק א: כי הקליפות בעולם אצילות אינם אחוזים אלא בזו"ן לבד - ר"ל באור הזו"ן המתפשט למטה.

ע' ע"ח שער ג' פרק ג' וז"ל לכן תראה שאפילו הקליפות שכנגד האצילות אינם שם אלא בבריאה. ⁹⁸ שער הקליפות פרק א' וע"ש פרק ב עש"מ (לש"ו). כ"ז הוא רק אחר החטא דעץ הדעת שנשתרבב הרע ועלה למעלה עד ראש הבריאה ור"ל שיש להם יניקה גם מהג"ר דבריאה. אמנם הוא רק בהאר"ת אחר שמתפשט למטה, אך מקומם הנה הוא שהקליפה דכל עולם, הוא רק נגד האחוריים דהו' היכלין אשר תחת ההיכל ק"ק שבו (כללים ח"ב קלז ע"ד).

⁹⁹ שאנחנו מעלים (פע"ח).

100

¹⁰¹ ואז אותן י"א סממני הקטורת יתחברו עם צ' אותיות ראשונות שהם י"ה הנז' (נוסף צפע"ח) {}.

¹⁰² עי' ז"ח ג ע"ב: דא"ר יהושע, מאי דכתיב אני ה' הוא שמי. מלמד שהוא ושמך אחד הוא. א"ר אבהו, הכל נתן, אבל שמו הגדול לא נתן, ולא אוזיף לאחרן [מלוה לאחרים], דכתיב אני ה', לבדי, מלמד דשם זה לא נתן לשום נברא.

¹⁰³ פי' גדול.

¹⁰⁴ וגם יהיה קדוש עש"ז יתבטל הטומאה הנאחז בקודש (נוסף צפע"ח).

¹⁰⁵ י"א סימני הקטורת שהם (נוסף צפע"ח).

¹⁰⁶ ונבאר עתה ענין הכניעת החיצונים צ' הכוונות יחד שהן הכניעת הקליפות והעלאת העולמות כי זה גורם לזה והענין כי הנה נודע שכל אחיזת החיצונים הוא מצחי' המוחין שהם אלהי"ם והנה הם ג'..... ע"כ מלחתי

כוונות קדיש

גם הבנת לשון יתגדל, ר"ל ירום ויתגדל ויסתלק ניצוץ החיות שבתוכן, ויכנס למעלה ויתחבר עם הקדושה, וזהו ויתקדש. ומקום עלייתו הוא למעלה, בו' היכלות הקדושה הנודעים הכוללים י"ם של הקדושה כנודע. וכנגד זה אומרים שמיה רבא, כי יש בהם ז' אותיות, ושם מקום העליה הנז'107.

109108 גם נתבאר אצלינו כי במילת יה"א רמוזים ג' מיני מילויים שיש בשם י"ה, והם דיודין דאלפין וההיין, ונמצא כי אות אלף של יהא רומזת בדעת דזמן הקטנות, וכבר ידעת כי הדעת כלול מהח"ג, עם היות שני בחי' (טו ע"ד) הדעת א"110, ולכן בו נרמזו אות א', אחת, אלא שיש בה שני מיני ציורים, וי"111 כנגד הסדים, יוד"112 כנגד הגבורה. גם נתבאר אצלינו כי בנוסח הקדיש יש ב' פעמים י"ד: אחד דאותיות ואחד דתיבות. וב' פעמים כ"ה, א' דאותיות וא' דתיבות. וב' פעמים מ"ב, אחד דאותיות ואחד דתיבות113. וכל"114 כונתנו למתק ג' אלקים דמוחין דקטנות, שבימי הגלות נעשה115 אל"ם, ועתה יגדלו116 ע"י שם י"ה ויהיה אלקים117.

והנה זה השם של י"ה שאנו ממשיכין עתה, בכל אחד מג' מוחין דקטנות, יש בו ג' מילויין דיודין ואלפין וההיין. ואמנם אין שינוי המילויים רק באות ה', ולכן אין אנו מזכירין כי אם אות ה'. ואמנם כשתמלאם בשלשה מילויים, ה"י ה"ה ה"א, יהיו בהם ו' אותיות, ואם תחזור למלאם, הי יוד, הא אלף, הה הה, יהיו בהם י"ד אותיות, בשם י"ה מאלקים. ולכן תכוין להמתיק אלו הי"ד של י"ה דקטנות, ע"י י"ד אותיות דפשוט ומילוי הויה דע"ב, כזה יהוה יוד הי ויו הי. וז"ס מ"ש ב' פעמים י"ד דאותיות118 ותיבות שיש בנוסח הקדיש.

עוד יש שני פעמים כ"ח בקדיש כנז', והם כ"ח אותיות מילוי המילוי דהויה דמילוי דע"ב, ותסיר מהם הי' אותיות שהם בחי' המילוי119, אשר כבר נרמזו בבחינת י"ד הנז', וישארו בבחי' י"ח, ותמתיק בהם י"ח אותיות שיש באלקים פשוט ומלא כזה, אלקים אלף למד הי יוד מ"ם.

מאיר הכוונה

במהדורא בתרא וה' יאיר עינינו בתורתו אכ"ר (נוסף בפע"ח). נמצא כי יש ב' כוונות בקדיש א' הוא להעלות העולמות הז' להכניע הקליפות שלא יתאחזו זהם לעלות גם הם עמהם וז' הכוונות הם א' כמ"ש דע"ה וכו' ונבאר עתה ענין ב' מ"ב כי נת"ל ענינם שהם להעלות העולמות ונבאר ענין הכניעת החילונים איך נרמז בקדיש ואח"כ נחזור לבאר ב' כוונות ביחד כונה א' בענין הגדלת המוחין ועי"ז נכנעו הקליפות ויעלו העולמות אמנם הכניעת החילונים תחלה נרמז ד' תיבות יתגדל ויתקדש שמה רבא (פע"ח לא ע"ב).110

107 וז"ס י"ב צקר והיס עומד עליהם והם סוד ז' היכלות כי ו' היכלות התחתונים הם ממטה למעלה הוד נלח וכו' והיכל ק"ק כולל חז"ד נמצא כי היכל ק"ק הוא סוד היס העומד על י"ב צקר שהם ו' היכלות התחתונים ועוד ו' היכלות נכלל בהיכל רזון כי סוד ת"ת נקרא ו' ויש בו כללות כל הו' הרי הם י"ב היכלות שהם י"ב צקר והיס עליהם הוא היכל ק"ק (נוסף בפע"ח שער הקדישים ד).111

108 פע"ח לג ע"ב.

109 סוד הקדיש כבר ביארנו כי יהא הם ג' מילואים של י"ה דקס אלהים (נוסף בפע"ח).

110 "עם היות שני בחי' הדעת א"י נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "ושניהם דעת א"י".

111

112

113 "זב' פעמים מ"ב, אחד לדאותיות ואחד דתיבות" נמחק בפע"ח.

114 נמחק בפע"ח.

115 נשארים (פע"ח).

116 ימלא אותם (פע"ח).

117 (ס"א מלאתי וז"ל בכל קדיש יש ב' פעמים י"ד א' לדאותיות רמוז ד"י בר"א וא' בתיבין מן יתגדל עד משיחיה ב"ד אותיות ראשונות ממתיק ה' אותיות דאלהים ד' אותיות ראשונות מהי"ד ונשארת אות א' וימתיקנה וגם ימתיק י"ג ראשונים של מילוי אלהים הרי י"ד ב"ד הנ"ל ובחזירתו כריך לכוין הד' ראשונים פעם ב') (נוסף בפע"ח שער הקדישים ד).

118 ע"י לעיל טו ע"א ד"ה ואמנם אופן, שאותיות בגבורה ותיבות בחסד.

119 י"ד ה"י וי"ו ה"י.

כוונות קדיש

עוד יש ב"פ מ"ב בקדיש, ותכוין להמתיק ע"י¹²⁰ הפשוט ומילוי ומילוי המילוי דהויה דע"ב, שבהם מ"ב אותיות אל אלקים הנו', להמתיקו ולהגדילו, כי הנה הוא מוח קטן¹²¹ דקטנות, וצריך להרחיבו ולהגדילו, כדי שיסבול בתוכו ההויה הגדולה, והיה¹²² יב"ק כנודע אצלנו¹²³124. כלל כל הדברים הוא, שע"י הדי' והי' והכ"ח והמ"ב אותיות, וכן של תיבות שיש בקדיש הזה, אשר הם כנגד הדי' והי' והכ"ח והמ"ב של הויה דע"ב כנו', אנו מעלים את שני אותיות וא"ו ה"א של שם ההויה הרומזים אל זו"ן, אשר מהם נפלו י"א ניצוצין דסממני הקטרת בתוך הקלי', והם כמספר אותיות ו"ה עצמן, ואנו מעלים אותם עם ב' אותיות הראשונות י"ה דהויה, שה"ס או"א, ונעשה יהוה גדול. וזהו יתגדל ויתקדש שמיה רבא, כי נגדל ועלה אל הקדושה הנקרא יה, כי עד עתה היה שם י"ה לבד, ועתה שם י"ה נעשה גדול, וזהו שמיה רבא, ר"ל שם יה גדול, כי נעשה הויה שלימה.

¹²⁵ וכבר ביארנו לעיל שמציאות הקדיש הוא להעלות העולמות, וכבר הודעתך כי כל העלאה היא ע"י שם מ"ב¹²⁶, שיש בו ג"פ י"ד¹²⁷, האוחזים בעולם ההוא ומעלים אותו, ולכן כללות הקדיש הוא מ"ב תיבות. וכבר נת"ל כי כפי בחי' הקדיש כך היא כונתו, כי הקדיש של הודו יכוין בשם הויה דמ"ה באלפין במ"ב שלו כו', ונמצא כי שם בן מ"ב של כוונת הקדיש איננו שם בן מ"ב הנודע אצלנו בר"ת של אנא בכח כו'¹²⁸, רק הוא שם מ"ב היוצא מכל הויה והויה כפי מקומה באופן זה, כי ארבע אותיות פשוטות של הויה הם בחי' א', ואח"כ הם י' אותיות המלוי, הרי בחי' שנית. ואח"כ הם אותיות מלוי המלוי והם כ"ח, והרי בחי' ג'. והרי נרמזו שם בן מ"ב בג' בחי' אלו, שהם ד' י' כ"ח, הרי מ"ב.

ולכן יתגדל ויתקדש שמיה רבא הם ארבע תיבות כנגד בחי' הראשונה שהם ארבעה אותיות דהויה פשוטה, ולכן בכאן צריך לענות אמן, כדי לעשות הפרש א'. ואח"כ יש י' תיבות מן תיבת בעלמא עד תיבת משיחיה, ואלו הם: בעלמא די ברא כרעותיה וימליך מלכותיה ויצמח פורקניה ויקרב משיחיה, כי די ברא הם שתי תיבות, לא כאותם הקוראים דברא, והרי בחי' ב' דעשרה אותיות המילוי, ולכן צריך לחזור לענות אמן ג"כ פעם שנית, כדי לעשות הפרש ב'.

והנה בחי' כוון וביומיו, הוא תפלה ואינה מכלל נוסח הענין¹²⁹, אח"כ יש כ"ח תיבות מן יהא שמיה רבא עד בעלמא, ואלו הם: יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמא, יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמיה דקדושא בריך הוא, לעילא מכל¹³⁰ ברכתא שירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, והיא בחי' הג' של מילוי המילוי, ולכן צריך לחזור ולענות אמן פעם שלישית.

וג' אמנים אלו הם זולת אמן יהא שמיה רבא כו', ואם העונה מסיים לומר עד דאמירן בעלמא, קודם שיאמר החזן שמיה דקב"ה, צריך לענות כאן פעם אחרת אמן, באופן שיהיו ה' אמנים.

מאיר הכוונה

¹²⁰ "להמתיק ע"י" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "להוריד כל".

¹²¹ "מוח קטן" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "מוחין".

¹²² ונעשים (פע"ח).

¹²³ ועיין צבילורינו כי שם נתבאר היטב ענין צ' מ"צ וצ' כ"ח אלו ע"ש (נוסף בפע"ח).

¹²⁴ ותפילין ב' ד"ה וענין המעברתא.

¹²⁵ פע"ח לב ע"ג.

¹²⁶

¹²⁷ עי' לעיל ב ע"א ד"ה והנה ענין עלייתם.

¹²⁸

¹²⁹ ונלע"ד שזהו הטעם של האשכנזים שזנוסח שלהם יש י"ד תיבות מן בעלמא די ברא כרעותיה וימליך מלכותיה בחי' כוון וביומיו, וכל בית ישראל צעגלל בזמן קריב הם י"ד תיבות אך אני לא קבלתי רק כפי נוסח הספרדים (פע"ח לג ע"ג).

¹³⁰ מן כל (פע"ח לא ע"ד).

כוונות קדיש

גם צריך לכוין, כי הלא נתבאר שכונת הקדיש הוא להכניע הקליפות כנ"ל בפ' תרומה¹³¹, והנה כל אחיות הקליפות היא במוחין דקטנות, שהם שמות אלקים כנודע (שעה"ק עה ע"ב, לקמן פסח א'), והם שלשה מוחין מלובשים תוך נה"י¹³² דאימא, ועוד שלשה מוחין אחרים מלובשים¹³³ בנה"י דאבא, הרי הם ששה מוחין, שהם ששה שמות אלקים, ומאלו האלקים (מז ע"א) יונקים החיצונים. ולכן צריך בראשונה לתקן המוחין אלו ולהמשיך המוחין דגדלות, כדי שיסתלקו החיצונים משם ולא יתדבקו בהם.

והנה אלו המוחין הם מלובשים תוך נה"י דאימא כנז', והם ג' שמות אהיה, כי אהיה הוא באימא כנודע¹³⁴, ואמנם במוחין דגדלות הנה"י דאימא הם בסוד ג' מילוי אהיה דיודין ואלפין והה"י, שהם גימ' תנ"ה. אבל במוחין דקטנות אינם אלא בבחי' מילוייהם לבד, שהם ק"מ קב"ב ק"ל שהם שצ"ב.

ותחילה אנו מזכירין נה"י דאימא להיותם חיצונים יותר קרובים ומושגים אלינו¹³⁵ מנה"י דאבא, וכנגדם אנו אומרים יתגדל, שהם אותיות תג"י ד"ל, פי' כי תג"י הוא שצ"ב ואהיה, כי השצ"ב הם נה"י דאימא דקטנות כנז', וגם אנו מחברים עמהם שם אהיה, ויהיה הכל בגימ' תג"י, והם בחי' המוחין דקטנות דז"א.

ואמנם גם המוחין דקטנות דנוקבא דז"א, הם שמות אלקים, אבל הם לוקחים הארה מנה"י דאימא אשר בז"א כנודע, כי יוצאים הארות נה"י דאימא, וגם יוצאת הארת המוחין המלובשים בתוכם לחוץ אל הנוקבא, וא"כ נמצא כי הלבושין דמוחין¹³⁶ דנוקבא אינם מילוי אהיה כמו דז"א, אבל יהיו בסוד תמורת וחילוף שם אהיה, שהוא שם בוכ"ו, כמבואר אצלנו בברכת אבות (לג ע"א) בענין מלך עוזר ומושיע ומגן. ונודע כי שם זה הוא בגימ' ד"ל, לפי שבבחי' זאת נק' המלכות דלה ועניה¹³⁷, לפי שאינה לוקחת אלא תמורת שם אהיה ולא עצמותו. וז"ס יתגדל תג"י ד"ל, תג"י לז"א וד"ל לנוקבא.

והנה כיון שאנו רומזים שם בוכ"ו אל הנוקבא באותיות ד"ל, א"כ מוכרח הוא ששם אהיה הוא בדכורא, והוא שם אהיה שחברנו עם שצ"ב, ויהיה הכל סוד תג"י כנזכר. ונמצא כי תיבת יתגדל, הכונה לומר כי אלו המוחין דקטנות דנוקבא ודכורא שהם בגימ' יתגדל יוגדלו ויהיה להם מוחין דגדלות, וגם המוחין עצמם דקטנות הם בעצמם יוגדלו, וכמ"ש ענין הגדלתם במלת¹³⁸ אמן יהא שמיה רבא זה.

מאיר הכוונה

¹³¹ עי' לעיל הערה 81.

¹³² "מלובשים תוך נה"י" נמחק בפע"ח, ובמקומו איתא "בנה"י".

¹³³ נמחק בפע"ח.

¹³⁴.

¹³⁵ "יותר קרובים ומושגים אלינו" נמחק בפע"ח.

¹³⁶ במוחין (פע"ח).

¹³⁷.

¹³⁸ נדצ"ל {}. היה כתוב איש"ר.

כוונות קדיש

ואח"כ אנו רומזים נה"י דאבא במלת ויתקדש. והענין הוא כמבואר אצלנו כי כל קדוש הוא באבא כנו' שלהי פ' האזינו בזוהר¹³⁹, אבל הוא בבחינת המוחין אשר מלובשים תוך הנה"י דאבא¹⁴⁰, ולכן כנגד אימא הנקרת עלמא אריכא (תיקו"ז ג ע"א ע"ב) כמ"ש חז"ל (קידושין לט ע"ב) לעולם שכלו ארוך, שהוא עוה"ב¹⁴¹, אנו אומרים יתגדל. וכנגד אבא אנו אומרים ויתקדש. ולהיות כי הנה"י דאבא מתלבשים תוך נה"י דאימא, ואין מתגלה מהם רק בחי' היסוד דאבא לבדו, מן החוזה דז"א ולמטה, כגודע (ע"ה שער הנסירה פרק ה), לפי שהיסוד דאימא קצר ודאבא ארוך, ולכן אין אנו מזכירין עתה רק בחי' היסוד דאבא לבדו המגולה, כי הנ"ה מכוסים הם, ואין שם שום אחיזה. וזהו ויתקדש שהם אותיות שד"י ת"ק. ונודע כי שדי הוא ביסוד כנו' בפרשת ויקרא (יא ע"ב). והנה מילוי דשדי הוא בגימ' ת"ק, ונמצא כי יתקדש הוא שם שדי עם מילואו, והוא בחי' היסוד דאבא.

אח"כ אנו אומרים שמיה רבא¹⁴², פי' כי הנה נתבאר אצלנו, כי המוחין דאלקים לפעמים נקרא אלם (ע"ה שער כה פרק ה), והוא כשקל"י נאחזות בהם, פי' כי ב' אותיות י"ה מאלקים הם מתכסים ונעלמים¹⁴³, ונשאר אלם מן אלקים. ז"ס פסוק (&) נאלמתי דומיה כו', פי' כי כאשר היא דומיה, פי' דו"ם י"ה¹⁴⁴, ר"ל שאותיות י"ה משם אלקים, הם דוממים בשביל החיצונים ואינם מתגלים, ואז נאלמתי, ושם אלקים נעשה אל"ם. ובפרט עתה בגלותינו זה המר¹⁴⁵, שחזר הז"א לבחי' קטנות, ובו נאמר נאלמתי דומיה, ולכן אנו מתפללין שאלו המוחין דקטנות שהם שמות אלקים, יוגדלו ויתקדשו, פי' כי כל בחי' קדש הוא במוחין כנ"ל (לעיל ד"ה ואח"כ אנו ועי' עוד ו ע"א), והענין כי עיקר ושרש המוח הוא¹⁴⁶ שני אותיות י"ה שבשם אלקים, שה"ס חו"ב הנקרא י"ה כגודע¹⁴⁷. וכאשר יסתלקו שרשי המוחין, נשאר אלם, וכשיחזרו לבוא שרשי המוחין הנז', שהם ב' אותיות י"ה מן אלקים, אז יתקדשו, כי ימשכו המוחין ושרשם ויגדלו, וזהו יתגדל ויתקדש. ולפי שיש ב' מיני הגדלות בענין זה כמ"ש לקמן, לכן ביאר כי הגדלות והקדושה הזאת היא ממטה למעלה, כי הגדלה הראשונה היא באופן זה, כי עד עתה היו המוחין בבחינת אלם, ואח"כ

מאיר הכוונה

¹³⁹ רצז ע"א: אר"א שירותא וסיומא דכלא אתכליל בקדש (ס"א א') וחכמה עלאה קדש אקרי וכד נהיר דא חכמה עלאה חכמה דשלמה נהיר כמה דכתיב ותרב חכמת שלמה דקיימא באשלמותא והא אוקימנא וכד אתברכא מיסוד הכי קרינן לה קדש דאיהו אנהיר בשלימו. תרגום: אמר רבי אלעזר התחלה וסיום של הכל נכלל בקדש (א') וחכמה עליונה נקראת קודש וכאשר מאירה החכמה העליונה הזו מאירה חכמת שלמה כמו שכתוב ותרב חכמת שלמה שעומדת הלבנה בשלמותה והרי בארנו וכאשר מתברכת מהיסוד כך קוראים לה קודש שהיא מאירה בשלמות. ¹⁴⁰ "אזל הו' צבחינת המוחין אקר מלוצקים תוך הנה"י לזכר" נמחק צפע"ח, וצמקומו איתא "והענין כי כל קדש הוא במוחין ולכן אין להקשות אם נרמז מלת קדש בז"א או במלכות אע"פ שכל קודש הוא צבחינת המוחין".

¹⁴¹ עי' ע"ח שער טו פרק ה: וגם לסיבה זאת נקראת זאת תבונה ראשונה עולם הבא, והטעם כי הנקבות נקראות עולם כמ"ש בזוהר (ויחי קנח ע"א) על פסוק (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם. וזה התבונה נקרא עולם הבא, עלמא דאתי, לפי שהיא יורדת למטה ומתגלית תמיד. אבל בינה עליונה נשאר למעלה ואינה יורדת, לכן בינה נקראת לעתיד לבא, כי המוחין עליונים דז"א המלובשים בנה"י דבינה עליונה, הם עתידין לבא אח"כ כאשר יתגדל מעלתו, ויהיה לו מוחין עליונים יותר, מן בינה, ולא מן התבונה, ואז יהיה לע"ל. אבל מוחין דנצח הוד יסוד דתבונה הם נמשכין בו תמיד, ולעולם הם נמשכין ובאין, וזהו פי' עולם הבא, עלמא דאתי, כי תמיד נמשך ובא. וזהו ההפרש שיש בין עולם הבא ובין לעתיד לבא, כי זהו בתבונה וזהו בבינה, בבחי' הנצח הוד יסוד שבהם הנעשין מוחין דז"א. וזהו מ"ש בס' הבהיר (אות קס) ששאלו התלמידים לר' רחומאי מהו עולם הבא, א"ל עולם שכבר בא, והדבר מובן עם הנ"ל שכתבתי.

¹⁴² וכו' (נוסף צפע"ח).

¹⁴³ עי' עיונים אות טז עמוד 912. ועי' ז"ח פז ע"ד.

¹⁴⁴ עי' עיונים אות יז עמוד 912.

¹⁴⁵ "צבחינתו זה המר" נמחק צפע"ח, וצמקומו איתא "צבחות".

¹⁴⁶ קס י"ה (נוסף צפע"ח).

¹⁴⁷ עי' לקמן כוונות פורים בענין סעודת פורים בעיונים.

כוונות קדיש

נגדלו ונעשו בבחי' אלקים, אלא שעדיין הוא פשוט בלתי מילוי, ולכך צריך הגדלה שנית, והוא שיתמלאו אלקים האלה במילוייהם הנוודעים שהם אלקים במילוי יודין במוח הנק' חכמה, ואלקים במילוי ההין במוח הנק' בינה, ואלקים במילוי אלפין במוח הנק' דעת.

והנה צריך להתחיל ממטה למעלה, והוא שמן אלם יעשה אלקים, והרי נגדלו שני אותיות י"ה, ונעשה שם גדול, וזהו מה שאומרים שמייה רבא, פי' שיתגדל שמו של ז"א בבחי' המוחין שלו, ויעשה רבא וגדול¹⁴⁸, כי מאלם יהיה אלקים. וזה עצמו נרמז במלת שמייה, שהם אותיות שם י"ה, כי שם י"ה אשר בתוך שם אלקים יהיה רבא ויגדל ויתגלה פעולתו ושרשו. והנה רמזו הלבושים שהם נה"י¹⁴⁹ דאו"א.

ואמנם המוחין עצמן דאלקים נרמזו בר"ת וס"ת של יתגדל ויתקדש שמייה רבא, {טז ע"ב} שהם יוש"ר¹⁵⁰, וה"ס מה שאמר הכתוב (&) ידין לאומים במישרים, וכנו' בזהר, כי הגבורה נק' מישרים¹⁵¹, וכן בזהר שיר השירים (זו"ח סו ע"ג) על פסוק (&) מישרים אהבוך כו' ביארוהו על ה' אותיות מנצפ"ך¹⁵². וכבר הודעתך, כי אלו האותיות הם ה"ג הנוודעות, ולהיות כי אלו המוחין דאלקים הם דינין וגבורה, לכך נק' יושר. גם הענין הוא, כי הנה ה' מוחין דאימא וג' דאבא, הם ששה אלקים, והם בגימ' יושר.

וכבר ביארנו במ"א, כי כאשר באין המוחין דגדלות, אע"פ שאח"כ מסתלקין, אינן מסתלקין לגמרי, ובהכרח שנשאר רשימו דילהון תמן, וההוא רשימו הוא ממתיק הגבורה דאלקים דקטנות, אבל בתחילה בהיותם בסוד אלם, אז אין הרשימו דמוחין דגדלות ניכר. אבל כאשר הגדיל הגדלות ראשונה, ומן אלם נעשה אלקים, אז ניכר הרשימו של הגדלות. ונודע (ע"ח מוחין דקטנות ג) כי המוחין דגדלות הם בחי' הויות, ונמצא כי הרשימו דמוחין דגדלות, גם הוא יהיה בבחינת הויות, ואם תחבר הויה ואלקים יהיו בגימ' יב"ק¹⁵³, בסוד (&) ויעבר את מעבר יב"ק, כמבואר אצלנו.

ונמצא כי ג' מוחין¹⁵⁴ דקטנות שהם ג' אלקים, מתחברים עם שלש הויות¹⁵⁵, וסך כולם הם בגימ' של"ו, כמנין ס"ת יתגדל ויתקדש שמייה רבא, והם בחי' שלשה אלקים דאימא הנמתקים עתה, עם ג' ההויות דההוא רשימו¹⁵⁶ דמוחין דגדלות כנו'. וכיון שרמזנו אלו המוחין דאימא במספר של"ו וכנו', אין צורך להזכיר גם המוחין דאבא, כיון שהם מלוכשין בתוך של אימא, ובפרט כי גם המוחין דאבא נרמזו בר"ת של יתגדל ויתקדש שמייה רבא, שהוא בגימ' יושר כנו"ל, ולכן אין צורך לחזור ולזכרם בס"ת.

מאיר הכוונה

¹⁴⁸ פי' גדול (פע"ח).

¹⁴⁹ "ש"הם נה"י" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "דנה"י".

¹⁵⁰ עי' עיונים אות יח עמוד 912.

¹⁵¹ עי' ז"ח (נא ע"א): וע"ד כתיב מישרים אהבוך מאי מישרים כד"א אתה כוננת מישרים ומאן אינון כד"א משפט וצדקה אלן איקרון מישרים ודאי כד"א צדיק וישר הוא ואתכליל דכורא עם נוקבא משפט אתכליל בצדק וצדקה איתערות בעלמין כלהו וע"ד מישרים אהבוך ודאי.

תרגום: ועל זה כתוב (שיר א) מישרים אהבוך מה זה מישרים כמו שנאמר (תהלים צט) אתה כוננת מישרים ומי הם כמו שנאמר (שם) משפט וצדקה אלה נקראים מישרים ודאי כמו שנאמר (דברים לב) צדיק וישר הוא ונכלל הזכר עם הנקבה המשפט נכלל בצדק וצדקה מתעוררת בכל העולמות ועל זה מישרים אהבוך ודאי ¹⁵² ז"ל: מישרים אהבוך מישרים אינון שאר אתוון דאשתארו ומאן אינון מנצפ"ך דלית בכל אתוון דאיקרון מישרים בר אלן ואינון דאתכפלו מישרים אלן באלין מ' בס' נ' בן' צ' בן' פ' בן' כ' בן' אלן מישרים אלן באלים ודא בדא.

תרגום: מישרים אהבוך מישרים אותן שאר האותיות שנשארו ומי הם מנצפ"ך שאין בכל האותיות שנקראו מישרים פרט לאלה ואלו שנכפלו מישרים אלו באלו מ' בס' נ' בן' צ' בן' פ' בן' כ' בן' אלו מישרים אלו עם אלו וזה עם זה.

¹⁵³ ותפילין ב' ד"ה וענין המעברתא.

¹⁵⁴ לאמא (נוסף צפע"ח).

¹⁵⁵ לאמא (נוסף צפע"ח).

¹⁵⁶ עם ג' ההויות דההוא רשימו" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "ע"י אותו הכשימו להויה".

כוונות קדיש

¹⁵⁷ עוד ירצה, כי כבר נתבאר לעיל שהכוונה היא למתק המוחין דקטנות דאלקים ע"י המוחין
דהויות הגדלות, אבל אין כל הקדישים שוים, כי אם הקדיש שהוא בעולם העשיה, נמצא שתהיה
הכונה בשמות אלקים והויות דעשיה כנ"ל באורך.

והנה מה שצריך לכוין, הוא כי הנה בנוסח הקדיש מצאנו ב' פעמים י"ד, וב' פעמים כ"ה, וב'
פעמים מ"ב, באופן זה, כי מן יתגדל ויתקדש עד משיחיה, הם י"ד תיבות. וגם במילת ד"י ברא נרמוז
י"ד אחרת, והרי הם ב"פ י"ד, אחד מן תיבות ואחד מן אותיות. וצריך לכוין בהם בענין ב' הויות
הנ"ל, שצריך לכוין בכל קדיש.

כי אם הוא בקדיש של הודו, אשר הכונה בו הוא בשני הויות דמ"ה וס"ג, תכוין בי"ד
הראשונה של אותיות הנרמוזות במלת ד"י ברא כנז', אל בחינת הי"ד אותיות דהויה דמ"ה, שהם ד'
אותיות הפשוט וי' אותיות המילוי כנז', ותכוין להמתיק בזה לאלקים דקטנות דאימא לכל כללותם,
כי כולם נקרא בשם אלקים. וכן גם המוחין הגדלות, עם היותם ד' מוחין, אין אנו מכוונים בהם אלא
בבחי' הויה א', ולכן תמתיק י"ד אותיות שבשם הויה הגדלות דמ"ה דאלפין¹⁵⁸, לאלקים דמוחין
דקטנות דאימא, שהוא במלוי י"ג אותיות כנודע, ועם הכולל הם י"ד.

והי"ד הב' של תיבות, תכוין בי"ד דהויה דס"ג, להמתיק בהם את אלקים דקטנות דמצד
אבא, שהוא ג"כ י"ד כנז'. וכבר ידעת שהאותיות הם מצד הבינה, והתיבות מצד החכמה¹⁵⁹.
ואמנם אלו הי"ד צריך לחלקם לשנים, ותחילה תעורר את ארבע אותיות הפשוטות של
ההויה, שהם ד' תיבות יתגדל ויתקדש שמיה רבא, ואח"כ תעורר את עשרה אותיות שבמילוי הויה,
בי' תיבות שמן "בעלמא" עד "משיחיה" כנז'. ואח"כ צריך לעורר את הי"ד זולת החלוקות הנז', כי כן
הכ"ח והמ"ב האחרים הם זולת אלו הי"ד.

וכבר כתבנו לך (טו ע"ד) ש"בחיכוך וביומיכוך כו", הוא תפלה ואינו מן נוסח הקדיש.
ונחזור לענין, כי גם יש ב"פ כ"ח וב"פ מ"ב. והנה בכ"ח של ס"ג, תכוין להמתיק אלקים
דקטנות דאבא, ובכ"ח דמ"ה תכוין למתק אלקים דאימא, ע"ד הנז'. וכן במ"ב דמ"ה, תמתיק אלקים
דאימא, ובמ"ב דס"ג תכוין למתק אלקים דאבא. אמנם המיתוק הזה לא קבלתיו אני ממורי ז"ל, אבל
קבלתיו מאיש אחר¹⁶⁰ שקבלו ממורי ז"ל, והאיש ההוא אמר לי שאיננו זוכר היטב עניינו, אבל מה
שהיה זוכר בכללות הוא כך, שצריך לכוין להמתיק הי"ח אותיות של אלקים, שהם ה' אותיות
הפשוטות וי"ג דמלוי, סך שניהם י"ח אותיות, ותמתיקם בכ"ח אותיות דהויה הגדלות¹⁶¹. ואע"פ
שאלו הם כ"ח ואלו הם י"ח, עכ"ז כבר העשרה היתרים אנו צריכין אל החשבון האחר, ואינו זוכר
יותר מזה.

גם במ"ב דהויה היה ממתיק המ"ב של אלקים, וגם זה אינו זוכרו היטיב. והנלע"ד בזה כפי
דברי האיש ההוא, הוא בב' פנים, או אם נאמר כי הנה בשם אלקים באחוריים שלו יש בהם מ"א
אותיות, ועם הכולל הם מ"ב, בזה האופן: אלף, אלף למד, הא, אלף למד הא יוד, אלף
למד הא יוד מס, והכולל הם מ"ב דאלקים.

ואמנם¹⁶² נראה דוחק בכאן להכניס בחינת האחוריים דאלקים, וגם שעדיין לא נתקן בזה
העשרה היתרים מן הכ"ח של הי"ח {מז ע"ג} כנז', ולכן נלע"ד באופן אחר והוא יותר אמיתי כפי
דעתי, והוא שתקח הי"ח מן הכ"ח דהויה, ותמתיק בהם הי"ח דאלקים דפשוט ומילוי, והי' היתרים

מאיר הכוונה

¹⁵⁷ פע"ח לג ע"ג תסלוס סוד הקדיש.

¹⁵⁸ שהם כללות מוחין גדלות (נוסף בפע"ח).

¹⁵⁹ ע"י לעיל טו ע"א ע"ב ר"ו.

¹⁶⁰ "מאיס אחר" נמחק בפע"ח לג ע"ד, וצמקומו איתא "ממהר"ס".

¹⁶¹ נמחק בפע"ח.

¹⁶² הרי מ"ב דהויה נגד מ"ב דאלהים וכו' וזהו טענה נכונה אם לא מה ששכח צענין הכ"ח עם י"ח העודפים
עשרה לכן נלע"ד צאופן אחר ויתייצבו כל דצרוו היטב כי (פע"ח).

כוונות קדיש

מן הכ"ח של ההויה תחברם עם המ"ב של ההויה ויהיו ב"ן, ותמתיק בהם הב"ן של אלקים, שהם ב"ן אותיות, שיש בפשוטו ה', ובמילוי י"ג, ובמילוי מילוי ל"ד, סך הכל ב"ן שבשם אלקים כנודע. ובוזה הפירוש יתישב הכל, כי תחילה תמתיק ה' אותיות הפשוטות משם אלקים בד' תיבות של יתגדל ויקדש שמייה רבא, אע"פ שחסרים א', ואח"כ תמתיק ב"ד¹⁶³ תיבות שיש מן "בעלמא עד משיחיה" אל י"ג אותיות מלוי, והרי באה הא' החסר. ואח"כ תצרף ותחבר פשוטו ומילוי, שהם י"ח אותיות ב"ח של הויה, ואח"כ תחבר פשוטו ומילוי ומילוי ב"ב של הויה, שהם עשרה העודפים מן הכ"ח כנ"ל.

עוד יכוין כנ"ל, כי יתגדל הם אותיות תג"י ד"ל כנז' פירושו (טז ע"א), כי שם בוכ"ו הוא תמורת שם אהיה אשר בבינה¹⁶⁴, והוא בגימ' ד"ל כנז'. ותג"י הוא סוד התגין אשר בספי' הכתר דבינה כנז' אצלנו בשער היחודים (&) וע"ש, ושם הוא בחי' שם ד"ל כנז'. וזהו יתגדל ויתקדש, הם אותיות שדי ות"ק, כי שדי במילואו כזה: שין דלת יוד, הוא בגימ' יתקד"ש. וגם כי שדי עצמו הוא רמוז באותיות יתקדש, ושאר אותיות יתקדש, הם ת"ק של מילוי של שם שדי העולה ת"ק, והרי איך נרמז בו שם שדי בין באותיותיו בין במספר שלו ג"כ.

¹⁶⁵ועתה נבאר ההגדלה השנית באומרו "אמן יהא שמייה רבא מברך". והענין הוא, כי סוד אמן בגימ' צ"א, והוא סוד שלשה מילויי שם י"ה של אלקים הנ"ל, ביודין באלפין בההין, יו"ד ה"י, יו"ד ה"א, יו"ד ה"ה, הם בגימ' צ"א, כמנין אמן.

ולפי ששאר אותיות המילוי דשם אלקים שהם אותיות אל"ם, הם שוים במילויים¹⁶⁶, בשלשה שמות אלקים, ואין שינוי ביניהם רק בשני אותיות י"ה דאלקים בלבד כנז', כי הראשון¹⁶⁷ הוא ביודין, והב' באלפין, והג' בההין, כנזכר. לכן אין אנו רומזין רק מלוי שתי אותיות י"ה בלבד כפי ההפרש שבהם, ואנו מתפללים שיתמלאו עתה שלשה מוחין דאלקים דאימא.

וכבר ביארנו, כי גם המוחין דאבא הם מתמלאים מאליהם, ואין צריך להזכירם גם הם, כי כונתינו היה בג' מוחין דאימא¹⁶⁸, וגם כונתינו פעם ב'¹⁶⁹ בשלשה מוחין דאבא במלת אמן¹⁷⁰, והנה זהו סוד אמן, ועי"כ יהא שמייה רבא, ויתגדל הגדלה שנית זולת הראשונה, ואז ימתקו מתוק שני יותר. וזה עצמו נרמז במילת יהא, שהוא רמוז אל שלשה שינויים שיש בשלשה שמות י"ה הנז', שהם במילוי דיודין¹⁷¹ בחכמה, ודההין¹⁷² בבינה, ודאלפין¹⁷³ בדעת, וזהו יה"א כסדרן, יודין ההין אלפין¹⁷⁴. וביאר היכן הוא ענין יהא הנז', ואמר שהוא בשמייה רבא, פי' בשם י"ה כנז"ל, כי שלשה שמות י"ה יתמלאו בשלשה מילויין שסדרן יהא, ועי"ז יהיה רבא וגדול במעלת אחרת יותר גדולה מן הראשונה¹⁷⁵.

מאיר הכוונה

¹⁶³ צי' (פע"ח).

¹⁶⁴.

¹⁶⁵ פע"ח לז ע"ד סער הקדיקים פרק ג.

¹⁶⁶ הרי י' ג"כ שוה במילואו? עי' לעיל טז ע"א ד"ה אח"כ אנו, ואולי י"ה שהם המוחין של אלקים יש שינוי, ולא באל"ם שזה כלים. {}

¹⁶⁷ ראושנה? {}

¹⁶⁸ מספיק כי מלוצקים צאמא (נוסף צפע"ח).

¹⁶⁹ פיתוח הראשי תיבות על פי הפע"ח. {}

¹⁷⁰ הה' סהוא בעלמא ואלמרו אמן (נוסף צפע"ח).

¹⁷¹ י' (פע"ח). {}

¹⁷² ה' (פע"ח). {}

¹⁷³ ה' (פע"ח). {}

¹⁷⁴ "יודין ההין אלפין" נמחק צפע"ח.

¹⁷⁵ "וגדול במעלת אחרת יותר גדולה מן הראשונה" נמחק צפע"ח ובמקומו איתא "וגדל צאופן אחר יותר מעולה".

כוונות קדיש

גם תכוין במלת רבא שהם אותיות באר, שה"ס ד' שמות הויה אלקים, הויה אדני¹⁷⁶, כי ע"י שלשה מילויים הנז', תחזור מן בור להעשות באר מים חיים¹⁷⁷. וענין באר הזה, כי הנה המוחין האלו הם מלוכשים תוך נה"י דאימא, שהם בחי' שם אהיה כנודע¹⁷⁹, וכאשר יוצאין¹⁸⁰ המוחין לכנוס בנוקבא דז"א הנקרא אדני, הם מתחברים ב' שמות אהיה ואדני ונעשים אלקים¹⁸¹. והז"א הוא שם ההויה, הרי לך בהדיא איך ע"י שם אדני ואהיה נעשים הויה אלקים הויה¹⁸² אדני.

ובעלמי עלמיא תכוין אל מה שנודע, כי בתחי' יש לו מוחין¹⁸³ דקטנות דעיבור הא', ואח"כ מוחין דקטנות¹⁸⁴ דיניקה, ואח"כ מוחין דגדלות העיקריים, וזה נרמז במלות אלו, כי מלת לעלם הוא עיבור הא', ולעלמי הוא היניקה, ועלמיא הוא הגדלות¹⁸⁵. והרי עתה נגדלו המוחין בכל צרכן, כי מוחין דעיבור נרמזו בתחילת הקדיש עד לעלם, ומוחין דיניקה נרמזו במלת לעלמי, ומוחין דגדלות נרמזו במלת עלמיא.

ולחיות שעיקר הכל הם המוחין דגדלות, לכן צריך לכלול כל הז' תיבות שיש מן אמן עד עלמיא בבחי' הגדלות באופן זה, כי הנה הם ד' מוחין, שהם חו"ב ודעת כלול מחו"ג, ובהתלבשם תוך נה"י דאימא, נעשין שלשה מוחין בלבד, כנודע¹⁸⁶, וכמבואר באדרא זוטא¹⁸⁷ (&), והרי הם שבעה. וגם אם תחבר ד' המוחין עם ג' הלבושין, שהם עצמן נה"י דאימא, הרי הם שבעה, כמנין שבעה התיבות הנז'.

ואמנם כבר הודעתך למעלה שיש שינוים בענין הקדישים כפי מקומם, כי בקדיש הודו תכוין אל מ"ב דהויה דאלפין דמ"ה, ואל הויה דס"ג, ובקדיש דיוצר תכוין אל מ"ב דס"ג, והויה דע"ב כו', וע"ש ושם ביארנו, כי לכך יש שני מיני מ"ב ושני מיני כ"ח בקדיש בזה האופן, שבעה וויין שיש מן וישתבח כו' זמז ע"ד} עד ויתהלל, הרי מ"ב, א' באותיות והוא מ"ב אותיות התחתון, שהוא בהויה דמ"ה דאלפין, ואח"כ ז' תיבות עצמן כל תיבה מו' אותיות שיש מן וישתבח עד ויתהלל, הרי מ"ב שני של תיבות, ולכן הוא מעולה ומשובח מן הראשון, והוא מ"ב דהויה דס"ג כנו' בסוד הקדיש דהודו.

ועד"ז הוא בשאר הקדישים, ועד"ז יש כ"ח תחתון דאותיות, וכ"ח עליון דתיבין, וגם הם כ"ח דמ"ה וכ"ח דס"ג. והנה עם הדרך שביארנו כאן שהם בחי' מוחין דגדלות, נבאר ג"כ עתה ענין שני כ"ח וכ"ב ע"ב עם הדרך הנז', עם ששניהם אמתיים, וצריך לכוין ב' הכונות האלו ביחד.

והענין הוא כי מוחין דגדלות דאימא ויש מוחין דגדלות דאבא, והנה המ"ב¹⁸⁸ הא' שהוא דאותיות, הם בחינת מוחין דאימא, כי הם היותר ראשונים ומתגלים בתחילה. וכבר ביארנו כונתם במלת אמן והיא שמיה רבא מברך כו' כנ"ל. אבל המוחין דאבא נרמזו בכ"ח האחרות, שהם התיבות שיש עד אמן האחרון. ולזה נאמר בהם מלת אלו על הסדר הזה, לעילא מכל ברכתא, לפי שאבא

מאיר הכוונה

¹⁷⁶ גימ' צלר (נוסף צפע"ח).

¹⁷⁷ עי' עיונים אות יט עמוד 915.

¹⁷⁸ "תחזור מן בור להעשות צלר מים חיים" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "מן בור נעשה צלר".
¹⁷⁹

¹⁸⁰ יורדים (פע"ח).

¹⁸¹ גימ'.

¹⁸² מוסגר ע"י הלש"ן אמנם מופיע צפע"ח, ול"ע.}}

¹⁸³ לאלהי"ם (נוסף צפע"ח).

¹⁸⁴ "מוחין לקטנות" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "אלקים".

¹⁸⁵ וכן הוא בהערת הרח"ו זהר שמות ב ע"א.

¹⁸⁶ עי' שער כה פרק א.

¹⁸⁷ "וכמבואר בצלר צלר זוטא" נמחק צפע"ח.

¹⁸⁸ וכ"ח (נוסף צפע"ח).

כוונות קדיש

הוא לעילא מן אימא. ואנו חוזרים לומר באחרונה הכ"ח והמ"ב¹⁸⁹ שהוא עד מלת בעלמא, ואז אנו אומרים פעם אחרת אמן, ולכן צריך לכוין בו בבחינת מוחין דאבא ג"כ, ע"ד מ"ש באמן יהא שמיה רבא כו'. וצריך לכוין בג' שמות י"ה שיש בג' שמות אלקים, שיש בג' מוחין דאבא שיתמלאו בג' מלויים דיודין ההין אלפין, שהם בגימ' אמן כנ"ל.

¹⁹⁰ וכבר ידוע שיש קדישין שחותמים בהם ואומרים יה"א שלמא רבא, וצריך לכוין במלת יה"א, דיהא שלמא רבא אל ג' מלויין שסדרן יה"א, כמו שכוננת¹⁹¹ באמן יהא שמיה רבא כו'. ובמלת שלמא, תכוין שהוא בחי' היסוד המגולה דאבא הנקרא שלום כנודע (עי' זהר ח"ג קטו ע"ב). ובשאר הקדישין לא קבלתי טעם ממורי ז"ל למה לא נזכר בו ענין יהא שלמא רבא כו', ע"ד שרמזוהו ביהא שלמא רבא כו'.

והנה כל שאר מלות אמן שיש בקדישין, אין בהם כוונה זו, אלא באלו שני אמנים בלבד, שהם באמן יהא שמיה רבא מברך כו', ובדאמירן בעלמא ואמרו אמן. אבל בשאר האמנים, יש להם כוונה אחרת, וביארנו אותה בענין סדר כל האמנים והברכות, כנודע שיש חילוק בין ברכות התפלה והמצות וברכת הנהנין ע"ש (ג ע"א).¹⁹²

והנה הקדיש שיש בין השכיבנו לתפלת י"ח דערבית, משא"כ בשחרית שצריך לסמוך גאולה לתפלה, כבר נת"ל טעם לדבר הזה (פו ע"א). גם מן הטעם ההוא עצמו צריך לומר קדיש בערבית, לפי שכבר ביארנו, כי בתפילת ערבית אין עולם הבריאה עולה למעלה, אמנם עולם האצילות הוא היורד למטה בהיכל הז' דבריאה כנ"ל, ולכן צ"ל אותו הקדיש קודם העמידה, להוריד האצילות למטה.

וגם במנחה אומרים קדיש קודם העמידה, לפי שלא זכרנו כלל ענין הבריאה כנודע, כי אין חיוב בתפלת המנחה רק לומר תפלת י"ח לברך, ושם ביארנו הטעם, לפי שאין בנו כח להעלות הבריאה למעלה, מפני שהדין שולט אז בעת המנחה, ומכ"ש שלא יעלו יצירה ועשיה.

והנה הקדישים שיש קודם העמידה ואחר העמידה, כולם הם מסוד ע"ב כמבואר אצלנו, וצריך שגם בהם יהיו ב' כ"ח וב' מ"ב. ודע כי הנה אנו¹⁹³ מכנים הויה דע"ב אל האצילות, ודס"ג אל הבריאה, ודמ"ה אל היצירה, ודב"ן אל העשיה. והנה כל האצילות כללותם הוא שם ע"ב, ולכן צריך שתכוין מ"ב הראשון¹⁹⁴ הויה דע"ב דיודין שבנוק' דאצילות, ואח"כ תכוין המ"ב הב' מן הויה דע"ב דיודין שבז"א דאצילות.

והנה ע"ד מציאות הקדישין שבתפלת שחרית, כן הם במנחה וערבית ובשאר היום, כי הקדיש אשר קודם העמידה דתפלת מנחה, תכוין אל הויה דע"ב דיודין, וכן בקדיש שאחר העמידה דתפלת מנחה, תכוין ע"ד שביארנו בתפלת השחר. ובקדיש שקודם יוצר דערבית, הוא ע"ב ס"ג, ושל קודם העמידה ואחר העמידה דערבית ג"כ הוא ע"ב וע"ב, ושל אחר ערבית הוא ס"ג ומ"ה.

מאיר הכוונה

¹⁸⁹ "באחרונה הכ"ח והמ"ב" נמחק צפע"ח, ובמקומו איתא "בסוף כ"ח ומ"ב הב' הזה".

¹⁹⁰ פע"ח לב ע"ב (גס).

¹⁹¹ { } ניקוד?

¹⁹² כריך לענות אמן ככל קדיש ד' אמנים והם יתגדל ויתקדש שמה רבא אמן ויקרב משפחה אמן אמן יהא שמה רבא דאמירן בעלמא ואמרו אמן ואם העונה מסיים עד דאמירן בעלמא קודם שאומר שמה דקב"ה כריך לענות כאן אמן ג"כ והם ה' אמנים (פע"ח לג ע"ד). כי הקדושה הם עשר ולא י"א כמבואר בס"י כי החיות שבהם נכלל עמהם אך בקליפה אין נכלל עמהם החיות לכן הם י"א כי המוסף גורע כנזכר בזוהר תרומה משא"כ בקדושה כי א"ס מתפשט כולם בחוכם ממך והם עשר לבד וז"ש בס"י עשר ולא י"א והבן זה (פע"ח לג ע"ג).

¹⁹³ עי' ע"ח שער השבירה פרק ב'.

¹⁹⁴ הראשונה { } זכר או נקבה

כוונות קדיש

והקדישים שבשאר היום, כפי מה שתקרא כך תכוין, כי אם למדת מקרא¹⁹⁵ הוא בעשיה, ולכן הקדיש הוא מ"ה וס"ג, ואם שנית משנה אשר היא ביצירה, תכוין בקדיש ההוא בס"ג וע"ב, ואם עסקת בחכמת הקבלה ג"כ תכוין ע"ד הנזכר בס"ג וע"ב, כי כל זה ביצירה¹⁹⁶.

מורי ז"ל לא היה קם מעומד בענית אמן יהא שמיה רבא של הקדיש, ואמר לי כי הלשון הנז' בירושלמי¹⁹⁷ דמשמע ממנו שצריך לקום מעומד, הוא מוטעה, ואינו מתלמוד ירושלמי עצמו, אלא הגהת איזה חכם היתה, והאחרונים הדפיסו אח"כ בתוך דברי הירושלמי. אמנם כשהיה בקדיש דאחר העמידה דשחרית או דערבית או דמנחה, וכן בקדיש תתקבל של אחר חזרת ס"ת להיכל, אז היה נשאר מעומד, וגומר ענית הקדיש ואח"כ היה יושב.

גם מה שרגילין העם לומר פסוק (&) ועתה יגדל נא כח ה' בעת שהש"ץ אומר קדיש, וכנז' בספר התיקונים (יד ע"א)¹⁹⁸, הנה מורי ז"ל מנעני (יו ע"א) מלאומרו, ולא גילה לי טעמו של דבר. ואולי¹⁹⁹ שגם זה אינו מהתיקונים כנ"ל.

גם בענין מה שנהגו האבלים לומר קדיש על מיתת אביהם ואמם בשנה ההיא, טוב לאומרו אפילו בשבת ויו"ט ור"ח, לפי שטעם הדבר הוא כדי להעלות נפש המת בג"ע עצמו ממדרגה למדרגה, ולכן נכון לאמרו אפילו בימים שאין בהם דינה של גהינם²⁰⁰, וכבר נתבאר לעיל זה ע"ש²⁰¹.

מאיר הכוונה

¹⁹⁵ (ו"ע לעיל ואולי ש"ל בהלכה) (נוסף צפע"ח).

¹⁹⁶ עי' שער המצות בעיונים אות כ עמוד 916.

¹⁹⁷ עי' דרכי משה (על אר"ח סימן נו אות ה): במהר"ל (מנהגים הל' תפלה סע' ג) שהוא לא היה עומד בשעת קדיש וברכו אך כל קדיש שתפסו מעומד נשאר עומד עד שסיים אמן יהא שמיה רבא כו' והמנהג לעמוד וכן מצאתי בהגהת מרדכי בדפוס החדש פרק תפלת השחר (שלטי הגיבורים אות ה) בירושלמי קום כי דבר ה' אליך מכאן א"ר אליעזר כד עני אמן יהא שמיה רבא כו' וכל דבר שבקדושה בעי למיקם ארגלוהי עכ"ל.

¹⁹⁸ ז"ל: והמשכילים (דניאל יב ג) בהון אשתמודעין אתוון דאתמר בהון יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ ואינון כ"ח אתוון וארבע סרי אחרנין גניזין בהון ואלין אינון כ"ח אתוון בראשית ברא אלה"ם את השמים ואת הארץ (בראשית א א) ועליהו אתמר כח מעשיו הגיד לעמו (תהלים קיא ו) ובגלותא אסתלק האי כ"ח מנייהו ואתמר בהון וילכו בלא כח לפני רודף (איכה א ו) ובגין דא אמרין בקדיש ועתה יגדל נא כח אדנ"י (במדבר יד יז) לקבל כ"ח אתוון אחרנין דאית באלין שבע תיבין דאינון יהא שמיה רבא מברך לעלם לעלמי עלמיא ודא איהו העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו ו"ד אחרנין אינון יהו"ה אלהינו יהו"ה וסימן אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר ובאלין ו"ד אתוון אומאה הדא הוא דכתיב כי ו"ד על כס י"ה (שמות יז טז)

תרגום: "והמשכילים", בהם נודעים האותיות, שנאמר בהם יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ (ברכות נה ע"א), והם כ"ח אותיות, וארבע עשרה אחרות גנוזות בהן. ואלו הן כ"ח אותיות "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ", ועליהן נאמר "כח מעשיו הגיד לעמו", ובגלות הסתלק כ"ח זה מהם, ונאמר בהם "וילכו בלא כח לפני רודף", ולכן אומרים בקדיש "ועתה יגדל נא כח אדנ"י", כנגד כ"ח אותיות אחרות שיש באלו שבע התיבות שהן, אמון, יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא, וזהו העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו (שבת קיט ע"ב). ו"ד אחרות הם, יהו"ה אלהינו יהו"ה. וסימן (פסחים ב ע"א) אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר, ובאלה ה"ד אותיות שבועה, זהו שכתוב "כי ו"ד על כס י"ה".

¹⁹⁹ ונלע"ד חיים (פע"ח)

²⁰⁰ קדיש יתום המ"ב אשך בזה הקדיש הוא ע"ד מ"ב אשך בנ"י שהוא יהו"ה אלהינו י"ה ו"ה כוזו במוכס"ז כוז"ו יהו"ה יוד ה"א וא"ו ה"א והענין זה כי הקדיש הזה הוא בעולם העשיה ששם צחינת המיתה כדי להעלות הנפש רוח נשמה בסוד תחיית המתים וע"כ אומרים היתומים שמתו אביהם או אמהם (פע"ח).

²⁰¹ עי' עיונים אות י עמוד 905.

כוונות קדיש

23	זהר ח"ב מג ע"א: שית דרגין וארבע רגלין אית לכורסיא	א
23	ראש לשועלים	ב
25	זהר ח"ב (דף רסא ע"א) לאעלאה שביעאה בשביעאה	ג
26	זהר ח"א רד ע"ב: ז' ימים ימים	ד
28	זהר ח"ב רג ע"א: קלי' נגה	ה
29	זהר ח"ב רמו ע"ב: עמוד א'	ו
30	זהר ח"ב קלב ע"ב: שם מ"ב	ז
31	זהר ח,ב רסא ע"א: ברוך בכל מיני ריבויים דברכאן	ח
32	סתרי אותיות אגן הסהר	ט
34	זהר בענין קדיש לעילוי נשמת	י
36	זהר בענין יתגדל ויתקדש	יא
37	זהר למה קדיש בלשון תרגום	יב
38	זהר למה קדיש בלשון תרגום	יג
38	פע"ח	יד
39	יתגדל ויתקדש יש בהם אחת עשרה אותיות כנגד י"א סממני הקטרת	טו
39	י"ה מאלה"ם	טז
40	דו"ם י"ה	יז
41	יושר	יח
42	מישרים	יט
43	שער המצות ואתחנן	כ

כוונות קדיש

א. ז"ל: לבתר עבד משמשיך לאליך מאניך כרסייא בארבע סמכיך ושית דרגיך¹ לכרסייא הא עשר וכלא איהו כרסיא כגון כוס דברכה² דתקיננו ביה עשרת דברים³ בגין תורה דאתייהיבת בעשרה דברך בגין עלמא דאיהו מעשה בראשית דאתברי בעשרה מאמרות:

ותקיך לכרסיא כתות לשמשא ליה דאינון מלאכים⁴ [שרפים] אראלים חיות אופנים חשמלים⁵ אלים [אלהים]⁶ בני אלהים אישיים ולאליך עביד שמשין סמא"ל וכל כתות דיליה דאינון כעננים למרכב בהון לנחתא בארעא ואינון כסוסין לון:

ומנלך דעננים אקרון מרכב [הדא הוא] דכתיב (ישעיה יט א) הנה יהו"ה רוכב על עב קל ובא מצרים ודא ממנא דמצרים ומיד דחזו וממנא דאלהא די הוא ואלהא ממנא דלהון חזו ליה כסוסיא תחות מרכבתיה דקודשא בריך הוא מיד (שם) ונעו אלילי מצרים [מפניו ולבב מצרים ימס] נעו מאמונה דלהון ולב דלהון נמס כדונג מההיא אמונה [אמרו] (ואמריך) וכי עד כען [אמונה] ממנא דילך כסוסיא הוה נע לבהון מאמונה דלהון ונמס כדונג ומנלך דימס לשון נמס כדונג איהו כמה דאת אמר (תהלים כב טו) היה לבי כדונג נמס בתוך מעי:

תרגום: אחר כך עשה משמשים לכלים הללו, כסא בארבעה עמודים ושש דרגות לכסא, הרי עשר, והכל הוא בכסא. כמו כוס של ברכה, שתקנו בו עשרה דברים, משום התורה שנתנה בעשר דברות, ומשום העולם שהוא מעשה בראשית שנברא בעשרה מאמרות.

ותיקן לכסא כיתות לשמש אותו, שהם⁷: מלאכים שרפים אראלים חיות אופנים חשמלים אלים אלהים בני אלהים אישיים. ולאלה הוא עשה שמשים, סמא"ל וכל הכיתות שלו, שהם כמו עננים לרכוב בהם לרדת לארץ, והם כמו סוסים להם.

ומנין לנו שעננים נקראו מרכב, זהו שנאמר "הנה ה' רוכב על עב קל ובא מצרים". וזהו ממנה של מצרים. ומיד שראו ממנה שאלוה, שהוא אלוה ממנה שלהם, ראו אותו כמו סוס תחת מרכבתו של הקדוש ברוך הוא. מיד "ונעו אלילי מצרים מפניו ולבב מצרים ימס". "נעו" מאמונה שלהם, "ולבם נמס", כדונג מאותה אמונה, ואומרים, וכי עד עכשיו אמונה ממנה שלנו, כמו סוס, היה נע לב שלהם מהאמונה שלהם, ונמס כדונג. ומנין לנו שימס הוא לשון נמס כדונג, כמו שנאמר "היה לבי כדונג נמס בתוך מעי".

ב. עי' אבות פ"ד מט"ו: רבי ינאי אומר, איך בידינו לא משלות הרשעים ואף לא מיסורי הצדיקים. רבי מתיא בן חרש אומר, הוי מקדים בשלום כל אדם. והוי זנב לאריות, ואל תהי ראש לשועלים: עי' זהר ח"ב קמז ע"ב: תו הא תנינך כתיב (בראשית א טז) ויעש אלהים את שני המארת הגדולים⁸ וגו' ואף על גב דהא אוקמוה חברייא והכי איהו אבל שני המארת הגדולים אליך שמן המאור ושמן למאור עלמא עלאה ועלמא תתאה חד דכר וחד נוקבא וכל זמנא דדכורא ונוקבא אתיין כחדא⁹ תרווייהו קריין מאיר הכוונה

¹ עי' שעה"כ יד ע"ד.

² שכוס גימ' הכסא שהוא גימ' אלקים שהוא בכסא ושם ל"ב אלקים דמעשה בראשית, גימ' כבוד כידוע, וז"ש כסא הכבוד, וז"ש בגין עלמא כו', וכן תורתנו הוא תורת הבריאה כידוע (תיקו"ז ה ע"ב, תז"ח מא ע"ג) וז"ש בגין תורה כו', והכל הוא ראייה שגם בכסא ע"ס ונ"ל דבכולם צ"ל כגון (יהל אור).

³ ישנם בכל א' ענין הד' חיות וארגמן. והתחתון שבכולם הוא האישיים, ומהם היה הג' מלאכים שנשלחו לאברהם אבינו ע"ה, כמ"ש הרב שם בשער קיצור אבי"ע (פרק ח) (דע"ה ח"ב כט ע"ב).

⁴ עי' פרקי מרכבה פרק ה' ועי' בספר זהר הרקיע ריש פ' ויקהל סדר ממטה למעלה ובספר ברית מנוחה דף לח (לש"ו).

⁵ עי' דע"ה ח"א סב ע"ג.

⁶ הם המארי תריסין הללו שעומדים בהיכל זכות דבריאה לפני נהר דינור אשר שם. והטעם שנקראים בני אלהים, כי הרי אמרנו ששורשם הוא מהגבורה דרדל"א הגנוז בהמ"ס דא"א, וכל גבורה הנה בו הוא שם אלהים (דע"ה ח"ב מב ע"ב), עיי"ש אריכות.

⁷

⁸ מה שנודע כי מיעוט הירח היה ביום ד', הנה הוא רק על ירידתה למטה בעולמות בי"ע, אבל מה שהיא במיעוט מהז"א הנה זה היה גם מתחילה. וכן אמרו בזוה"ק (פ' תרומה דף קמז וקמח) כי מ"ש את שני המארות הגדולים (בראשית א טז), הוא משום כי כל זמן שהיתה היא באצילות עם ז"א ביחד נקרא היא ג"כ גדול על שמו, כי זנב דאריא אריא איהו בלא פירודא, ולכן אע"ג דדא זנבא לדא אתקרון שניהם גדולים. אבל מאחר שנגזר עליה לירד למטה למיהוי רישא לשועלים, כדון אקרי קטן ע"ש. אמנם כל מה שנתייסד גם למעלה למעלה שהנקבה היא לעולם במיעוט מהזכר וכנז', הנה כ"ז הוא הכל מהכוונה והכנה לעיקר מיעוט הירח הנעשה בהנוק' דאצילות, במה שנעשית ראש לשועלים בירידתה לעולמות בי"ע, כי הנה כ"ז הוא באמת מעיקר עומק הכוונה דתכלית כל הבריאה כולה (דע"ה ח"ב קנח ע"א).

⁹ עי' קלח ע"א, עיקר התיקון והבירור דהב"ן היה רק עי' המ"ה כנודע, ולכן אינו עולה בחשבון וכו' אלא רק המ"ה לבד (דע"ה ח"א עה ע"ד), עי' ח"א מט ע"א (כללים ח"א קב ע"ב), ביאורים ח"ב פד ע"ג סוף אות לד.

כוונות קדיש

בלישנא דדכורא ובגין דעלמא עלאה אקרי (עלאה אקרי) גדול בגיניה עלמא תתאה דאתחבר בהדיה בכללא אקרי גדול:

כיון דאתפרש דא מן דא אדכרו בפרט כל חד וחד כדקא חזי ליה דא אקרי גדול ודא אקרי קטן ובגין כך אמרו קדמאי דליהוי בר נש זנבא לאריותא ולא רישא לשועליא אדכד איהו (דעד דאיהו) קיימא גו אריותא (לא) אקרי כלא (אלא) בכללא דאריותא זנבא דאריא אריא איהו בלא פירודא ואיא בגו שועלים אפילו איהו רישא רישא דשועל שועל איהו בלא פירודא ושועל אקרי:

ורזא דא האי קרא דהא בקדמיתא כד יתבין כחדא שני המאורות הגדולים¹ אתקרונן אף על גב דדא זנבא לגבי דעלאה כיון דדא אתפרש מעלאה כביכול למהוי רישא לשועלים כדין אקרי קטן ועל רזא דא שמן המאור דלא פסיק לעלמין וקיימא בסליקו עלאה למשלט ביממא שמן למאור פסיק ואקרי קטן ושלטא בליליא:

תרגום: עוד הרי שנינו כתוב ויעש אלהים את שני המארת הגדלים וגו' ואף על גב שהרי פרשוהו החברים וכך הוא אבל שני המאורות הגדולים האלה שמן המאור ושמן למאור עולם עליון ועולם תחתון אחד זכר ואחד נקבה וכל זמן שהזכר והנקבה באים כאחד שניהם קרויים בלשון זכר ומשום שהעולם העליון נקרא גדול בשבילו העולם התחתון שמתחבר עמו בכלל נקרא גדול.

כיון שנפרדים זה מזה הם נזכרים בפרט כל אחד ואחד כראוי לו זה נקרא גדול וזה נקרא קטן ולכן אמרו הראשונים שיהיה אדם זנב לאריות ולא ראש לשועלים שכשהוא עומד בתוך האריות נקרא הכל בכלל של אריות זנב האריה הוא אריה בלי הפרדה ואם בתוך שועלים אפילו שהוא ראש ראש השועל הוא שועל בלי הפרדה ונקרא שועל.

וזה סוד הפסוק הזה שהרי בראשונה כשיושבים כאחד שני המארת הגדלים נקראו אף על גב שזה זנב אל העליון כיון שזה נפרד מהעליון כביכול להיות ראש לשועלים אז נקרא קטן ועל סוד זה שמן המאור שלא פוסק לעולמים ועומד בעליה עליונה לשלט ביום שמן למאור פוסק ונקרא קטן ושולט בלילה.

ועי' תיקון² קיז ע"ב: שנוי השם דא מצפ"ץ דאיהו בא"ת ב"ש יהו"ה שנוי מעשה דא שבת דצריך כל כלאחר יד כל דאיהו צדיק אחר יד דאיהו שכינתא דא שנוי מעשה ובזמנא דאיהו כלאחר יד לית תמן סגידו דאתמר ביה כל הכורע כורע בברוך תעלה בעידניה סגיד ליה דבזמנא דאיהו כלאחר יד אתעביד זנב ועם כל דא דאמר תעלה² בעידניה סגיד ליה באתריה אבל חוץ מאתריה הוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים. תרגום: שנוי השם זה מצפ"ץ שהוא בא"ת ב"ש יהו"ה שנוי מעשה זה שבת שצריך כל כלאחר יד כל שהוא צדיק אחר יד שהיא השכינה זה שנוי מעשה ובזמן שהוא כלאחר יד אין שם השתחוויה שנאמר בו (ברכות יב ע"א) כל הכורע כורע בברוך (מגילה טז ע"ב) השעולה בזמנו השתחווה לו שבזמן שהוא כלאחר יד נעשה זנב ועם כל זה שאמר כשהשועל בזמנו השתחווה לו במקומו אבל מחוץ למקומו הוי זנב לאריות ואל תהי ראש לשועלים (אבות פ"ד מט"ו).

בהגר"א: שינוי השם דא כו' - דהוא במט"ט דביה כל התמורות והשינויים וזהו שינוי השם דהשם הוי"ה עצמו נשתנה בו ומ"מ קב"ה דאיהו מלגאו לא נשתנה כמש"ל וז"ש אל תמירני בו: שינוי מעשה - בעשיה דשם המעשה ועבתז"ח פ"ד ד' ומש"ש בארוכה:

ועי' זו"ח עא ע"א: אמרה סיהרא קמי קב"ה אפשר למלכא חדא דלשתמש בתרין כתרין כחדא אלא דא בלחודוהי ודא בלחודוהי

אמר לה חמינא כך דרעותך למהוי ראש לשועלים זילי ואזעירי גרמיך דהא אע"ג דאת תהוי רישא להון אזעירו אית לך מכמה דהוית

ודא איהו דאמרת סיהרא הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איכדין אפשר לך לאנהגא עלמא בתרין כתרין כחדא איכה תרביץ בצהרים דהא סיהרא לית היא כדאי לאנהגא ואי אפשר לך לאנהגא בתרין כתרין כחדא בשמשא ובסיהרא דהא סיהרא מה נהורא אית לה בצהרים בג"כ אי אפשר לך לאשתמשא בתרין כתרין כחדא

תרגום: אמרה הלבנה לפני הקדוש ברוך הוא אפשר שמלך אחד ישתמש בשני כתרין יחד אלא זה לבדו וזה לבדו

אמר לה ראיתי אותך שרצונך להיות ראש לשועלים לכי והקטיני את עצמך שהרי אף על גב שאת תהיי ראש להם הקטנה תהיה לך מכמו שהיית

מאיר הכוונה

בראשית מט ע"א (הערת הזהר).

¹ כל זמן שהיא באצילות הנה נקרא היא ג"כ גדולה כמוהו על שמו (דע"ה ח"ב קנח ע"ב). ועי' קמז ע"ב והערה שם בשם הדע"ה ח"ב.

² נדצ"ל תעלא.

כוונות קדיש

וזוהו שאמרה הלבנה הגידה לי שאהבה נפשי איכה תרעה איך זה אפשר לך להנהיג העולם בשני כתרים יחד איכה תרביץ בצהרים שהרי ללבנה לא כדאי להאיר ואי אפשר לך להנהיג בשני כתרים יחד בשמש ובלבנה שהרי הלבנה איזה אור יש לה בצהרים משום כך אי אפשר לך להשתמש בשני כתרים יחד

טו ע"א :

ג. ז"ל רס ע"ב: היכלא שביעאה ואדני שפתי תפתחו רזא דרזין בלחישו ולא אשתמע וקלא (אלא) הכא איהו רעותא דלבא ולא תכוונא (לא תכוון) ולסלקא רעותא ומתתא לעילא¹ עד אין סוף ולקשרא שביעאה בשביעאה וכלא חד בחד² דא בדא (מתתא לעילא) ולבתר מעילא לתתא³ לאמשכא ברכאן בכלהו ועלמין (כדקא חזי) ממקורא דחיי (דאיהו שביעאה לעילאה) ודאיהו היכלא שביעאה עלאה (ודא שכינתא⁴) ברעותא (ודא דכינתא דרעותא) דלבא ובסתימו ודעינין דרזא דאתון דשבע שמהן⁵ עלאין קדישין היכלא שביעאה ועילאה⁶ דא דאיהו מקורא⁷ דחיי⁸ דא איהו וברכתא קמייתא ודא איהו היכלא קדמאה שירותא דכלא מעילא לתתא⁹ ולנטלא שביעאה מתתא¹⁰ לאתחברא דא בדא שביעאה בשביעאה¹¹ דהא מהאי דלתתא עייל מאן דעייל להיכלא עלאה¹² :

תרגום: ההיכל השביעי אדני שפתי תפתח סוד הסודות בלחש שלא נשמע הקול כאן הוא רצון הלב להתכון ולהעלות רצון ממטה למעלה עד אין סוף ולקשר שביעי בשביעי (וכל אחד באחד) זה בזה (ממטה למעלה) ואחר כך ממעלה למטה למשך ברכות לכל העולמות ממקור החיים (שהוא שביעי למעלה) שהוא ההיכל השביעי העליון (וזה השכינה) ברצון הלב ובסתימת העינים של סוד האותיות של שבעה שמות עליונים קדושים. ההיכל השביעי העליון הזה שהוא מקור החיים זוהי הברכה הראשונה וזהו ההיכל הראשון ראשית הכל ממעלה למטה ולטל השביעי מלמטה לחבר זה בזה שביעי בשביעי שהרי מזה שלמטה נכנס מי שנכנס להיכל העליון.

ועי' עוד ח"א מה ע"א: דהא כד מתחברן כלהו רוחי דא בדא ואשתלימו דא עם דא כדקא חזי כדין [אתער] (יתער) רוחא עלאה¹³ נשמתא דכלא לגבי עלילא סתימא דכל סתימין לאתערא על כלא לאנהרא לון מעילא לתתא ולאשלמא לון לאדלקא בוצינין וכד כלא ונ"א איהו בשלימו בנהירו דכלא ונחית נהירו עלאה¹⁴ כדין האי היכלא שביעאה איהו היכלא סתימאה בסתימו דכלא לקבלא ההוא קדש הקדשים¹⁵ נהירו

מאיר הכוונה

- ¹ פירוש לקשר מהיכל הראשון ולמעלה זה בזה (מ"מ).
- ² וכלא חד בחד (מוסגר בדפ"ק).
- ³ פירוש להמשיך השפע מלמעלה למט דהיינו מהבינה ולמטה וז"ש ממקורא דחיי דאיהו שביעאה שהיא הבינה (מ"מ).
- ⁴ פי' ממשיכים מהבינה למלכות שהיא עליונה ע"ג ב"ע (מ"מ) 9.
- ⁵ פירוש השמות שיש בכל היכל והיכל (מ"מ).
- ⁶ פי' היכל קדשי הקדשים (אור יקר, מ"מ).
- ⁷ רכה ע"א (הערת הזהר).
- ⁸ מפני שערך הבינה לספירות הוא היכל זה להיכלות (אור יקר). פי' קרי להיכל זה מקורא דחיי לגבי היכלות שתחתיו (מ"מ).
- ⁹ שעם היות שבספירות יש על הבינה מדרגות בהיכלות אי אפשר לפרש כן מפני שהיכל זה ראש להיכלות שאין אלא שבעת היכלות והוא בסוד הכללות נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן כענין שהמלכות עולה אל הבינה כך היכל לבנת הספיר שהוא שביעי ממעלה למטה עולה אל היכל קדש הקדשים שהוא שביעי ממטה למעלה (אור יקר). פי' היכל זה הוא ראשון מלמעלה למטה (מ"מ).
- ¹⁰ פי' היכל לבנת הספיר שגם הוא היכל הז' וז"ש לאתחברא דא בדא שביעא בשביעאה דהיינו היכל לבנת הספר בהיכל קה"ק (מ"מ).
- ¹¹ ועם היותם שני קצוות יש לשניהם יחס (אור יקר).
- ¹² ולכך יקשר ויתייחס ההיכל שביעי להיכל השביעי, ורצה בזה משום דמלת ברוך מפרש בסוד המשכת הברכות והשפע בכלה נמצאים הרבים שהם עיקר בהיכל לבנת הספיר כדפי' לעיל מה רבו מעשיך ה' והיינו בהיכל קדש הקדשים והוא מן הקצה אל הקצה לכך ייחסם יחד (אור יקר).
- ¹³ פי' בינה עולה לקבל הארה מא"א הנק' סתימא דכל סתימין, לפי שאו"א סתומים תוך זון וא"א סתום תוך או"א לכך נקרא א"א סתימא דכל סתימין (מ"מ).
- ¹⁴ בינה (מ"מ).
- ¹⁵ בינה (מ"מ).

כוונות קדיש

דנחית ולא תמליא מתמן כנוקבא דמתעברא מן דכורא ואתמלייא¹ ולא אתמלייא אלא מהאי היכלא² דמתתקנא לקבלא ההוא נהירו עלאה :

ורזא דא היכלא שביעאה איהו אתר דחבורא דזווגא³ לאתחברא שביעאה בשביעאה⁴ למהוי כלא חד שלימו [חד] כדקא חזי ומאן דידע לקשרא יחודא דא זכאה חולקיה רחים לעילא רחים לתתא קב"ה (איהו) גזיר ואיהו מבטל סלקא דעתין דאיהו מקטרגא (במאריה) [דמאריה] לאו הכי אלא בגין דכד איהו קשיר קשירין וידע ליחודא יחודא וכל אנפין נהירין וכל שלימו אשתכח וכלא אתברכא כדקא יאות כל דינין מתעברין ומתבטלין ולא אשתכח דינא בעלמא זכאה חולקיה בעלמא דין ובעלמא דאתי דא הוא לתתא דכתיב ביה (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם דא הוא קיומא דעלמא בכל יומא קארי עלוי כרוזא (ישעיה מא טז) ואתה תגיל ביהו"ה בקדוש ישראל תתהלל :

תרגום: שהרי כשמתחברים כל הרוחות זה בזה ונשלמים זה עם זה כראוי, אז מתעורר רוח עליון נשמת הכל כלפי מעלה נסתם כל הסתומים להתעורר על הכל ולהאיר להם מלמעלה למטה, ולהשלים אותם להדליק נרות. וכשהכל (הוא) בשלמות באור של הכל, ויורד אור עליון, אז ההיכל השביעי הזה הוא היכל בסיתום הכל סתום כנגד אותו קדש הקדשים אור שיוורד, ולהתמלא משם כמו נקבה שמתעברת מן הזכר ומתמלאת, ולא מתמלאת אלא מהיכל זה שמתקן לקבל אותו אור עליון.

וזה סוד ההיכל השביעי, הוא מקום של חבור הזווג להתחבר שביעי בשביעי, להיות הכל אחד שלמות (אחת) כראוי. ומי שיוודע לקשר יחוד זה, אשרי חלקו, אהוב למעלה ואהוב למטה, הקדוש ברוך הוא (הוא) גזור והוא מבטל. היעלה על דעתך שהוא מקטרג ברבוננו, לא כך, אלא משום שכשהוא קושר קשרים ויוודע ליחוד יחוד וכל הפנים מאירות, וכל השלמות נמצאת, והכל מתברך כראוי, כל הדינים מסתלקים ומתבטלים ואין דין נמצא בעולם. אשרי חלקו בעולם הזה ובעולם הבא. זהו למטה שכתוב בו "וצדיק יסוד עולם", זהו קיום העולם. בכל יום קורא עליו הכרוז "ואתה תגיל בה" בקדוש ישראל תתהלל".

ועי' זו"ח סב ע"ב: ואלין תרין כתרין מוצקות לנרות חד מסטרא דא וחד מסטרא דא ואע"ג דאינון במניינא דאינון נרות ועל כל דא שבחא מאלין תרין דאינון שבעה ושבעה דמוצקות לגבייהו דאינון נרות דקא נהרין על רישא דההוא מנורה וההוא מנורא קא מנהרא מחילא דילהון לסלקא לגביה עילא וכד סלקא סלקא מדרגא לדרגא ומכתרא לכתרא עד דאתאחדא כלא לעילא ורזא דא שיר השירים אשר לשלמה.

תרגום: ושני הכתרים הללו מוצקות לנרות אחד מצד זה ואחד מצד זה ואף על גב שהם במנין של אותם הנרות ועם כל זה השבח מאלו השנים שהם שבעה ושבעה (למוצקות) שמוצקות אליהם שאותם הנרות שמאירים על ראש אותה המנורה ואותה מנורה מאירה מכחם לעלות אליו למעלה וכשעולה עולה מדרגה לדרגה ומכתר לכתר עד שהכל מתאחד למעלה וזה סוד שיר השירים אשר לשלמה.

ד. עי' זהר ח"א רד ע"ב: זכאה איהו בר נש דאסתמר למיהך בארח קשוט ולא תדבקא במאריה תדיר דכתיב (דברים י כ) וכו תדבק⁵ וכתיב (שם ו יג) את יהו"ה אלהיך תירא ואותו תעבוד וכו תדבק ובשמו תשבע⁶ וכו תשבע לא כתיב אלא ובשמו מאי תשבע כמה דאוקימנא למהוי מתדבק ברזא דמהימנותא

מאיר הכוונה

¹ פי' מלכות מתמלאת מן השפע (מ"מ).
² המלכות אינ המתמלאת שפע אלא ע"י האי היכלא שהוא היכל קה"ק שנכלל בה עם כל היכלין דבגויה ועולים בסוד מ"ן בה ואז יורד יסוד דז"א ומעלה אותה לאצילות (מ"מ).
³ יורד ז"א ומעלה אותה לפי שהיתה המלכות בהיכל קדש קדשים כלולה מכל הני היכלין ויורד יסוד דז"א להעלותה (מ"מ).

⁴ עי' ע"ח שער מו פרק ב' וה'. פי' כל היחודים והתפילות אינם פועלים רק בהיכלות וביחוד ההיכלות יש יחוד באצילות, כי כשהיכלות מתייחדים בשביעאה אז גם זר"ן עולים להיות מ"ן לאו"א ואז מקבל האם מעתיק ע"י יחוד דאבא ומשם ולמעלה אין שייך זוג דלית תמן נוק', וז"ש לאתחברא היכלא שביעאה בשביעאה סוד אימא שכנגדה היכל זה הנק' קודש קדשים (זהר הרקיע). שביעאה הם ז' דמלכות דאצילות, בשביעאה הוא היכל קה"ק שיש בו כחב"ד דבריאה ונה"י דמלכות דאצילות שהם סוד כסא שם בבריאה (מ"מ).

⁵ הדבקות שאין בו פרוז, והיינו "תדיר" דקאמר אפילו בפרטים שאינם גופי המצות, באלו מתרחק מהם מפני שהם מרוחקים מהקב"ה, ומתדבק בכל אשר בחר ומתקרב אליו (אור יקר).

⁶ אלו אמר "ובו", היה מורה המדרגה העליונה, אמנם עתה שאמר "ובשמו", הכוונה במלכות הנקראת שמו, ותשבע היינו המשכת השבעה העליונות אליה, והיינו שהם ז' ימים או שנים בקדושה כדפי' (אור יקר).

כוונות קדיש

שבעה דרגין לעילא¹ עלאיין על כלא² רזא דשלימו דמהימנותא³ ורזא דשבעה דרגין דלתתא⁴ מנייהו⁵ דאינון חבורא חד וקשורא חד אליין באלין למהוי כלהו חד ובגין כך כתיב (מ"א ח סה) שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום וכלא חד וקשורא חד ועל דא כתיב (דברים ו יג) ובשמו תשבע מלעילא ומתתא⁶ זכאה איהו מאן דזכי לאתדבקא ביה בקב"ה כדקא יאות זכאה הוא בעלמא דיין ובעלמא דאתי דקב"ה פתח ליה אוצריין טבין קדישין בשעתא דאצטריך לקבלא צלותיה וכד"א [נ"א ומאן דמייחד אליין באלין עליה כתיב] (כדכתיב) (שם כח יב) יפתח יהו"ה לך את אוצרו הטוב את השמים אליין אוצריין⁷ דלעילא ותתא שבעת ימים ושבעת ימים כלהו חד⁸ דכתיב את אוצרו הטוב את השמים אוצרו חד ואיהו את השמים (זכריה ד ב) שבעה ושבעה מוצקות ואינון חד

תרגום: אשרי האיש שנשמר ללכת בדרך אמת ולהדבק תמיד ברבוננו, שכתוב "ובו תדבק". (וכתוב "את יי אלהיך תירא אותו תעבוד ובו תדבק"). "ובשמו תשבע", ובו תשבע לא כתוב אלא "ובשמו", מה זה "תשבע", כמו שבארנו, להיות דבק בסוד האמונה. שבע דרגות למעלה עליונות על הכל, הסוד של שלמות האמונה, והסוד של שבע דרגות שלמטה מהם, שהם חיבור אחד וקשר אחד, אלו עם אלו, שכולם יהיו אחד. ולכן כתוב "שבעת ימים ושבעת ימים ארבעה עשר יום", והכל אחד וקשר אחד. ועל כן כתוב "ובשמו תשבע", מלמעלה ומלמטה. אשריו, (מי שזוכה להתדבק בקדוש ברוך הוא כראוי, אשרי הוא בעולם הזה ובעולם הבא. שהקדוש ברוך הוא פותח לו אוצרות טובים קדושים בשעה שיצטרך לקבלת התפלה, כמו שנאמר נ"א ומי שמיחד אלו עם אלו, עליו כתוב) "יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים", אלו האוצרות שלמעלה ולמטה. שבעת ימים ושבעת ימים כולם אחד, שכתוב "את אוצרו הטוב את השמים". אוצרו אחד, והוא "את השמים", "שבעה ושבעה מוצקות", והם אחד.

מאיר הכוונה

- ¹ פי' ז"ק דז"א (מ"מ).
- ² הן אמת הם ז' מדרגות בבינה עצמה, ולכן כתיב ויבנהו ז' שנים. ויש בעצמות הספירות ז', ויש במלכות ז', ויש למטה מהמלכות בהיכלות ז' כענין שהם בספירות ז' מהבינה, ויש ז' מהספירות עצמן, ולזה אמר "שבעה דרגין לעילא לעילא על כולא" להורות שהם כמה מעלות שבעיות בקדושה, ואלו עליונים על כולם, לא שהם רזא דמהמנותא סתם אלא "רזא דשלימו דמהימנותא" (אור יקר).
- ³ שעל ידי אלו העליונים משתלמין התחתונים למטה, ויש למטה מהם עוד ז', ולא שהם תחתונים מכולם כעין ההיכלות (אור יקר).
- ⁴ פי' ז"ק דמלכות (מ"מ).
- ⁵ דהיינו ז"ס למטה מהבינה (אור יקר).
- ⁶ פי' שמחבר ז"ק דז"א במלכות הנקרא שם (מ"מ).
- ⁷ פי' "את" הם ז"ק דמלכות, "השמים" ז"ק דז"א (מ"מ).
- ⁸ פי' ז' היכלי ז"א דאצילות הנק' את השמים ע"ד ז' היכלי ז"א דבריאה הנק' אוצרו הטוב, כי הם אוצר ז' דז"א דאצי'. ואלו דכורין ואלו נוקבין. ובעינין לייחדא לון, והם ז' היכלות הנזכר בפ' פקודי, וחיבורם בסוד העמידה והיכלי נוק' דבריאה נקרא לילות (זהר הרקיע). שמתחברים ז"ק דז"א, בז"ק דמלכות (מ"מ).

כוונות קדיש

ה. עי' זהר ח"ב רג ע"א: תא חזי¹ בשעתא דיומא שתיתאה² מטי זמנא דערב כדין ככבא³ חד מסטרא דצפון נהיר ועמיה שבעין ככבין⁴ אחרנין וההוא ככבא בטש באינון ככבין אחרנין ואתכלילו כלהו בההוא ככבא ואתעביד חד כללא דשבעין וההוא ככבא אתפשט ואתעביד כמדורא חדא להיטא בכל סטרין כדין אתפשט ההוא מדורא סחרנייהו⁵ דאלף טורין וקיימא כחד חוטא דסחרא:

תרגום: בא וראה (ביום הששי בשעה שמגיע) בשעה שביום ששי מגיע הערב אז כוכב אחד מצד צפון מאיר ועמו שבעים כוכבים אחרים ואותו כוכב מכה באותם הכוכבים האחרים וכולם נכללים באותו כוכב ונעשה כלל אחד של שבעים ואותו כוכב מתפשט ונעשה כמדורה אחת לזהות בכל הצדדים אזי מתפשטת אותה מדורה סביב אלף הרים ועומדת כחוט אחד שמקיף.

ועי' שער מאמרי רשב"י (לב ע"ב): דע כי השבעה ספירות שהם חסד גבורה ת"ת נצח הוד יסוד מלכות הם משפיעין בעולם ושולטין בשבעת ימי השבוע כסדרן חסד ביום ראשון גבורה ביום שני כו' מלכות ביום השבת. ולכן בהתקרב זמן השבת בין הערבים של יום ששי רואים הקליפות כי מתקרב זמן שליטת מלכות שהיא סיום וסוף הקדושה והנה הם קרובים אליה ואז הם רוצים לעלות כדי להתאחד במלכות כדי להתעלות עמה. ואז הוא יתברך זורקן ומשליכן למטה אל נוקבא דתהומא רבא המבואר אצלנו בפ' ויחי בדף רי"ז.

מאיר הכוונה

¹ (ס"א ביומא שתיתאה בשעתא דמטי) (נוסף בדפ"ו).
² מוסף על מה שנזכר משם הרח"ו בגליון איתא בספר הכוונות שקליפת נוגה יודעת שבשבת העולמות מתעלים ומקבלים שפע מן הקדושה ולכן היא רוצה להתעלות גם היא ולקבל ממנו. והנה יום הששי סודו ביסוד, ולכן לעת ערב שקרובה קדושת שבת לבוא אז מתעורר אותו הכוכב הצפוני, שהוא יסוד הקליפה יום הששי שלהן שבו נכללים ז' מלכין דמיתו שהם השבעין כוכבין, וכיון שהקליפה רואה שהעולמות מעותדים להכלל זה בזה גם היא מתקוממת לעשות כן. ועל כן בטש באינון כוכבין, ליתן בהם כח להתייחד עמה כדי שתוכל לעלות אל הקדושה ולקבל שפע בר מינן, ובהתכללם מתרבה אש להבתם ונעשה הכל כמדורה. וכל זה ירצה לומר שמתחזק כח גבורותיהם, סחרנייהו דאלף טורין, בזוהר הרקיע אמר שאלף טורין הם בבריאה ששם מאיר שם א"ל שד"י שבמילואו עולה אל"ף, ולעד"ן שכאן ירמוז להיכל לבנת הספיר שהוא יסוד הבריאה וגם בו יש שם א"ל שד"י בפרטות. והענין שכל מגמת הקליפה להדבק בהיכל זה וכנזכר לקמן בסוד החשמל. ולפי שכל עצם הקליפה כאין לגבי הקדושה, לכן בכל כח ההתכללות האמור היא כחד חוטא דסחרא, וכמש"ה (יחזקאל א, ד) ונגה לו סביב. ועוד נלע"ד שגם נוכל לומר שאלף טורין ה"ס ה' גבורות ובכל אחת שם אלה"ם מרובע העולה ר' ועם ה' חלקי הרבוע הרי ה"ר, וגם עם ט"ו אותיות של הרבוע הוא טו"ר, והיינו אלף טורין. גוונין אחרנין, פי' מלבד גוונו שהוא גוון האש. וענין אלו הגוונים נוכל לומר שהם כעין אורות מקיפים סביב יסוד הבריאה, וזו המדורה מתגברת ונכנסת לתוכן כמ"ש בדף האחר לקמן ק). וסלקא לעילא לאעלא גו גוונין, עד שמתקרבת קרוב ליסוד עצמו. למיטל נהורא, ואז יורדת שלהבת יה ומשפילה עד מטה מטה וכנזכר בספר הכוונות, ועל ענין זה נאמר לא תבערו אש וגו', פי' לא תגרמו ח"ו שאותה המדורה תבער ותשלוט וזה בחילול שבת חלילה (רמ"ז).

³ ס"מ של אש מתלקחת (רח"ו).

⁴ ע' שרים (רח"ו). דע כי השבעה ספירות שהם חסד גבורה ת"ת נצח הוד יסוד מלכות הם משפיעין בעולם ושולטין בשבעת ימי השבוע כסדרן חסד ביום ראשון גבורה ביום שני כו' מלכות ביום השבת. ולכן בהתקרב זמן השבת בין הערבים של יום ששי רואים הקליפות כי מתקרב זמן שליטת מלכות שהיא סיום וסוף הקדושה והנה הם קרובים אליה ואז הם רוצים לעלות כדי להתאחד במלכות כדי להתעלות עמה. ואז הוא יתברך זורקן ומשליכן למטה אל נוקבא דתהומא רבא המבואר אצלנו בפ' ויחי בדף רי"ז (שער מאמרי רשב"י).
⁵ והיינו נוגה ועי' ענין אלף טורין בפ' בראשית שהם נגד אל שד"י במילואו (רח"ו).

כוונות קדיש

ועי' זהר שם ע"ב: בהאי נגה מפתי לאתתא¹ לנטלא נהורא² ועל דא כתיב (משלי ג) וחלק משמן חכה שוי ההוא נהורא לקבליה דברית³ ובגיני כך מפתי ליה ונטלא נהוריה ודא איהו פתויא דמפתי לאתתא דכתיב (שם) נפת תטפנה שפתי זרה וגו':

תרגום: בנגה הזה מפתה את האשה ליטול את אורה ועל כן כתוב (משלי ה) וחלק משמן חכה שם את אותו האור כנגד הברית ולכן מפתה אותה ונטלת את אורו וזהו הפתוי שמפתה את האשה שכתוב נפת תטפנה שפתי זרה וגו'.

ועי"ש בשער מאמרי רשב"י: עיין בפ' נשא בדקצ"ח ע"ב בביאור האדרא במ"ש יתיב על כרסייא דשביבין לאכפייא לון כו' ושם ביארנו ענין זה. ודע כי בחינת קליפה זו הנקרא נוגה רמזו אותה רז"ל בפ"ב דמס' מציעא וז"ל וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה כו'. והענין הוא כי הירדן הוא סוד קליפת הנוגה הסובב לארץ ישראל שהוא סוד הקדושה ולפעמים קליפת הנוגה חוזרת ומתהוות קצת בקדושה ופעמים מתהפכת ויוצאת אל הקליפה והיא כדמיון הירדן אשר בעת שמימיו מתרבין לוקח קצת חלק מקרקע ארץ ישראל וכאשר מימיו חסרים מתמעט ואדרבה ארץ ישראל ניתוספת ונוטלת חלק ממנו ונכנס קצתו בתחום קרקע ארץ ישראל. וזה עצמו הוא בחינת תוספת שבת בסוד מיעוט וחסרון הירדן כי אז ניתוספה קדות השבת. שם: דע כי בכל מקום דביקות עולם בעולם יש בו תוספת שבת פירוש כי היכל קדש הקדשים העליון של העשייה חוזר להיות בחינת יצירה בערב שבת והיכל קדש הקדשים דיצירה מתהפך להיות בריאה וכיוצא בזה כולם ואותה הבחינה אשר מתהפכת אל עילוי בדמיון מה שלמעלה ממנו הוא סוד תוספת שבת בעצמו.

1. עי' זהר ח"ב רמו ע"ב: באמצעיתא דהיכלא ודא קיימא חד עמודא⁴ נעיץ מהיכלא דא להיכלא תניינא בהאי סליק רוחא דלתתא לגבי רוחא דלעילא ולא תאחדא רוחא ברוחא וכן עד לעילא מכלהו למהוי כלהו רוחא חדא כמה דאת אמר ורוח אחד להם:

עמודא דא דקיימא באמצעיתא ואדרהניא⁵ (אהרהניא⁶) שמייה ורוזין דמפתחן דשמא קדישא בידיה כד צלותין סלקאן ומטאן להאי עמודא כדין נטלי כלהו דאינון בהיכלא דא לגו היכלא תניינא לאתאחדא דא בדא⁷ למהוי כלא ברזא חדא לאתיחדא עילא ותתא כחדא⁸ למהוי שמא קדישא שלים כדקא יאות⁹:

מאיר הכוונה

¹ לעיל קצה ע"ב חג, עט ע"א ובח"א נג ע"א ועי' שער מאמרי רשב"י באד"ר לא ע"ג ובדפוח הוא מ ע"ג (לש"ו).

² ודע כי בחינת קליפה זו הנקרא נוגה רמזו אותה רז"ל בפ"ב דמס' מציעא וז"ל וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה כו'. והענין הוא כי הירדן הוא סוד קליפת הנוגה הסובב לארץ ישראל שהוא סוד הקדושה ולפעמים קליפת הנוגה חוזרת ומתהוות קצת בקדושה ופעמים מתהפכת ויוצאת אל הקליפה והיא כדמיון הירדן אשר בעת שמימיו מתרבין לוקח קצת חלק מקרקע ארץ ישראל וכאשר מימיו חסרים מתמעט ואדרבה ארץ ישראל ניתוספת ונוטלת חלק ממנו ונכנס קצתו בתחום קרקע ארץ ישראל. וזה עצמו הוא בחינת תוספת שבת בסוד מיעוט וחסרון הירדן כי אז ניתוספה קדושת השבת. דע כי בכל מקום דביקות עולם בעולם יש בו תוספת שבת פירוש כי היכל קדש הקדשים העליון של העשייה חוזר להיות בחינת יצירה בערב שבת והיכל קדש הקדשים דיצירה מתהפך להיות בריאה וכיוצא בזה כולם ואותה הבחינה אשר מתהפכת אל עילוי בדמיון מה שלמעלה ממנו הוא סוד תוספת שבת בעצמו. (שער מאמרי רשב"י).

³ עיין בפ' נשא בדף קצח ע"ב בביאור האדרא במ"ש יתיב על כרסייא דשביבין לאכפייא לון כו' ושם ביארנו ענין זה. ודע כי בחינת קליפה זו הנקרא נוגה רמזו אותה רז"ל בפ"ב דמס' מציעא וז"ל וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה כו'. והענין הוא כי הירדן הוא סוד קליפת הנוגה הסובב לארץ ישראל שהוא סוד הקדושה ולפעמים קליפת הנוגה חוזרת ומתהוות קצת בקדושה ופעמים מתהפכת ויוצאת אל הקליפה והיא כדמיון הירדן אשר בעת שמימיו מתרבין לוקח קצת חלק מקרקע ארץ ישראל וכאשר מימיו חסרים מתמעט ואדרבה ארץ ישראל ניתוספת ונוטלת חלק ממנו ונכנס קצתו בתחום קרקע ארץ ישראל. וזה עצמו הוא בחינת תוספת שבת בסוד מיעוט וחסרון הירדן כי אז ניתוספה קדות השבת: שם דע כי בכל מקום דביקות עולם בעולם יש בו תוספת שבת פירוש כי היכל קדש הקדשים העליון של העשייה חוזר להיות בחינת יצירה בערב שבת והיכל קדש הקדשים דיצירה מתהפך להיות בריאה וכיוצא בזה כולם ואותה הבחינה אשר מתהפכת אל עילוי בדמיון מה שלמעלה ממנו הוא סוד תוספת שבת בעצמו (שער מאמרי רשב"י).

⁴ הוא סוד היסוד, כמ"ש למטה (יהל אור).

⁵ ההיכלות זה בזה, והרוח שבהיכל הזה ברוח שבהיכל הב', עד היכל הז', כל הד' רוחין רוח א' (יהל אור).

⁶ עילא הוא להתאחד ז' רקיעין עלאין כא', והן י"ס דדכורא שבעולם אצילות, וזהו ה' אחד, ותתא הוא ז' היכלין כא', וזהו ושמו אחד, ואח"כ שניהן כא' בסוד ייחוד ק"ש כידוע, וז"ש למהוי שמא כו' (ובפרשת בראשית ההוא רוחא סלקא לאתקשרא עמש"ש) (יהל אור).

⁷ והוא הוי"ה אלקים (יהל אור).

כוונות קדיש

תרגום: באמצע ההיכל הזה עומד עמוד אחד הנערץ מההיכל הזה להיכל השני בזה עולה רוח שלמטה אל הרוח שלמעלה להאחז רוח ברוח וכן עד מעל לכלן להיות כולן רוח אחת כמו שנאמר ורוח אחד להם. העמוד הזה שעומד באמצע שמו אדרהניא¹ וסודות המפתחות של השם הקדוש בידו כשתפלות עולות ומגיעות לעמוד הזה אזי כל אלו שבהיכל הזה נוסעים לתוך ההיכל השני להאחז זה בזה להיות הכל בסוד אחד להתיחד מעלה ומטה כאחד להיות שם קדוש שלם כראוי.

עי' זהר ח"א מב ע"א: ההוא רוחא סלקא לאתקשרא וההיא חיותא אסתכייא לעילא לגבי היכלא תניינא ואסתכייין¹ דא בדא באמצעייתא דהיכלא דא נעיין חד עמודא דסלקא עד אמצעייתא דהיכלא אחרא ואיהו נקיב ונעיין [נ"א נתיב נעיין] מתתא לעילא לאתדבקא רוחא ברוחא וכן עד לעילא מכלהו למהוי כלהו רוחא חדא כמה דאת אמר (קהלת ג יט) ורוח אחד לכל².

תרגום: אותה רוח עולה להתקשר, ואותה חיה מסתכלת למעלה אל ההיכל השני, ומסתכלים זה בזה. באמצע ההיכל הזה נערץ עמוד אחד שעולה עד אמצע ההיכל האחר, והוא נקוב ונערץ (נתיב נערץ) מלמטה למעלה להדבק רוח ברוח, וכן עד למעלה מכולם להיות כולם רוח אחת, כמו שנאמר "ורוח אחד לכל".

ז. עי' זהר ח"ב קלב ע"ב: שמא דמ"ב אתוון רזא דיליה אבהן דקא מתעטרין³ בעלמא עלאה ועלמא עלאה במה דלעילא וס"א וסלקא רזא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף ועל דא סליק ולא נחית⁴ אתעטר גו מחשבה ועילאה זכאה חולקא (עלאה זכאה חולקיה) דמאן דידע ליה ואזדהר ביה: שמא דע"ב אתוון דוד דקא⁵ מתעטרא באבהן ורזא דיליה סליק ונחית כגוונא דא מצפ"ץ ומצפ"ץ|ן שמא דתליסר מכילין דרחמי⁶ אינון תריסר רזא דרתיכא קדישא דנפקין מחד דשריא עלייהו⁷ ובגין כך סליק ונחית

מאיר הכוונה

¹ פי' מבטת ורואה למעלה תרגום הבט נא אסתכי כען. הרש"ב (נ"א).

² עי' אריכות ביהל אור.

³ ויקרא עח ע"א קח רנו ע"ב (הערת הזהר).

⁴ רוב אותיותיו מצורפות על סוד העליה, כיצד, אבגית"ץ הרי כל הו' אותיות עולות ולא יורדות כי ק' פשוטה היא תשע מאות, ק"ר ע"ש ט"ן הרי ג' זוגות עולות ולא יורדות (גדיכ"ש הם אותיות עולות ולא יורדות), בט"ר הרי ג' עולות, צ"ת הם ג"כ עולות, ח"ק בטנ"ע הרי זוג עולה וד' עולות, גל"ף הרי ג' עולות, ז"ק הרי זוג עולה, קו"צ הרי ג' עולות, י"ת הרי זוג עולה נמצא כל השם עולה ואינו יורד אלא מעט מזער לכך עיקרו עולה, ושם ע"ב יקרא עולה ויורד בסוד היושר וההפוך כדפי'. ושם מצפ"ץ יקרא עולה ויורד על שם הא"ב, וענין העליה משובחת אלא שאין בה עונ"ג לתחתונים, דהיינו כעין יום שבת היא א"ת ב"ש, עולה להקשר ברוחניות העליון, ויורד במנוחה לישראל, ויש בו ענג ומותר באכילה ושתייה, ושאר ענג שבת, אמנם כעין שבת ויום הכפורים היא א"ל ב"ם, דהיינו מיותר בקדושה, אמנם עולה ונקשר והתחתונים אין להם שפע, דהיינו יוה"כ אסור בעונ"ג (אור יקר). פי' כיון ששם מ"ב רמוז באלב"ם דהיינו ב"ם דאלב"ם כמ"ש לקמן לכ"א סליק (מ"מ). הנה אמרנו כי כל הבריור נעשה ע"י בחי' הגבורות, כי הגבורות הם דוחין ומכלין את הקליפות והחיצונים, והוא משום כי בחי' החסד הרי הוא סובל הכל טוב ומטיב לרעים ולטובים. משא"כ הגבורות הם דינים, ובהם הוא כל ההבחנה בין רע לטוב, והוא דוחה את הרע ומברר את הטוב אליו. וכן בחי' החסד דרכו הוא להתפשט למטה, כי הוא עושה חסד עם כל כנז', והוא תכונת מים שהם מתפשטים ויורדים תמיד, משא"כ הגבורות הוא כתכונת אש שהוא תמיד עולה למעלה. והוא ענין שם מ"ב דהוא סליק ולא נחית כמ"ש בזוה"ק (תרומה קלב ע"ב), ולכן הוא כי רק הגבורות הם המבררים ומעלים למעלה, ועל ידם נעשה כל העליות כולם (דע"ה ח"ב נד ע"ג). והנה יש שם מ"ב בכל עולם ועולם לבד בעשיה, כמ"ש הרב בסוף שער כסא הכבוד, והשם מ"ב אשר בעולם אצילות הנה הוא הו"ה פשוט ומלא ומלא דמלא, שהוא מ"ב אותיות. ובעולם הבריאה הוא הב' שמות אה"ה, דאה"ה אשר אה"ה (שמות ג יד), וכן אה"ה יה"ו. ובעולם היצירה הוא השם אבגית"ץ כו', וכמ"ש כ"ז בתיקונים (תיקון סט דף קיט ע"ב). ושורשו דכל שם מ"ב הוא בגבורה, כי הוא מסוד הצמצום, והוא סליק ולא נחית וכמ"ש בפ' תרומה (דף קלב ע"ב), ועי' עוד בתיקונים (דף קכ ע"א) כל הענין שם. וזהו שאמר הספר יצירה בל"ב נתיבות פליאות חכמה חקק כו', ואמר פליאות כי מרמז בזה על הרשימו שבהצמצום שהיא פלא, מופלא ומכוסא, גנוז ונעלם, והוא העשר פנימיות, כי כל רשימו הוא בסוד י', והוא הנקרא פליאות חכמה, וממנה יצא כל הל"ב נתיבות, ועם אותה הרשימו הוא מ"ב, והוא השם מ"ב שבו נבראו כל העולמות כולם כמ"ש בפ' פקודי (דף רלד ע"א) וכנ"ל (ביאורים ח"א נט ע"א).

⁵ בראשית לג ע"ב רז ע"ב רלד ע"ב ויקרא קנ ע"ב (הערת הזהר).

⁶ פי' כל השמות יוצאים בחילוף האלפא ביתות, והנה י"ג מדות של (שמות לד ו) ויעבור מתחלפים בא"ת ב"ש, וא"ת ב"ש סליק ונחית, וגם אלו השמות סלקין ונחתין (זהר הרקיע). הוא מצפ"ץ מצפ"ץ תע"ך גספ"י וכו' (רמ"ז). פי' כתב הרב ה' ה' הם ב' מצפ"ץ והם ב' פאות דא"א ומשפיעים לדיקנא שהם י"ג מכילין דרחמי (מ"מ).

⁷ נוצר חסד הוא כולל כולם וכן מזל ונקא כולל כולם, נמצא שהי"ב האחרים יוצאים ממזל הח' או ממזל ונקא (מ"מ).

כוונות קדיש

וכלהו סלקין ונחתין בר האי דסליק ולא נחית ועל דא¹ שמא דע"ב סליק ונחית² סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא שמא דתליסר מכילין סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא וההוא דנחית בגין לאמשכא טיבו לתתא ועל דא א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל אתוון קדמאי סלקין בחושבנא ואתוון אחרנין נחתי בחושבנא בגין לאמשכא טיבו ודלעילא לתתא (לעילא ותתא):

שמא דמ"ב איהו מתעטרא לרתיכא עלאה³ שמא דע"ב איהו מתעטרא לרתיכא תתאה⁴ זכאה חולקיה מאן דמשתדל למנדע למאריה זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי:

תרגום: השם של מ"ב אותיות הסוד שלו האבות שמתעטרים בעולם העליון והעולם העליון במה שלמעלה (ועולה הסוד שלמעלה למעלה עד שמתעטר באין סוף) ולכן עולה ולא יורד ומתעטר בתוך המחשבה העליונה אשרי חלקו של מי שמכיר אותו ונזהר בו.

השם של ע"ב אותיות דוד המתעטר באבות וסודו עולה ויורד כמו זה מצפ"ץ (מצפ"ץ) שם של שלש עשרה מדות הרחמים הם שתיים עשרה סוד המרכבה הקדושה שיוצאים מאחד ששורה עליהם ולכן (עולה ויורד וכולם עולים ויורדים חוץ מזה השם של מ"ב שעולה ולא יורד ועל זה) השם של שבעים ושתיים עולה ויורד עולה מצד זה ויורד מצד זה השם של שלש עשרה מדות עולה מצד זה ויורד מצד זה ואותו שיוורד כדי למשך טוב למטה ועל זה א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל האותיות הראשונות עולות בחשבון ואותיות אחרות יורדות בחשבון כדי למשך את הטוב שלמעלה למטה.

השם של ארבעים ושתיים הוא מתעטר למרכבה העליונה השם של שבעים ושתיים מתעטר למרכבה התחתונה אשרי חלקו של מי שמשתדל להכיר את רבונו אשריו בעולם הזה ובעולם הבא.

ח. היכלא שביעאה ועילאה⁵ דא דאיהו מקורא⁶ דחיל⁷ דא איהו וברכתא קמייתא ודא איהו היכלא קדמאה שירותא דכלא מעילא לתתא⁸ ולנטלא שביעאה מתתא⁹ לאתחברא דא בדא שביעאה בשביעאה¹⁰ דהא מהאי דלתתא עייל מאן דעייל להיכלא עלאה¹¹:

מאיר הכוונה

¹ "סליק ונחית וכלהו סלקין ונחתין בר האי שמא דמ"ב דסליק ולא נחית ועל דא" מוסגר בדפ"ק.

² ר"ת וס"ת הולך כסדר הפסוקים ואמצע הוא להיפך וכ"ה רוב השמות וכמעט כולם כידוע וז"ש (לעיל) שמא דמ"ב [כו'] סליק ולא נחית שהוא כסדר וכ"ה שמא דתליסר מכילין ג"כ סליק ונחית כנ"ל (יהל אור).

³ בכח"ב ד' אותיות הוי"ה בכתר וי' דמילוי בחכמה וכ"ח דמילוי המילוי בבינה, אדם ישר בדרוש השמות, וע"ב ו' פעמים י"ב ברו"ק (רמ"ז), פי' חג"ת כמ"ש לעיל שעי"י מ"ב חג"ת עולים לאימא, ואימא לאבא (מ"מ).

⁴ פי' כמ"ש דוד שהיא מלכות עולה עד לחג"ת (מ"מ).

⁵ פי' היכל קדשי הקדשים (אור יקר, מ"מ).

⁶ רכה ע"א (הערת הזהר).

⁷ מפני שערך הבינה לספירות הוא היכל זה להיכלות (אור יקר). פי' קרי להיכל זה מקורא דחיי לגבי היכלות שתחתיו (מ"מ).

⁸ שעם היות שבספירות יש על הבינה מדרגות בהיכלות אי אפשר לפרש כן מפני שהיכל זה ראש להיכלות שאין אלא שבעת היכלות והוא בסוד הכללות נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן כענין שהמלכות עולה אל הבינה כך היכל לבנת הספיר שהוא שביעי ממעלה למטה עולה אל היכל קדש הקדשים שהוא שביעי ממטה למעלה (אור יקר). פי' היכל זה הוא ראשון מלמעלה למטה (מ"מ).

⁹ פי' היכל לבנת הספיר שגם הוא היכל הז' וז"ש לאתחברא דא בדא שביעא בשביעאה דהיינו היכל לבנת הספר בהיכל קה"ק (מ"מ).

¹⁰ ועם היותם שני קצוות יש לשניהם יחס (אור יקר).

¹¹ ולכך יקשר ויתייחס ההיכל שביעי להיכל השביעי, ורצה בזה משום דמלת ברוך מפרש בסוד המשכת הברכות והשפע בכלה נמצאים הרבים שהם עיקר בהיכל לבנת הספיר כדפי' לעיל מה רבו מעשיך ה' והיינו בהיכל קדש הקדשים והוא מן הקצה אל הקצה לכך ייחסם יחד (אור יקר).

כוונות קדיש

אודא הוא רזא¹ ברוך² רבויא דכלהו³ תתאי כלילא ובחיון (דחיינ) ושרפים ואופנים⁴ וכלהו היכלין⁵ רבויא דרזא דקדש הקדשים⁶ דשריא בגויה בגניזו⁷ וכדין אקרי ברוך⁸ בכל אלין רבויין וברכאן ורזין דאשתלימו בה (1):

תרגום: ההיכל השביעי העליון הזה שהוא מקור החיים זוהי הברכה הראשונה וזהו ההיכל הראשון ראשית הכל ממעלה למטה ולטל השביעי מלמטה לחבר זה בזה שביעי בשביעי שהרי מזה שלמטה נכנס מי שנכנס להיכל העליון.

וזהו סוד ברוך רבוי של כל התחתונים כלול בחיות ושרפים ואופנים וכל ההיכלות רבוי של סוד קדש הקדשים ששורה בתוכו בגניזה ואז נקרא ברוך בכל הרבויים הללו והברכות והסודות שנשלמו בו.

ט. ז"ל (א ע"ב): רבי שמעון פתח מי ימלל גבורות ה' מי ישמיע כל תהלתו וגו' (תהלים קו ב) מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים וגו' (ירמיה י' ז) באתון רשימן⁹ דמחקקן ע"ג סתימו דסטרא דקיומא¹⁰ סלקן רתיכין¹² ברתיכין קדישין כל רתיכא ורתיכא סלקא באת רשימא¹³ אתרשים את בקיומיה סליק בגויה ההוא רתיכא כל את ואת קאים על קיומיה דההוא רתיכא דאתחזי ליה מהכא סלקא מלה לאתפרשא כל את ואת ברזא דרתיכין קדישין בארבע סטרי עלמא¹⁴ רזא דאת קדמא¹⁵ סלקא ונחתא סליק בעיטרוי לגבי עלמין¹⁶ לקביל דא את יו"ד סלקא ברעו דמחשבה¹⁷ ואסתים ולא אתידע

מאיר הכוונה

- 1 בראשית מה ע"א (הערת הזהר).
- 2 היא מלכות דאצילות (מ"מ).
- 3 הענין כי ברוך בכל מקום כולל הכתר ועד המלכות עשר ספירות וכו' והוא רצה לייחס ברוך על דרך זה על כל הנמצאים הנכללים בהיכל קדש הקדשים ששם נכללים מהיכל לבנת הספיר ולמעלה כל רבויא וכו' שהם נכללים שם ומלמעלה מתלבש בתוכם אבר אל אבר (אור יקר).
- 4 ור"ל שמלכות כלולה מיצירה ששם חיות ומבריאה ששם השרפים ומעשיה ששם האופנים (מ"מ)
- 5 פי' מלבד שכוללת פרצופים שבב"ע שהם הפנימיות גם כוללת החיצוניות ששם ההיכלות (מ"מ).
- 6 ששם באותה נקודה נכלל מא"ס ועד המלכות (אור יקר).
- 7 בתוך אלו הנכללים יגנו אור הספירות ויתלבש בתוכם בהעלם גדול (אור יקר). פי' כמ"ש הרב ז"ל והנה מה שעולה עתה אל האצילו תהוא סוד ט' ספירות דמלכות דאצילות הנתונים בהיכל קה"ק דבריאה ועולים יחד למעלה באצילות וכל שאר העלמות כלולים זה בזה עד שנמצאו כולם כלולים בהיכל קה"ק דבריאה והוא כלול במלכות דאצילות אבל כתר דמלכות דאצילות כבר עלה בבוקר ע"י תורת הצדיקים כנודע עכ"ל. ולכך אמר רבויא דרזא דק"ק דהיינו היכל קה"ק וכל העולמות כלולים בו הוא בתוך המלכות וז"ש דשריא בגויה בגניזו (מ"מ).
- 8 דהיינו שכולל מראש עליון עד נקודה אחרונה בסוד התלבש אצילות ביצירה בכללות הכל בהיכל קדש הקדשים כדפי' והם ג' בחי': הא', רבויין, כללות הנמצאים התחתונים. הב', ברכאן, שהברכות באות אליהם. הג', ראזין, דהיינו דקות הספירות ואור עליון המתלבש בהם (אור יקר). פי' כשנכללים בה כל אלו הנז' נק' ברוך (מ"מ).
- 9 עי' בהגר"א בתז"ח כג ע"א ד"ה ובסתרי אותיות - ג' דרגין הם: א', האותיות של השם שהן עצם של ע"ס. ב', קיומא דלהון כמ"ש למטה וכדין נהרין מגווה תמניא אחרנין וכלהו קיימין כו'. ג', רתיכין שהן הסמכין כמ"ש שם אשתכחו לאת יו"ד ט' סמכין על מה דאסתמין וכלהו רתיכא לאת דא כו'. וז"ש אתרשים את בקיומיה סליק בגווה ההוא רתיכא כו'???
- 10 כל סתימות סטרא דקדושה חקיק בד' אותיות ה' הוי"ה והקדושה מקיימת את הטומאה בסוד ואתה מחיה את כולם (הדרת מלך 214).
- 11 נראה לי שכאן המילה קיומא מתייחס לשורש השפע של הדבר, שכל מרכבה יש לה קיום ושורש לעצמו
- 12 פי' כי גם ד' אותיות הוי"ה הם רתיבין למה שלמעלה מהם (הדרת מלך).
- 13 פי' ולא כלן בבת אחת (הדרת מלך).
- 14 ר"ל שכל רתיכא הוא לד' סטריין כי מרכבה הוא ד' חיות לד' סטריין כידוע כמ"ש לקמן דף ו' מ"ב ואע"ג דלית רתיכא אלא בארבע כו' ואע"ג דאיהי בארבע כו' {כג ע"ב} ויתבאר שם (גר"א בתז"ח).
- 15 ר"ל אות יו"ד של השם (בהגר"א על תז"ח).
- 16 נ"ל דצ"ל עלאיו (בהגר"א על תז"ח).
- 17 הוא מוחא סתימא חכמה קדומה שבכתר שחכמה הוא מחשבה וכתר רעותא כידוע ולכן חכמה שבכתר קוראה רעו דמחשבה וחכמה תתאה סלקא למחשבה עלאה כמ"ש בפ' פקודי בסופו ובפ' נח ובכמה מקומות וכמ"ש למטה בארוכה (בהגר"א על תז"ח 9).

כוונות קדיש

אתחפייא תחותיה חד אגוזא¹ דחפייא¹ טמירא טמירו ואיהי רתיכא דקיימא² תחות ההוא רזא טמירא וההוא את³ קיימא בגניזו נקודה חדא תחותיה⁴ ההוא אגוזא קיימא בשית סמכין וסמכין לה בשית סטריין⁵ אינון שית סטריין גניזין בגו ההוא אגוזא

מגו סטרא (נ"א סטרא) דאת דא נפקא רתיכא חד קדישא ואיהי רתיכא גניזו ולא אתגלייא בר כד נהיר נהירו דההיא אגוזא טמירא כדין אתגליי ההוא רתיכא וההוא רתיכא טמיר וגלייא תרגום: רבי שמעון פתח "מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו וגו'", "מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה וגו'", באותיות רשומות שחקוקות על גבי הנסטר של צד (סריטת) הקיום, עולות מרכבות עם מרכבות קדושות, כל מרכבה ומרכבה עולה עם אות רשומה. כשנרשמת האות בקיומה, עולה בתוכה אותה המרכבה כל אות ואות עומדת על קיומה של אותה המרכבה שראויה לה. מכאן עולה הדבר שתתפרש כל אות ואות בסוד המרכבה הקדושה בארבעת צדדי העולם. סוד האות הראשונה עולה ויורדת. עולה בעטרותיה אל עולמות, כנגד זה עולה האות י' ברצון המחשבה ונסתרת ולא נודעת.

מתכסית תחת אגוז אחד שמכסה הטמונה בטמונה, והיא המרכבה שעומדת תחת אותו סוד טמיר. ואותה האות עומדת בגניזה, נקודה אחת תחתיה. אותו האגוז עומד עם ששה עמודים ותומכים אותו בששה צדדים, אותם ששת הצדדים גנוזים בתוך אותו האגוז.

מתוך הצד (הסתר) של האות הזו יוצאת מרכבה אחת קדושה, והמרכבה הזו גנוזה ואינה מתגלה, פרט לכאשר מאיר האור של אותו אגוז טמיר, אז מתגלה אותה המרכבה ואותה מרכבה טמירה וגלויה. אמנם הגר"א ציין לדף ז ע"א: וע"ד לא איתחזון באת ו"ו ירכין וההוא דרקיעא כלא אסתים בגויה בסתימו ברזא דרזין ואיתחזו ו"ו בלחודוי כמאן דאישתלילו מכלא וכדין איהו זמין ואתקשר לגבה דנוקבא וע"ד זמין את ו"ו ברזא דשמא קדישא לאתחזאה כלא וקיימא ה"א בתראה שלימא ומליא כמא דאתחזי זכאה איהו חולקיה מאן דעאל ונפק וידע אורחין ושבילין ברזא דהימנותא לאשתמודעא למאריה זכאה איהו בעלמא הדין ובעלמא דאתי

דיוקנא דאת יו"ד נקודא קדמאה דסלקא במחשבה ואסתים ולא ידיע האי נקודא קיימא בסתימא דמחשבה בגין דלא אתפשט כלל ולא ידיע לאן אורחא הוא ולאן אזיל ומאן איהי ומאן נפקא וע"ד כלהו קיימין בר בההוא נקודה (דקיימא) ברעו דמחשבה דלא אתידע כלל ואיהי נקודה דקיימא באת ה"א עילאה דקיימא על כל אינון שית סמכין דקאמרן ואינון חמש כדקאמרן ואינון פליאות וע"ד איקרי רזא דא פלא ואות אלף⁶ סלקא הכא והכא כלא אות פלאות והא אוקימנא וכל אלין סמכין וכל אלין רתיכין דקאמרן כד סלקא ה"א בתראה לאתקשרא באת ו"ו אינון רתיכין (דלא) (נ"ל דילה) כלילין באינון רתיכין עילאין כלהו חפייין בסחרנא דנוקבא רזא דא כד נוקבא לא אתקשרת בדכורא חפיה לה חד {ז ע"ב} קליפה תקיפא דסתים נהורה וכד אתקשרת בדכורא חפייין לה⁷ כל הני רתיכין עילאין ותתאין אינון קליפה קדישא דחפייין לכו ואתלבשת בהו והיא אתקשרת באת ו"ו

לעילא נטלא בה"א דנקודה עילאה סתים בגווה וכד איהי נטלא לון וכלהו בה כדין איתעבידו כלהו כגונא דא (נ"א) ואסתים נקודה עילאה דקיימא באמצעייתא איהו ו"ו דאזלא בעיגולא למעבד גופא לאסתמא להאי נקודה

תרגום: ועל כן אין נראות באות ו"ו ירכים וההוא של הרקיע הכל נסתר בתוכו בסוד הסודות ונראים ו"ו לבדו כמי שנתפשטו מן הכל ואז הוא מזמן ונקשר אל הנקבה ועל כן מזמנת האות ו"ו בסוד השם הקדוש להראות הכל ועומדת ה"א אחרונה שלמה ומלאה כמו שראוי אשרי חלקו של מי שנכנס ויצא ויודע הדרכים והשבילים בסוד האמונה להכיר את רבונו אשריו בעולם הזה ובעולם הבא הדיוקן של האות יו"ד הנקדה הראשונה שעלתה במחשבה ונסתרה ולא ידועה הנקדה הזו עומדת בסתר

מאיר הכוונה

¹ דחפייא לההוא את למוחא (בהגר"א בתז"ח).

² ר"ל תחת המוחא (בהגר"א בתז"ח).

³ ר"ל מוחא טמיר וגניז (בהגר"א בתז"ח).

⁴ ר"ל תחת האות והוא סיום האות דקיימא בגניזו וההיא נקודה הוא חיק דעבדא בניינא בגרון כמ"ש בתז"ח שם ובפ' נח ע"ש (בהגר"א בתז"ח)

⁵ שית סמכין הוא הלשון קשרא תניינא כי חיק הוא קשרא קדמאה ולשון קשרא תניינא והוא ו' ו"ק כמ"ש בס"ד לישן ו' {כד ע"א} כו' וכן בתז"ח שם ברזא דוא"ו דאיהו לישן כו' האי קלא דאיהו וא"ו לישן כו' ובו ו"ק קול יעקב גוד"א כנ"ל וז"ש אינון שית סטריין גניזין כו' (בהגר"א בתז"ח).

⁶ עי' ח"ג קצג ע"ב.

⁷ מ"מ ח"א 501

כוונות קדיש

המחשבה משום שלא התפשטה כלל ולא ידוע לאיזו דרך היא ולאן הולכת ומאיפה היא ומאיפה יצאה ועל כן כלם עומדים בחוץ באותה הנקדה שעומדת ברצון המחשבה שלא נודעה כלל והיא הנקדה שעומדת באות ה"א העליונה שעומדת על כל אותם ששה העמודים שאמרנו והם חמשה כפי שאמרנו והם פליאות ולכן נקרא הסוד הזה פלא והאות אלף עולה כאן וכאן הכל אות פלאות והרי בארנו

וכל אלו העמודים וכל אלו המרכבות שאמרנו כשעולה ה"א האחרונה להקשר עם האות וא"ו אותן המרכבות שלה פרושות על הנקבה כפי שאמרנו וכל אותן המרכבות שלא (שלה) כלולות באותן המרכבות העליונות כלן מכסות סביב הנקבה

הסוד הזה כשהנקבה לא נקשרת לזכר מכסה אותה קלפה אחת חזקה שמסתירה אורה וכשנקשרת בזכר מכסות אותה כל אותן המרכבות העליונות והתחתונות הן קלפה קדושה שמכסות אותה ומתלבשת בהם והיא נקשרת עם האות ו"ו

למעלה נוסעת עם ה"א שהנקדה העליונה נסתרת בתוכה וכשהיא נוטלת אותם וכלם בה אז כלם נעשים כמו זה כ ומסתיר הנקדה העליונה שקימת באמצע שהיא ו"ו שהולכת בעגול לעשות גוף להסתיר הנקדה הזו

י. עי' זהר ח"א סב ע"ב: ולא עוד אלא בזמנא דישראל אתיבו בקול רם אמן יהא שמיא רבא מברך קב"ה אתמלי רחמין וחייס על כלא ורמיז (למלאכא) [למלאכא] דממנא על תרעי דגיהנם סמריאל שמיא ותלת מפתחין בידיה ופתח תלת תרעין¹ דבסטר מדברא וחמאן נהורא דהאי עלמא אתא תננא דנורא וסתים אורחין כדין תלת ממנן דתחות ידיהו² תלת מגרופין³ מנשבין בידיהו ואתיבו תננא לאתרייהו ורווחין לון⁴ שעתא ופלגות⁵ שעתא⁶ ולבתר תייבין לאשייהו וכן תלת זמנין ביומא ובכל זמנין דאמרי ישראל אמן יהא שמיא רבא מברך וכו'⁷ אינון רווחין לון זכאין אינון צדיקיא דאורחיהון מנהרא בהוא עלמא לכל סטרין כמה דאת אמר (משלי ד יח) ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום [עד כאן לשון התוספתא]⁸ תרגום: ולא עוד, אלא בזמן שישראל עונים בקול רם אמן יהא שמיא רבא מברך, הקדוש ברוך הוא מתמלא רחמים וחס על הכל, ורומו למלאך הממונה על שערי הגיהנם ששמו סמריאל⁹ ושלשה מפתחות בידו, ופותח שלשה שערים שבצד המדבר, ורואים את אור העולם הזה. בא עשן של אש וסותם הדרכים. ואז שלשה ממונים שתחת ידיהם שלש מגרפות, מנשבים בידיהם ומחזירים עשן למקומם, ונותנים להם רוחה שעה וחצי. ואחר כך שבים לאש שלהם, וכך שלש פעמים ביום. ובכל זמן שאומרים ישראל אמן יהא שמיא רבא מברך וכו', מרוויחים להם, אשריהם הצדיקים שדרכם מאירה באותו עולם לכל הצדדים, כמו שנאמר "ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום". (עד כאן התוספתא)

עי' זו"ח מט ע"א: ות"ח כל איניש דאיהו דל וחב קמי קב"ה לא חשיב ליה קב"ה חובה בגין דלאו איהו בדעתיה ומנא לון מאיוב דשעתא דאמר קב"ה לשטן מאין תבא כו' השמת לבך אל עבדי איוב אמר ליה השטן לקב"ה אית ב"נ בעלמא דיהיב ליה מאריה כספא ודהבא ומרגליות ובנים וכל טובא דעלמא ויהא ביש

א"ל הנה כל אשר לו בידך רק אליו אל תשלח ידך יהב ליה בידוי וקטיל בנוי ולא נשאר בידוי כלום לבתר הדר ואמר וגע אל עצמו ואל בשרו עד דקב"ה אמר ליה הנו בידך אך את נפשו שמור בההיא שעתא נפק איוב מדעתיה ואמר הכי הטוב לך כי תעשוק הטוב זה העושק שתעשה לי אבי ואמי עשו הגוף ואתה התחברת עמהם בשותפות ונתת בי נפש ונשמה הנפש שהוא שלך אמרת אך את נפשו שמור והגוף שעשו לי אבי ואמי אמרת עשה בו כל מה שתרצה וכי הוא טוב זה העושק שתעשה לי

מאיר הכוונה

¹ שכן יש לו ג' פתחים א' למדבר וא' בים וא' בירושלים. ז"ח (נ"א).

² בארתי לעיל והוא כמין כף שמגיסין בו הקדרה (ד"א).

³ פ' מניחין הרצועות ומניפין בידם להרויח להם. ז"ח (נ"א).

⁴ מהרח"ו ז"ל ביאר שניצול ממדור ז' הקשה שנקרא שעתא ופלגא אך שאר דיני גיהנום לא בטילי מיניה והאריך בזה. י"ב. ובהכי ל"ק קושית מז"ה בז"ח שכתב צ"ע למה מרווחים שעתא ופלגא. אמנם הרמ"ז הקשה על מהרח"ו ושייר דרך לעצמו והאריך מאד ע"ש. והרואה יראה שיש להשיב על קושיותיו. מא"ן (נ"א).

⁵ ופלגא (זוהר הרקיע).

⁶ עי' זהר הרקיע וכן הוא בהגהות רח"ו מכת"י.

⁷ מכאן ראייה שסגולת הקדיש להוציא את הרשעים מגיהנום ע"כ הוא דוקא מסוגל להוציא אביו ואמו ולא קדושה או תפלה או קס"ת וכו' ויש ראייה מילקוט ישעיה סימן רצו ע"ש. ז"ח (נ"א). עי' זו"ח מט ע"א וע"ב.

⁸ ילקוט ישעיה סי' רצו (ד"א).

כוונות קדיש

ד"א אשרי משכיל אל דל מהו דל אדם שימות בלא בניס יצאה נשמתו ממנו בשעת פטירתו מן העולם ראה מה אמר עליו הפסוק יד ליד לא ינקה רע ואם נשאר לו בן בעולם אם יחזיק בו א' וילמדנו תורה יעשה שלום לי וביום רעה ימלטהו ה'

ות"ח גברא חד אזיל לבי טורי קרדונייא הוא ותרין עמיה וחמא גומין בקיעין דאשא ותננא נפיק מן גומין ושמע גברא חד דאמר ווי ווי אמר ודאי אתר חד מן דוכתי דגיהנמ הכא אדמוך וחזא בחלמיה לאינש חד והדא גדישא מן קוצין על כתפוי ותרין ממונין מן גיהנמ עאלין נורא תחות גדישא דמן קוצין ואיתקד והוה צעיק והוה אמרין ליה תרין מלאכין קדישין שלוחין מן השופט דלעילא דדן ליה את שבקת להקב"ה ולמלאכין דיליה דהוה נטרין לך בעלמא דין ובעלמא דאתי ואת עבדת רעווא דקוצין דאינון רשעים דאינון מסטרא דסמאל ונחש הקוצין ישרפו אותך א"ל להווא חייבא דגיהנמ מאן אנת אמר יודאי חייבא אנא וממונין דגיהנמ לא מדכרין לי שמי ותלת זמנין דיינין לי ביומא ותרין בליליא אמר ליה שמא דדוכתך ידעית אמר ליה גלילא עילאה ושבקת בר בעלמא

אמר ינוקא שבקנא ואנא קצבא הוינא ומן בישיין סגיאין דעבידנא בקדמיתא הוה דיינין לי מפי ומרגלי ומידי ומלאך שהוא ממונה על הקברות אומר לי בשעתא דדיינין לי אוי למי שנשבע לקיים את התורה ונשבע על שקר ווי לקרקפתא דלא מנחא תפלין מעולם ואו לידי ששמשו בהבלי העולם

{ מט ע"ב } ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם בשעתא שהיו מלקין אותי מכות מרדות אמרתי כל מה שעשיתי ובאה נשמתיה והמלאך שהיה ממונה על נשמתיה ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי ונשמתיה עשתה עדות עם המלאך ואמרו ע"פ שנים עדים או שלשה עדים יומת המת וע"ד משוכבת חיקך שמור פתחי פיך ומאן איהו דא נשמתא דהיא מעידה על בר נש בשעת מיתתו

איתער משינתיה ההוא גברא אזיל לגלילא עילאה ואמר לגברא חד חזיתא לינוקא דאיהו בן קצבא דמית בזמן פלוני א"ל ינוקא דא דאת שאיל עליה אינו אזיל בכי מטבחיא ואיהו רשע כאבוהי כך וכך יהא ליה ולאבוה ולמיניקתא דיניקא ליה אזיל למדרשא חד שמע לינוקא דהוה אמר אם תבקשנה ככסף וגו'

אזל לבי מטבחיא וחזא לינוקא דהוה משחק עם הנערים בכי מטבחיא א"ל ברי זיל עמי ואזל עמיה ואלביש יתיה ויהב ליה לרב חד דהוה אוליף ליה אורייתא עד דרבא רביא וקרא ועבד ליה דיימר הפטרה בבית הכנסת ועבד ליה דיתפלל עד דקרא וזנה ואתחכם יותר עד דקרו ליה רבי

ההוא ב"נ מית דהוה אבוהי דינוקא דהוה דיינין ליה אתא בחלמא לחכם דא ואמר ליה רבי כמה דנחמת לי ינחם לך קב"ה בשעתא דאמר בני הפטרה בקהל אפקעי לי מן דינא בשעתא דעבר לתפלה ואמר קדיש קרעו לי גזר דין מכל וכל ובשעתא דאתחכם יהבו לי חולקא בגנתא דעדן ודא הוא חלק דאמרי חלק לעה"ב חלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו ועאלו לי עם הצדיקים בישיבה דילהון

ובשעתא דאתחכם יותר וקרו ליה רבי אעטרו לי בכתרא דצדיקייא אתעטרין ביה ויהבו לי אכילה ושתיה מההיא שנהנין מזיו השכינה ודא הוא דאמרי צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנין מזיו השכינה וכל גברא דנהנה מזיו השכינה כאלו אכל ושתה ובשבילך רבי זכינא לכל האי יקר זכאה חולקך שבשביל

דא אית לך חולקא עילאה יתיר בעלמא דין ובעלמא דאתי וזכאה איהו מאן דזכי דישובוק ברא בעלמא תרגום: ובא ראה כל איש שהוא דל וחוטא לפני הקדוש ברוך הוא לא מחשיב לו הקדוש ברוך הוא חטא משום שאינו בדעתו ומנין לנו מאיוב בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לשטן (איוב א) מאין תבא כו' (איוב ב) השמת לבך אל עבדי איוב אמר לו השטן לקדוש ברוך הוא יש אדם בעולם שנותן לו אדונו כסף

וזהב ומרגליות ובנים וכל טוב העולם ויהיה רע

אמר לו הנה כל אשר לו בידך רק אליו אל תשלח ידך נתן אותו בידו והרג את בניו ולא נשאר בידו כלום אחר כך חזר ואמר (שם) וגע אל עצמו ואל בשרו עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא (שם) הנו בידך אך את נפשו שמר

באותה שעה יצא איוב מדעתו ואמר כך (שם י) הטוב לך כי תעשק הטוב זה העשק שתעשה לי אבי ואמי עשו הגוף ואתה התחברת עמהם בשתפות ונתת בי נפש ונשמה הנפש היא שלך אמרת אך את נפשו שמר והגוף שעשו לי אבי ואמי אמרת עשה בו כל מה שתמצא וכי הוא טוב זה העשק שתעשה לי

דבר אחר (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל מה זה דל אדם שימות בלא בניס יצאה נשמתו ממנו בשעת פטירתו מן העולם ראה מה אמר עליו הפסוק (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע ואם נשאר לו בן בעולם אם יחזיק בו אחד וילמדנו תורה יעשה שלום לי וביום רעה ימלטהו ה'

ובא ראה אם אחד הלך לבין הרי אררט הוא ושנים עמו וראה גמות ובקעים של אש ועשן יוצא מהגמות ושמע איש אחד שאומר וי וי אמר ודאי מקום אחד ממקומות הגיהנמ כאן נרדם וראה בחלומו איש אחד וגדיש זה של קוצים על כתפיו ושני ממנים מהגיהנמ מכניסים אש תחת

כוונות קדיש

הגדיש של הקוצים ונשרף והיה צועק והיו אומרים לו שני מלאכים קדושים שלוחים מהשופט של מעלה שדן אותו אתה עזבת את הקדוש ברוך הוא ואת מלאכיו שהיו שומרים אותך בעולם הזה ובעולם הבא ואתה עשית הרצון של הקוצים שהם הרשעים שהם מצדו של סמא"ל ונחש הקוצים ישרפו אותך אמר לו אותו יהודי לאותו הרשע של הגיהנם מי אתה אמר יהודי רשע אני והממנים של הגיהנם לא מזכירים את שמי ושלוש פעמים דנים אותי ביום ופעמים בלילה אמר לו את שם מקומך ידעת אמר לו הגליל העליון והשארית בן בעולם

אמר תינוק השארתי ואני הייתי קצב ומהרעות הרבות שעשיתי בראשונה היו דנים אותי מפי ומרגלי ומידי והמלאך שהוא ממנה על הקברות אומר לי בשעה שדנים אותי אוי למי שנשבע לקים את התורה ונשבע על שקר אוי לקרקפת שלא הניחה תפלין מעולם ואוי לידיים ששמשו בהבלי העולם ואוי לרגלים שהיו הולכים בהבלי העולם

בשעה שהיו מלקים אותי מכות מרדות אמרתי כל מה שעשיתי ובאה נשמתי והמלאך שהיה ממנה על נשמתי ונתנו כתב אחד מכל מה שעשיתי ונשמתי עשתה עדות עם המלאך ואמרו (דברים יז) על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת ועל זה (מיכה ז) משכבת חיקך שמר פתחי פיך ומי הוא זו הנשמה שהיא מעידה על אדם בשעת מיתתו

התעורר משנתו אותו איש הלך לגליל העליון ואמר לאיש אחד ראית תינוק שהוא בן של קצב שמת בזמן פלוני אמר לו התינוק הזה שאתה שואל עליו הוא הולך לבית המטבחים והוא רשע כמו אביו כך וכך יהיה לו ולאביו ולמינתקת שהיניקה אותו הלך לבית מדרש אחד שמע תינוק שהיה אומר (משלי ב) אם תבקשנה ככסף וגו'

הלך לבית המטבחים וראה תינוק שהיה משחק עם הנערים בבית המטבחים אמר לו בני לך עמי והלך עמו והלביש אותו ונתן אותו לרב אחד שהיה מלמד אותו תורה עד שגדל התינוק וקרא ועשה אותו שיאמר הפטרה בבית הכנסת ועשה אותו שיתפלל עד שקרא ושנה והתחכם יותר עד שקראו לו רבי

אותו האיש המת שהוא אבי הילד שהיו דנים אותו בא בחלום לחכם זה ואמר לו רבי כמו שנחמת אותי ינחם אותך הקדוש ברוך הוא בשעה שאמר בני ההפטרה בקהל הפקיעו אותי מן הדין בשעה שעבר לתפלה ואמר קדיש קרעו לי גזר הדין מכל וכל ובשעה שהתחכם נתנו לי חלק בגן עדן וזהו החלק שאומרים חלק לעולם הבא החלק שיש לכל צדיק וצדיק בפני עצמו והכניסו אותי עם הצדיקים לשיבה שלהם ובשעה שהתחכם יותר וקראו לו רבי עטרו אותי בכתר שהצדיקים מתעטרים בו ונתנו לי אכילה ושתייה מאותו תענוג שנהנים מזיו השכינה וזהו שאומרים צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה וכל איש שנהנה מזיו השכינה כאלו אכל ושתה ובשבילך רבי זכיתי לכל הכבוד הזה אשרי חלקך שבשביל זה יש לך חלק יותר עליון בעולם הזה ובעולם הבא ואשריו מי שיזכה שישאיר בן בעולם

יא. ואי תימא הא קדושתא דקדיש דאיהו תרגום אמאי לאו איהו ביחיד תא חזי קדושתא דא לאו ואיהו (איהי) כשאר קדושתאן ודאינון (דאנון) משלשין אבל קדושתא דא איהי סלקא בכל סטריין לעילא ותתא ובכל סטרי מהימנותא ותברא מנעולין¹ וגושפנקן דפרזלא וקלפין בישין וס"א ודא איהו שבחא דאסתלק

מאיר הכוונה

¹ עי' שעה"כ טו ע"ג: הנה הקדיש נתקן בלשון תרגום וכנז' בזוהר פ' תרומה וז"ל דאיהו מתבר שלשלאין דפרזלא כו', והענין הוא במה שהודעתך בשער המצות בפרשת ואתחנן (לו ע"א) איך התרגום ה"ס אחוריים דקדושה, והוא קדושה (ה) ג"כ, אלא שהחיצונים יונקים משם. וכבר נתבאר שהקדיש נתקן להעלות את העולמות למעלה ממדרגתם, כגון העשיה ביצירה וכיוצא. והנה אנו מתייראים פן ח"ו ע"י עליית העולמות יעלו גם (הקליפות) [החיצוניות] עמהם, (ויתאחזו בהם ויניקו שפע מהם), ולכן נתקן בלשון תרגום, דאיהו לישנא דלא משתמע למלאכין עלאין, כנז' בזוהר פ' נח (דף עח ע"ב) ובפ' לך לך (דף פט ע"א). והטעם הוא לפי שהם מצד הפנים, והם מדברים בלשון הקדש שהוא בחינת הפנים. אך (הקליפות הם נאחזים באחוריים והם) [החיצונים שיונקין מן האחוריים לכן הם] מבינים בלשון תרגום שהוא אחוריים, ובהיותנו אומרים השבח הגדול והקדוש הזה של הקדיש בלשון תרגום שהם מבינים אותו, אז הם נכנעים ואינם עולים למעלה [עם העולמות]. והנה הקליפות הם [י"א בחי'] כולם נמשכים מסוד י"א סממני הקטרת, שהם סוד עשתי עשרה יריעות עזים, אשר סודם הם שני אותיות אחרונות דשם הויה, שהם ו"ה, שהם בגימ' י"א. והענין הוא במה שהודעתך, כי י"א סמנים הם אחוריים שלמעלה שירדו בעת מיתת המלכים וביטולם, וירדו אחוריים דאו"א במקום זו"ן, שהם ז"ס האחרונות, וגם הם בחינת שני אותיות ו"ה הנז' של שם הויה. ואלו האחוריים נכללן בכלל זו"ן, ולכן תמצא כי אין שום פגם תחתון מגיע אלא בזו"ן ולא באו"א, ולכן תקנו י"א אותיות בשני תיבות יתגדל ויתקדש כנגד ה"א הנז'. עוד ירצה, כי כבר ביארנו, כי יתגדל ויתקדש יש בהם אחת עשרה אותיות כנגד י"א סממני הקטרת וכו'. והנה כוונת הקדיש הוא לסלק ולהסיר אותו הרוחניות שהם ה"א סממנים משם, וזה נעשה ע"י (העלאת) [שאנחנו מעלים] ב' אותיות ו"ה עד או"א, שהם י"ה, ואז יתחברו עמהם, ועי"כ יתבטלו הקליפות. וזמ"ש יתגדל ויתקדש שמיא רבא, פי' כי השם של י"ה, הרמוז במלת שמיא,

כוונות קדיש

ביה יקרא דקודשא בריך הוא יתיר משבחה אחרא ולאסתלקא לאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא על כלא ואנן בעינן למימר לה בלישנא דסטרא אחרא ולאכתבא בחילא תקיף אמנן יהא שמיה רבא מברך בגין דיתבר חילא דסטרא אחרא ויסתלק קודשא בריך הוא ביקריה על כלא וכד אתבר בקדושתא דא חילא דסטרא אחרא קודשא בריך הוא אסתלק ביקריה ואדכר לבנוי ואדכר לשמיה ובגין דקודשא בריך הוא אסתלק ביקריה בקדושתא דא לאו אייה אלא בעשרה:

תרגום: ואם תאמר הרי הקדשה של הקדיש שהיא תרגום למה אינה ביחיד בא וראה קדושה זו אינה כשאר הקדשות שהם משלשים אבל קדושה זו היא עולה בכל הצדדים למעלה ולמטה ולכל צדדי האמונה ושוברת מנעולים וחותרות של ברזל וקלפות רעות (וזהו השבח שמתעלה בו כבוד הקדוש ברוך הוא יותר משבח אחר והתעלות זו יתרה מהכל למה משום שהוא גורם להרפות את הצד האחר ולהעבירו) להעלות את כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל ואנו רוצים לומר אותה בלשון של הצד האחר ולהשיב בכח חזק אמנן יהא שמיה רבא מברך כדי שישתבר כחו של הצד האחר ויתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל וכשנשבר בקדשה זו כחו של הצד האחר הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו ונזכר לבנוי ונזכר לשמו ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו בקדשה הזו אינה אלא בעשרה.

ועי' זהר ח"א קכו ע"א: אמר ליה כל הני עובדין וכל מה דידע בלעם מאן אתר אוליף ליה א"ל מאבוי¹ אבל באינן הררי קדם² דאיהו ארץ קדם אוליף כל חרשין וכל זיני קוסמינ³ בגין דבאינן טורי אינן מלאכי עז"א ועז"א דאפיל לון קב"ה מן שמיה ואינן קטירין בשלשלאי דפרזלא ואודיעין חרשין לבני נשא ומתמן הוה ידע בלעם כמה דאת אמר (שם כג ז) מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם.

תרגום: אמר לו, כל המעשים הללו וכל מה שידע בלעם, מאיזה מקום למד אותם. אמר לו, מאביו. אבל באותם הררי קדם, שהיא ארץ קדם, למד כל הכשפים וכל מיני קסמים, משום שבאותם ההרים הם המלאכים עז"א ועז"א ל שהקב"ה הפיל אותם מן השמים, והם קשורים בשלשלאות של ברזל, ומודיעים כשפים לבני אדם. ומשם היה יודע בלעם, כמו שנאמר "מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם".

יב. עי' אהלה⁴ דההוא כרם כגוונא דא בני אהרן דתנינן שתויי יין הווי⁵ וכי מאן יהיב לון חמרא בההוא אתר למשתי אי ס"ד דאינן חציפין הווי דרוו חמרא [לאון] הכי אלא ודאי מההוא חמרא רוו דכתיב (ויקרא י א) ויקריבו לפני יהו"ה אש זרה⁶ כתיב הכא אש זרה וכתיב התם (משלי ז ה) לשמרך מאשה זרה⁷ וכלא חד מלה וכן כגוונא דא וישת מן היין וישכר ויתגל (בראשית ט כא) ועל דא אתער חם אבי כנען⁸ כמה דאתמר ואתיהיב אתר לכנען לשלטאה [[ומה] אומאיו דהוה אהדין צדיק ברזא¹⁰ דברית סרסו ותניא

מאיר הכוונה

ר"ל שם י"ה, שהם או"א, יהיו שם י"ה רבא, וזה ע"י שנתחברו עם שני אותיות אחרונות ו"ה, ועי"כ יהיה השם גדול ושלם, כי בעוד שהאותיות אלו נפרדות זו מזו ח"ו, אין השם שלם וגדול, ע"כ. ובזה מובן לשון זה "מלין דכתרא וכו" (מ"מ).

¹ שהיה בן בנו של לבן (אור יקר). לבן הארמי אבי אביו של בלעם והוא עצמו נתגלגל בבלעם וממנו למד בלעם בן בנו מעשה כשפים וחכמה הזאת היתה חכמתו של לבן הארמי (ע"ח שער לח פ"ג). לבן נתגלגל בבלעם וכל הקסמים שלהם היו באופן אחד. ובפרט במה שביארנו שם, כי בלעם שרשו הוא לבן, והוא נמשך מאלו האורות המובלעים באלו העקבים, ולכן נקרא בלעם. ולכן היה שקול כמשה, שהוא הדעת דקדושה, ולכן נאמר בו, (במדבר כ"ד ט"ז) ויודע דעת עליון. ונמצא, כי ענין לבן, כל חכמתו היתה ע"י התרפים, שהם בחי' האורות היוצאים בגלוי, ממקום התורף דיסוד דתבונה בחזה דז"א, ויוצאים ונכנסים בעקבים דלאה, שהם דינים גמורים, ומשם נמשכים לו, ולכן נקראת חכמתו, חכמת התרפים. וכו' ונודע, כי לבן הוא הקליפה, שכנגד לבנון העליון חכמה אבא, אשר לאה ורחל ב' בנותיו, וז"א בנו, ובפרט במש"ל כי לבן הוא בלעם והוא כנגד משה בקדושה, שהוא יסוד דאבא שבדעת עליון דז"א כנודע (שער הפסוקים - פרשת ויצא).

² הררי קדם אלו הם בחי' אלו המלכים [היינו מלכין קדמאין] הנקר' חכמת כל בני קדם יען קדמו למלכי ישראל (שער מאמרי רשב"י מא ע"ג). עי' זהר הרקיע קלג ע"ב.

³ שמות קיב (הערת הזוהר).

⁴ ז"ס הכתוב באברהם ויט אהלה שתיקן מה שפרץ נח והקים הוא. א"ח (נ"א).

⁵ כלומר שהם נכנסו לאותו הנסיון של נח וכנ"ל (דע"ה ח"ב פד ע"ג).

⁶ עי' לקמן קצב ע"א וקמח ע"ב וח"ב קצג ע"א וח"ג לג ע"ב ולז ע"ב ולח ע"ב דף ס ע"א ונו ע"ב ונז ע"ב (לש"ו).

⁷ כלומר במקום נוק' דאצילות, והשכינה התרחקה (דע"ה ח"ב פד ע"ג).

⁸ "ואשלים" נוסף באור יקר.

⁹ [לפי הנוסח שלו] השלים הפרצה מין במינו מיד אתיהיב ליה אתר לשלטה ליכנס החצוני פנימה (אור יקר).

¹⁰ היינו הסירוס שלו שהברית העליון יסתלק ממנו (אור יקר).

כוונות קדיש

[כדתנינן] דאעבר מיניה ההוא קיומא אובגין כן [וע"ד] אמר ארור דהא לוויטין אתערו בקדמייתא על ידיה בעלמא [ועל דא ויאמר ארור כנען דהא לוויטין ייתון על עלמא כדקדמייתא] עבד עבדים יהיה כמה דאת אמר ארור אתה מכל הבהמה וגו' כלא יתתקן לזמנא דאתי והוא לא יתתקן¹ וכלא יפקון לחירו והוא לא יפקן ורזא איהו לאינן דידעי ארחוי ושבילי דאורייתא

תרגום: אהלה של אותה כרם. כדוגמא זו בני אהרן ששנינו שהיו שתויי יין, וכי מי נתן להם יין באותו מקום לשותות, ואם תעלה בדעתך שהיו חצופים ששתו יין, לא כך, אלא ודאי מאותו יין שתו, שכתוב "ויקריבו לפני ה' אש זרה", כתוב כאן "אש זרה", וכתוב שם "לשמרך מאשה זרה", והכל דבר אחד. וכן כדוגמא זו, "וישת מן היין וישכר ויתגל", ועל זה התעורר חם אבי כנען כמו שנתבאר, וניתן מקום לכנען לשלוט. ומה שהיה זה הצדיק בסוד הברית, סירס אותו. ושנינו, שהעביר ממנו אותו קיום. ולכן אמר "ארור", שהרי הקללות התעוררו בתחילה על ידו בעולם. (ועל זה "ויאמר ארור כנען", שהרי קללות יבואו על העולם כבתחלה). "עבד עבדים יהיה", כמו שנאמר "ארור אתה מכל הבהמה וגו'", הכל יתוקן לעתיד לבא, והוא לא יתוקן. וכולם יצאו לחרות, והוא לא יצא. וסוד הוא לאותם שיודעים דרכי ושבילי התורה.

יג. אשר מחזה שדי יחזה יחזה סתים הוה מלה מגו מלאכי השרת בגין דלא יהא לון פטרא² דקודשא בריך הוא ממלל בההוא ערל מסאבא³ דהא מלאכי קדושי לאו (יקרון) [נזקקין] בלשון תרגום⁴ (ו)אי תימא דלא ידעי והא גבריאל אוליף ליוסף ע' לשון ותרגום חד מע' לשון הוא אלא מנדע ידעי אבל לא נזקקין תנן דלא חיישי ולא משגיחין עליה דהא מאיס איהו קמייהו מכל שאר לשון ואי תימא הואיל ומאיס איהו ממלאכי עלאי אמאי תרגום אונקלוס אורייתא בהאי לשון ויונתן בן עוזיאל המקרא⁵ אלא מאיס הוא קמייהו והכי אצטריך דלית⁶ קנאה למלאכי עלאי בהדייהו דישראל יתיר ועל דא תרגום תורה ומקרא כך ולא מאיס איהו דהא בכמה דוכתי אקודשא בריך הוא כתב לבאורייתא הכי ובגין כך סתים איהו מגו מלאכי עלאי קדישי

תרגום: "אשר מחזה שדי יחזה", "יחזה", [כלומר] הדבר היה סתום ממלאכי השרת כדי שלא יהיה להם פתחון פה שהקדוש ברוך הוא מדבר עם אותו הערל הטמא, שהרי המלאכים הקדושים אינם (קוראים) נזקקים ללשון תרגום.

אם תאמר שלא יודעים, והרי גבריאל למד את יוסף שבעים לשון, והתרגום הוא אחד משבעים לשון. אלא ידוע יודעים, אבל שנינו שלא נזקקים, שאין חוששים ואין מתכוננים עליו, שהרי הוא מאוס לפנייהם מכל שאר הלשונות.

ואם תאמר, שהואיל והוא מאוס מן המלאכים העליונים, למה תרגם אונקלוס את התורה בלשון הזו, ויונתן בן עוזיאל את המקרא. אלא מאוס הוא לפנייהם, וכך צריך, שאין קנאה למלאכים העליונים עם ישראל יותר, ועל כן תרגום תורה ומקרא כך, ואינו מאוס, שהרי בכמה מקומות כתב הקדוש ברוך הוא בתורה כך, ולכן הוא סתום מתוך המלאכים העליונים הקדושים.

טו ע"ב

יד. והנה ע"ד שביארנו באלו הקדישים של תפלת השחר כך הם הקדישים של תפילת מנחה וערבית כמ"ש במקומו ויש עוד קדישים שהם באמצע היום בקריאת ס"ת ועל הדרשה והוא נקרא קדיש דאגדתא וגם ענינו ע"ד הנז' אבל יש בו חילוק כי אם הקריאה היתה ביום במקרא שהוא בעשיה לכן הקדיש יהיה בכוונת ב' מ"ב וב' כ"ח א' של מ"ה דיצירה וא' של ס"ג דבריאה ואם הקריאה היתה של משנה ואגדה או הלכה שהם ביצירה ובבריאה הקדיש יהיה בכוונת ב' מ"ב וב' כ"ח א' של ס"ג וא' של ע"ב שהם מבריאה ואצילות ואם הקריאה היא של קבלה שהם באצילות הקדיש יהיה בכוונת ב' מ"ב וב' כ"ח א' של ע"ב דנוקבא דאצילות וא' של ע"ב דכורא דאצילות שהוא ז"א (פע"ח לא ע"ב).

מאיר הכוונה

¹ כתיב ובלע המות לנצח, ולא כתיב בלע מלאך המות, והענין שיש מות ויש צלמות, כי מות הוא הפעולה למטה וצלמות הוא צלו העליון, ולפיכך הקלי' עליונות נטהרות וכו' והיינו סוד הקלי' הפנימית העליונה הקרובה אל הקדושה, וכו' אמנם המות עצמו שהוא קליפת הערלה החצונית מעבירים אותה והיא המות שאינה נתקנת לעולם והוא הנחש וכנען שאין לו תיקון ולא יצאו לחירות מקללותיהם (אור יקר).

² פתחון פה (ד"א) (נ"א).

³ עד ע"ב עה ע"ב (הערת הזוהר).

⁴ עי' לעיל ט ע"ב.

⁵ מכאן מוכח דתרגום יב"ע של תורה אינו יב"ע כאשר הוכחתי במקומו בראיות ברורות (מא"ן) (נ"א).

⁶ דאית כצ"ל (של"ה).

כוונות קדיש

טו ע"ג

טו. פע"ח שער עולם העשיה פרק ד: והנה כ"א מ"א נקראים אדם מבחינת ארץ אדום וי"א פעמים אדם גימטריא תולע וז"ס לעו"ת אד"ם בריב"ו אדני לא ראה ע"י י"א אדם אלו שהם גימטריא לעו"ת משם נמשך עיוות הדין אל האנשים והנה כל זה הוא בקליפות ולכן אדני" לא ראה כי אינם במקום קדושה הנקרא אדני".

וזהו ענין ואמר אי אלהימו כי תחלק מלת אלהי מ"ו כזה וכ"א עולה בגימטריא אדם ע"ה שלו והם י"א אדם כמנין אי וזהו אי אלהימו וזהו ענין ג"כ תביאמו ותטעמו פי' תביא לאותם מ"ו ותטעם לאותם מ"ו ותזככם בי"א סמני הקטורת ותביאמו ותטעמו בהר נחלתך שהוא הקדושה וגם בתיבת תביאמו יש תיבת א"י מ"ו שהם י"א אדם הנז' וגם הם עולים שו"ר וזשארז"ל ענין שור שחור ביומי וכו'.

טז. עי' זהר ח"ב קה ע"א: ועל דא לית שציאו לישראל לעלם ולעלמי עלמין וחס ושלום¹ אלמלא ישתציאו שמא דא לא הוי [הדא הוא] דכתיב (יהושע ז ט) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול שמא גדול דא בניינא קדמאה שמא קדמאה אלהים והשתא לישראל אינון בגלותא כביכול כל בניינא נפל ולזמנא² דאתי כד יפרוק קודשא בריך הוא לבנוי מגלותא (יתחבר) מ"י ואל"ה דהוה בהו פרודא³ בגלותא (ו)יתחברון כחדא⁴ ושמא דאלהים יהא שלים על תקוניה ועלמא יתבסס הדא הוא דכתיב (ישעיה ס ח) מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארובותיהם:

ובגין דאיהו שמא חדא לא כתיב מי ואלה אלא מי אלה שמא חדא בלא פרודא [והוא אלהים] דהשתא בגלותא אסתלק מי לעילא כביכול אימא מעל בנין ובנין נפלו ושמא דהוה שלים דהוא שמא עלאה רברבא קדמאה נפל⁵:

ועל דא אנן מצלן ומקדשן בבתי כנסיות על שמא דא דיתבני כמה דהוה ואמרי יתגדל ויתקדש שמיא רבא אמין⁶ יהא שמיא רבא מברך מאן שמיא (ההוא) רבא ההוא קדמאה דכלא⁷ בגין דלית ליה בניינא אלא בהדן מ"י לא יתבני לעולם אלא באלה⁸ ועל דא בההוא זמנא מי אלה כעב תעופינה ויחמון כל עלמא דהא שמא עלאה אתתקן על תקוניה⁹:

ואי שמיא רבה דא אתקן ואתבני על תקוניה הא ישראל שליטין על כלא וכל שאר שמהן [יתהדרון] [יתהדרון] על תקונייהו וישראל ושלטיין [שליטין] על כלא דהא כלהו תליין בשמיא רבא קדמאה לכל בניינין: (ו)רזא דא כד ברא אקודשא בריך הוא עלמין קדמאה לכל בניינין שמא דא אתבני דכתיב (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה ברא שמיא על תקוניה וכד ברא אלה ברא שמיא¹⁰ וליה בכל [חילין

מאיר הכוונה

¹ כמש"כ מלאכי (ג ו) כי אני ה' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם.

² לזמנא (דפ"ו).

³ "בהו פרודא" נמחק בדפ"ו, ובמקומו איתא "דפרודא".

⁴ הפגם דהתתקע"ד דורות הנה הוא בסוד האותיות אל"ה מאלהים, שנפרדו אל"ה ממ"י שהוא קיצוץ בנטיעות רחמ"ל כנודע מזוה"ק (ח"א דף ב' ע"א) (כללים ח"א קז ע"ב).

⁵ נפיל (דפ"ו).

⁶ קסה ע"ב (הערת הזהר).

⁷ פי' בינה שנק' שם הגדול, כמ"ש ומה תעשה לשמך הגדול (עי' מבו"ש ש"ג ח"ב פ"ו) ואנו מתפללים שיתגדל שמיא רבא, שהיא בינה הנק' שם הגדול, דהיינו שע"י הגלות, נסתלקו נה"י דבינה מז"א, ולעתיד יחזרו ויתחבר מי עם אלה, שהם נה"י דאימא בז"א, ואזי השם שלם (מ"מ).

⁸ חצי אמא נקרא מ"י כנודע, וכשמתפשטים כאן בבחי' לאה, שהם אותיות אלה, נעשית אלהים, לפי שבחינותיה העליונות של אמא נקרא מ"י, אבל מחצי ת"ת שלה ולמטה המתלבשין בז"א כנודע נקרא אל"ה, וחבור הכל ביחד נקרא אלהים. והנה אלה הנ"ל נעשית ממנו בחי' לאה הנ"ל (ע"ח לאה ורחל ב).

⁹ ובאמן של קדיש יש לכיון יאהדונה"י גי' אמן, קב"ה ושכינתיה, כמ"ש פ' תרומה. כי ע"כ בקדושה זו, קב"ה אסתלק ביקריה, ויקריה היינו שכינתיה. ואח"כ יש"ר, שם י"ה רבא ודאי, ככתוב ומה תעשה לשמך הגדול, כי כיון שנכנס בירושלים של מטה, ודאי שיבא בירושלים של מעלה, בסוד י"א ה"ה ו"י ה"ה. וז"ס בסבא דמשפטים, דהא בגלותא אסתלק מי מאלהים לעילא כביכול מעל בנין, ובנין נפלו, ושמא קדישא דהוי שלים, ההוא שמא עלאה נפל, וע"ד אנו מצלאין על שמא דא, דיתבני כמה דהוי, ודא יתגדל ויתקדש שמיא רבא ההוא קדמאה דכולא בגין דלית ליה בניינא אלא בהדה מי לא אתבני לעלם אלא בהדה. ובזוהר בראשית מי בעי באלהים לאתגליא ולא תקרי בשמיא ולא תלביש בלבוש יקר ונהיר וברא אלה ואתחברו אתון ואשתלים בשמא דאלהים ועד דלא ברא אלה לא אסתלק בשמא דאלהים. ובפרשת פנחס העונה איש"ר בכל כחו, ודאי אצטריך לאתערא כל שייפוי בחילא תקיף, בגין דיתבר חילא ותוקפא דסט"א, ובפ' נח בזימנא דישראל מתיבין בקול רם איש"ר, קב"ה איתמלי רחמין וחיים על כולא (פע"ח שער חזרת העמידה א).
¹⁰ מוסגר בדפ"ק.

כוונות קדיש

דאתחזון] אחילין דיתחזון (מלין דיתחזון)) ליה למהוי שמיה על תקוניה כדקא יאות דכתיב (שם) המוציא במספר צבאם:

תרגום: ולכן אין כליון לישראל לעולם ולעולמי עולמים וחס ושלום אלמלא יכלו השם הזה לא היה זהו שכתוב (יהושע ז) והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה לשמך הגדול שם הגדול זה הבנין הראשון שם הראשון אלהים ועכשיו שישראל בגלות (יתחבר) כביכול נפל כל הבנין ולעתיד לבא כשיגאל הקדוש ברוך הוא את בניו מהגלות מ"י ואל"ה שהיו בפירוד בגלות יתחברו כאחד ושם האלהים יהיה שלם על תקונו והעולם יתבסס זהו שכתוב מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארבתיהם. ומשום שהוא שם אחד לא כתוב מי ואלה אלא מי אלה שם אחד ללא פירוד והוא אלהים שעכשיו בגלות התעלה מי למעלה כביכול האם מעל הבנים והבנים נפלו והשם שהיה שלם שהוא השם העליון הגדול הראשון נפל.

ועל זה אנו מתפללים ומקדשים בבתי כנסיות על השם הזה שיבנה כמו שהיה ואומרים יתגדל ויתקדש שמיה רבא אמן יהא שמיה רבא מברך מי זה שמו הגדול אותו הראשון של הכל משום שאין לו בנין אלא עמנו מ"י לא יבנה לעולם אלא באלה ועל זה באותו זמן מי אלה כעב תעופינה ויראו כל העולם שהרי השם העליון נתקן על תקונו.

ואם שמו הגדול הזה נתקן ונבנה על תקונו הרי ישראל שולטים על הכל וכל שאר השמות יחזרו על תקונם וישראל שולטים על הכל שהרי כולם תלויים בשמו הגדול ראשון לכל הבנינים. סוד זה כשברא הקדוש ברוך הוא את העולמות ראשון לכל הבנינים שם זה נבנה שכתוב שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה ברא שמו על תקונו וכשברא אלה ברא (שמו) אותו בכל החילות שנראים לו להיות שמו על תקונו כראוי שכתוב המוציא במספר צבאם.

יז. עי' זהר ח"ג רכב ע"א: ותרעין דלבא אינון עיינין¹ מסתמין בגין דלא מסתכלין באלין מזיקין דאינון לילית ולא שלטין בנהורין דלבא דאינון מלאכים דמתפשטין² בכל אברים כענפין דאילנא לכל סטרא בההוא זמנא³ אינון כלהו נהורין סתימין בלבא ומתכנשין לגביה כיונים אל ארבותיהם כנח ואתתיה וכל מין ומין דעאלו עמיה בתיבה ומזיקין דמתגברין על כל אברים דגופא כמי טופנא דגברו עליה ט"ו אמה בגין דחב ב"ה ואסתלק⁴ י"ה מן גופא⁵ ואשתאר אלם⁶ בלא ראייה ושמייעה וריחא ודבור:

מאיר הכוונה

¹ גן עדן הוא יסוד אי' שהוא גן ליסוד אבא שהוא עדן. והנה בלילה מסתלקים כל מוחין דזעיר אפילו הרשימו שלהם כנזכר בדרוש התפילין (שעה"כ תפילין ה), וידוע שעיקר פתיחת יסוד אי' הוא בחזה דזעיר בלב שלו, שה"ס מה שכתבתי ריש פרשת לך לך, כי אם תסלק מע"ב ד' יודין שהוא עיקריותו ישאר ל"ב, וכן ייא"י מס"ג, וכן יא"א מן מ"ה, והנה בין היודין ובין האלפין רמוזים בעינים כנזכר בברכת המפיל חבלי שינה על עיני, שה"ס היודין, ועפעפי סוד האלפין, ואם כן שפיר קארי לגן עדן עיינין דלבא (רמ"ז). וכ"ז [מש"כ ברמ"ז] מחמת התגברות החיצונים שמתגברין אז, והוא כגוונא דתבת נח שנסתם מחמת מי המבול, וכן נסתם עי"ז ג"כ כל כחות הנפש בהלב וכמו שמפרש והולך (ביאורים ח"א עב ע"א).

² מתפשטין בכל איברין דגופא, ותרעין דלבא דאיהו ג"ע מסתמין ולא כו', בגין דלא יסתכלון בהון אלין מזיקין דשלטין בלילא, ונהורין דלבא דאינון מלאכים דמתפשטין בכל אברים כענפין דאילנא כו', בההוא זמנא (יהל אור).

³ ור"ל דגם נהורין כלהו מתכנשין בלבא כו' (יהל אור).

⁴ דחב ב"ה ואסתלק נמחק ביהל אור, ובמקומו איתא דאסתלק.

⁵ ור"ל הנשמתא ונשמתא לנשמתא דאסתלקו לגמרי בלילא. ואדם הוא צלם אלקים, והרוח הוא מלא י"ק. והנפש בצלם אלקים ברא אותו, צלם שני, ה' אותיות דאלקים. ואמר בלא ראייה כו'. דהן ה' כידוע, שהן ה' חושין דכלילין בד', ונהורין דמתפשטין באברים עשרה, דמתכנשין, והן י"ה, דנעשית אלם מהן (יהל אור).

⁶ בשינה (יהל אור).

כוונות קדיש

ורזא דמלה (תהלים לט ג) נאלמתי דומיה¹ (החשיתי מטוב וכאבי נעכר) דומי"ה דו"ם י"ה כההוא זמנא חמש עשרה אמה גברו מזיקין על גופא ואינון ככסלא לעוגיא :
תרגום: ושערי הלב, אותם עיניים נסתמות, משום שלא מסתכלות במזיקים הללו, שהם לילית, ולא שולטים באורות הלב, שהם מלאכים שמתפשטים בכל האיברים, כענפי העץ לכל צד. באותו זמן הם כולם אורות נסתרים בלב ומתכנסים אליו, כמו יונים לארבותיהם, כמו נח ואשתו, וכל מין ומין שנכנסו עמו לתיבה. ומזיקים שמתגברים על כל אברי הגוף, כמו מי המבול שגברו עליו ט"ו אמה, משום שחטא ב"ה, והסתלק י"ה מהגוף, ונשאר אל"ם, בלי ראייה ושמיעה וריח ודיבור.
וסוד הדבר "נאלמתי דומיה (החשיתי מטוב וכאבי נעכר)", דומי"ה דו"ם י"ה, כאותו זמן חמש עשרה אמה גברו המזיקים על הגוף, והם כמו תלם לערוגה.

ית. עי' זו"ח סו ע"ד: דכתיב אתה כוננת מישרים וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים כלהו ברזא דאלין אתוון אינון דאקרון מישרים ואלין אתוון כתרין גניזין גו עלמא דאתי אינון וכלהו נביעו בתר נביעו גו מחשבה בגליפו דרזין דשמהן קדישין בגליפו דכר ונוקבא לאסתכמא כחדא דהא לית בכל אתוון אסכמותא אלין באלין למהוי דא בדא בר אלין
תו מישרים אלין יה דרחימו דלהון לגבי ו' ואינון אסכמותא דכלא וברעותא חדא לגבי ו ועל דא משכני לגביך למהוי עמך דהא אתוון קדישין עילאין אינון יה אתחבר עמהון ו' ואיהו שמא קדישא עילאה ה דיתבא תחותיה ולית לה מגרמה כלום תיאובתה ידיה לסלקא לגביה לאתחבר בהדיה ולא סלקא אלא ברשו ואיהי אומרת משכני למהוי בהדך בחיבורא חדא
הביאני במלך חדריו ואתקין לי בכל זיני תיקונין בשפירו עילאה בגין למהוי לגבך וע"ד נגילה ונשמחה בך אנא וכל תיקוני כד אהא לגבך בחיבורא חדא
נזכירה דודיך כמה דאיתמר נרווי לכל חד וחד ונחדי לון מההוא יין דחדי כולא ולא נפסיק מלמחדי לון דהא מישרים אהבוך ולא יפסקון למיתן לך הואיל והם אהבוך למיתן לך ולאנהרא לך
אר"ש אי ניחא קמי דמר הא כתיב אתה כוננת מישרים אי אינון יה מאן יכיל לאתתקנא לון בר עתיקא דכל עתיקין דלא ידיע כלל וההוא דלא אתידיע טמיר וגניז לא אקרי אתה והיכי קאמר וכתיב אתה כוננת מישרים

אמר ליה הא אתמר דלית דיוקנא לאתוון דגלימו דלהון עד דנפקי לבר כיון דנפקי אתגלימו ואתתקנו ואתקרי בהו באינון אתוון קב"ה ובגין כך אתה כוננת מישרים כיון דמטו לההוא אתר דאקרי אתה כדון אתתקנו מישרים

תרגום: וכתוב (תהלים צט) אתה כוננת מישרים (שיר ז) וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים כלם בסוד האותיות הללו אותם שנקראים מישרים והאותיות הללו הם כתרים גנוזים בתוך העולם הבא וכלם נביעה אחר נביעה תוך המחשבה בחקיקת הסודות של השמות הקדושים בחקיקת זכר ונקבה להסכים יחד שהרי אין ככל האותיות הסכמה אלו עם אלו להיות זה עם זה פרט לאלו
עוד מישרים אלו יה שאהבתם לו' והם הסכמת הכל וברצון אחד לו' ועל זה משכני לגביך להיות עמך שהרי האותיות הקדושות העליונות הן יה מתחבר עמהם ו' והוא השם הקדוש העליון ה' שיושבת תחתיו ואין לה מעצמה כלום תשוקתה לעלות אליו להתחבר עמו ואין עולה אלא ברשות והיא אומרת משכני להיות עמך בחבור אחד

הביאני המלך חדריו והתקין אותי בכל מיני תקונים ביפי עליון כדי להיות אצלך ועל זה נגילה ונשמחה בך אני וכל תקוני כשאהיה אצלך בחבור אחד

מאיר הכוונה

¹ הרב אמר בפע"ח שער חג המצות (פרק א) כי בגלות מצרים היו הז'ין בבחי' תלת כלילן בתלת כבזמן היותן בעיבור ראשון, ור"ל כי נסתלקו מהם המוחין והיו רק בבחי' הקטנות היותר אפשרי. והיינו כי גם המוחין דיניקה שהם שמות אלהים הנה גם הם לא האירו בשלימות בהז'ין, ונתעלמו האותיות יה שבהם ולא נתגלו רק האותיות אלם לבד שהם המוחין דעיבור, ונעשו בסוד (תהלים לט ג) נאלמתי דומיה, דום יה¹. כי האותיות יה שבאלהים נעשו דוממין כי נתעלמו וכמ"ש בזה"ק (פ' וארא כו ע"א וברע"מ פנחס רכב ע"א), והרי היו אז רק בבחי' המוחין דעיבור לבד וע' מבר"ש (שער ה ח"א פט"ו). וזהו שאמרנו שהיו בבחי' תלת כלילן בתלת שהוא בחי' עיבור, ר"ל שלא היה מתגלה בהם רק המוחין דעיבור לבד (דע"ה ח"ב קיב ע"ג), הגם שהמוחין דיניקה הם לא נסתלקו לעולם, והם המוחין דאלהים שהם עומדים תמיד, עכ"ז הנה נתעלמו אז ג"כ האורות דיה שבהם, ובסוד (תהלים לט ג) נאלמתי דומיה, דום יה¹, שהאורות דיה היו אז דוממין מלהאיר בהז'ין, וכמ"ש בזה"ק (פ' וארא כו ע"א, ופ' פנחס רכב ע"א), ולא נתגלה אז בהם אלא רק האותיות אלם מאלהים, שהם מוחין דעיבור וכמ"ש במבר"ש (שער ה ח"א פרק ט"ו) (דע"ה ח"ב קכ ע"ד).

כוונות קדיש

נזכירה דדיך כמו שנאמר נרוה לכל אחד ואחד ונשמח אותם מאותו היין שמשמח את הכל ולא נפסיק מלשמח אותם שהרי מישרים אהבוך ולא יפסיקו לתת לך הואיל והם אהבוך לתת לך ולהריק בך ולהאיר לך

אמר רבי שמעון אם נוח לפני מר הרי כתוב (תהלים צט) אתה כוננת מישרים אם הם יאמי יכול לתקן אותם פרט לעתיק כל העתיקים שאינו ידוע כלל והוא שלא נודע טמיר וגנוז לא נקרא אתה ואיך אמר וכתוב אתה כוננת מישרים

אמר לו הרי נתבאר שאין דיוקן לאותיות בהתגלמות שלהם עד שיוצאות החוצה כיון שיצאו התגלמו ונתקנו להקרא בהם באותן האותיות הקדוש ברוך הוא ומשום כך אתה כוננת מישרים כיון שמגיעים לאותו מקום שנקרא אתה אזי התקנו מישרים

יט. עי' זהר ח"א ס ע"א: רבי שמעון אמר בשעתא דקב"ה מתעטר בעטרוי¹ מתעטר מעילא ומתתא² מעילא מאתר דעמיקא דכלא³ מתעטר מתתא⁴ במה בנשמחהו דצדיקיא⁵ כדין אתוסף חיים⁶ מעילא ומתתא ואתכלל אתר מקדשא⁷ מכל סטרין ובירא אתמליא⁸ וימא אשתלים⁹ וכדין יהב לכלא¹⁰ כתיב (משלי ה טו) שתה¹¹ מים מבורך ונוזלים מתוך בארך אמאי (הכא) בורך בקדמיתא ולבתר בארך דהא בור לא אקרי אלא ריקניא דלא נביע באר מיין דנבעין אלא כלא אתר חד הוא אלא אתר דמסכני נ"א דמסכנותא אחידין ביה אקרי בור דלית ליה מדיליה אלא מה דיהבין בגויה ומאן איהו דלית לבתר אתעביד באר דאיהו [נביעו דמליא] (מליא) ונביע ומליא נ"א דמליא מכל סטרין ומאן איהו ה"א אתמליא מעילא תרגום: רבי שמעון אמר, בשעה שהקדוש ברוך הוא מתעטר בעטרוותיו, מתעטר מלמעלה ומלמטה, מלמעלה ממקום של עומק הכל. מתעטר מלמטה במה, בנשמות הצדיקים. ואז נוספים חיים מלמעלה ומלמטה, ונכלל מקום המקדש מכל הצדדים, והבאר מתמלאת והים נשלם, ואז נותן לכל. כתוב "שתה מים מבורך ונוזלים מתוך בארך". למה (כאן) בתחלה [כתוב] "בורך" ואחר כך "בארך", שהרי בור לא נקרא אלא ריק שאינו נובע, ובאר מים שנובעים. אלא הכל מקום אחד הוא, מקום שהעניינים (שהעניינים) אחוזים בו נקרא בור, שאין לו משלו אלא מה שנותנים לתוכו, ומיהו, דל"ת. אחר כך נעשה באר שהוא נובע ומלא (שמתמלא) מכל הצדדים, ומיהו, ה"א. מתמלאת מלמעלה

ועי"ש רלה ע"א: רבי אלעזר שאיל שאלתא¹² לרבי שמעון אמר הואיל וקב"ה גלי קמיה דבני נשא ימותון אמאי נחית נשמתינ לעלמא ואמאי אצטריך ליה אמר ליה שאלתא דא קמייהו דרבנן שאילו כמה וכמה ואוקמוה אבל קב"ה יהיב נשמתינ דנחתין להאי עלמא לאשתמודעא יקריה ונקיט לון לבתר אי הכי

מאיר הכוונה

¹ מתעטר בכתרו שהם מדותיו ית' וית'. פרדס רמונים מהרמ"ק שער מ פ"י דף ס (ד"א).

² ר"ל מ"ד ומ"ן (יהל אור).

³ ר"ל מן הדעת שהוא חו"ג והן ב' עטרין דיליה והדעת נק' עמיקא כמ"ש באד"ז (רפט ע"ב) בחד רישא עמיקא דבירא, ר"ל של בינה שהיא באר מים חיים (יהל אור), ועי' בהגר"א על ספד"צ ד ע"ג ד"ה ואבא מקבל. עי' בשלח סג ע"ב ומאמרי רשב"י שם ש"אתר דעמיקא דכלא" כינוי לבינה. יסוד אימא (רמ"ז).

⁴ בשעת הזווג אז הצדיקים מעלים נשמותם בסוד מ"ן (רמ"ז).

⁵ הוא מ"ן (יהל אור).

⁶ הן המוחין שנק' חיי המלך (יהל אור).

⁷ הוא חכמה דמלכות, שבז"א נק' קדש ובה מקדש ובה אתברירו מ"ן במחשבה (יהל אור). מלכות (מ"מ).

⁸ הוא בינה דילה שנק' בירא כנ"ל ונתמלא מן החכמה (יהל אור). יסוד (מ"מ).

⁹ הוא הדעת שנק' ים כמ"ש ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים וכן במדורין הים בהיכל הששי שם דעת (יהל אור). מלכות דידה שנק' ירושלים (מ"מ).

¹⁰ הוא בחי' רביעית שמקבלת ונשלמת מכולם (יהל אור).

¹¹ מקץ קצד ע"ב ויחי רלה ע"א (ד"א).

¹² סבבתי על צדדי המציאות ואיני רואה מקום לשאלה זו מאי קא מבעיא ליה, אם שלא יברא אדם כלל א"כ תורה ומצות מאי עביד להו. ועוד מי איכא למימר לא יברא האדם, הרי נמצא העולם חסר מציאות בריה א', שהוא האדם, ועוד דאנשמתינ קא מבעיא ליה לא אאדם, ואם שיברא ויהיה בלא נשמה א"כ יהיה כשאר הבהמות ומה יתרון לאדם בבריאתו על שאר הבהמות, ועוד ימשך אחר החומר ויהיה כולו רע ויהי הפחות מן הבהמה, שהרי הנשמה מיעצת אותו לבחור בחיים ואם כוונתו לשאול מה תועלת מגיע אל הנשמה ברדתה אל העולם השפל וכו' אין זה שאלתו שהרי אמר הואיל וקב"ה גלי קמיה דבני נשא ימותון, דמשמע דאם לא ימותו לא קשיא ליה ולא היא, דלכולהו פי' קשה כיון שהיא למעלה בין פורפירא דמלכא מה תועלת לה ברדתה למטה, ואדרבה אם לא ימות יקשה יותר ששוב לא תעלה, ועתה שמת סוף סוף הנשמה חוזרת אל מקומה דכתיב והרוח תשובה אל האלהים אשר נתנה (אור יקר).

כוונות קדיש

אמאי נחתו אלא רזא דא הכי הוא פתח ואמר (משלי ה טו) שתה מים מבורך ונוזלים מתוך בארך (ו)הא¹ אוקימנא בור אתר דלא נביע מגרמיה ואימתי נבעין הני מיא בשעתא דאשתלים נשמתא בהאי עלמא² כד סלקא לההוא אתר דאתקשר ביה כדין הוא שלים [מכל סטריין] מתתא ומעילא (ומכל סטריין) וכד נשמתא סלקא כדין אתער תיאובתא דנוקבא לגבי דכורא³ וכדין נבעין מיא מתתא לעילא ובור אתעביד באר מיין נביעאן וכדין אתחברותא (ויסודא ותיאובתא ורעוא ויהודא אשתכח להא צדיקא) [ויחודא אשתכח דהא בהאי נשמתא דצדיקא] אשתלים ההוא אתר ואתער חביבותא ורעוא לעילא ואתחבר כחד.

רבי אלעזר שאל שאלה את רבי שמעון. אמר, הואיל וגלוי לפני הקדוש ברוך הוא שבני אדם ימותו, למה הוריד נשמות לעולם, ולמה הוא צריך את זה. אמר לו, שאלה זו לפני רבנן שאלו כמה וכמה, ובארוה, אבל הקדוש ברוך הוא נותן נשמות שיורדות לעולם הזה להודיע את כבודו, ולוקח אותן אחר כך. אם כך למה ירדו, אלא סוד זה כך הוא, פתח ואמר, "שתה מים מבורך ונוזלים מתוך בארך". הרי פרשוה, "בור", מקום שלא נובע מעצמו. ומתי נובעים המים הללו, בשעה שנשלמה הנשמה בעולם הזה, כשעולה לאותו מקום שנקשרה בו, אז הוא שלם מכל הצדדים, ממטה וממעלה (ומכל הצדדים). וכשנשמה עולה, אז מתעוררת תשוקת הנקבה לזכר, ואז נובעים מים מלמטה למעלה, ובור נעשה באר, מים נובעים, ואז התחברות (ויסוד) ויחוד ותשוקה ורצון נמצאים (לזה), שהרי בנשמת הצדיק נשלם אותו מקום, ומתעוררת חביבות ורצון למעלה ומתחברים כאחד.

כ. שער המצות - פרשת ואתחנן⁴: ועתה נבאר כוונות הקריאות הנזכרות. נודע ענין מ"ש בהקדמת התיקונים (&) ובמ"א כי מארי מקרא אינון בעשייה, ומארי משנה ביצירה, ומארי תלמוד בבריאה, ומארי קבלה באצילות. ולכאורה נראה תימא, כי המקרא היא תורה שבכתב, והמשנה והתלמוד והקבלה הם תורה שבע"פ, למטה ממדרגת תורה שבכתב. אבל הענין הוא, כי עולם האצילות כולל את כל העולמות שלמטה ממנו, ויש שם תורה שבכתב, והוא המקרא, וגם המשנה והתלמוד והקבלה. ובבריאה חסר ממנו הקבלה, ויש שם ג' האחרות. וביצירה חסרים הקבלה והתלמוד, ואין שם אלא שתי האחרות. ובעשייה חסרים שלשתם, ואין שם אלא מקרא בלבד. ולכן הקבלה נקראת ע"ש האצילות, לפי שאינו נמצא אלא בו. והתלמוד נקרא ע"ש הבריאה, לפי שנמצא בו ולא העולמות שתחתיו. והמשנה ע"ש היצירה, לפי שאין נמצא בעולם שתחתיו. והעשייה אין בו אלא מקרא, ולכן נקרא על שמו.

והנה יש מאמרים בזוהר חלוקים אשר מהם נראה כי כל בחינות אלו הם בנוק' ובפרט בספר התיקונים בסוף תיקון כ"א דף ס"א ע"ב. גם יש מאמרים אחרים בתיקונים כי הנביאים הם בנו"ה דדכורא, והכתובים ביסוד דדכורא. ולהבין כולם נבאר לך הענין בקצרה. דע כי כל בחינות אלו בנקבה. והנה בנקבה כוללת כל מה שלמטה ממנה, עד סוף העשייה. כל זה נקרא עלמין דנוק' כנודע. ונמצא שהקבלה היא במלכות דאצילות, והתלמוד בבריאה, והמשנה והמדרשים והאגדות ביצירה, והמקרא בעשייה, ונמצא כי כולם הם עלמא דנוקבא. ודע כי בקבלה עצמה יש דרכים ובחינת מדרגות הרבה, ונחלקים בי"ס דנוקבא דאצילות. גם התלמוד כל חלקיו נחלקים בי"ס דבריאה, והמשנה שהם שיתא סדרי משנה הם ביצירה, אלא שהם בו"ק, נוק' דז"א דיצירה. והמדרשים והאגדות והרמזים הם בשאר בחינת היצירה. והמקרא בעשייה באופן זה, כי תורה היא בת"ת דעשייה, ונביאים בנו"ה דעשייה, וכתובים ביסוד ומלכות דעשייה. ודע כי מ"ש שהתלמוד הוא בבריאה, הוא פירושן של המשניות עצמן, שהם נקראים תלמוד. אבל כל המימרות של התלמוד ושאר הדינין של התלמוד, שאינן ביאור ופירוש המשניות עצמן, אלו אינן בכלל התלמוד, והם למטה ביצירה עם שאר האגדות והמדרשים כולם. ולכן צריך האדם שבכל יום ידבק נפשו ויכלול אותה בד' עולמות, ויקרא מקרא כנגד עשייה, ואח"כ משנה נגד יצירה, ואח"כ תלמוד נגד בריאה, ואח"כ קבלה נגד אצילות והרי כונה זו דרך כלל.

מאיר הכוונה

¹ ס ע"א (הערת הזוהר).

² כאן מתבאר שיש במיתת הצדיקים עליית מ"ן לשם תיקון כמו בשעת עשיית מצוות ומעשים טובים של צדיקים (כללים ח"ב כב ע"ד).

³ כ"ז לקמן רמה ע"א וע"ב ע"ש (לש"ו).

⁴ צ"ע לאן זה שייך בשעה"כ.